Journ

Ioannes Corabiancus
Romanus
Episcopus Premisliensis

STIMVLVS COMPVNCTIONIS, ET SOLILOQVIA.

VERBIS SACRÆ Scripturæ intertexta:

PER V. P. F. IOANNEM à IESV MARIA Carmelitam Discalceatum Calaguritanum.

Opus Superiorum permissu in Polonia reimpressum.

LVBLINI,
Typis Collegij Societatis IESV.
Anno Dñi 1690.

Vt quid fulmineos iacularis Iupiter ignes?
Arma Dzialyniorũ fortius astra jubãt.
En iam ne vacuos cœlũ ferat Iridis arcus
Ad superos Telũ vibrat avita Domus.

ILLUSTRISSIMO D.
D. STANISLAO LUDOVICO
à Działyn
DZIAŁYNSKI
PALATINIDÆ CULMENSI, KISZAVIENSI, &c. &c. CAPITANEO DOMINO DOMINO, Et Benefactori Nostro Colendissimo.

PRæfixam ut feliciùs cõtingant metam Gentilitiæ Tuæ satis est si fæderentur Sagittæ vota nostra; ILLUSTRISSIME DOMINE. Mortalium compungere si decrevimus animos com-

modiùs id asl qui haud licet
nisi eo Tua nos SAGITTA
prævenîat, tot iam certami
nibus victrix, tot victorijs ad
metam tendere erudita. Hæ-
sit illa feliciter multorum in
pectore, iamq; illud sola ob-
tinet, quod omnes optant,
& nulli concessum est. Vidi-
mus illam altissima penetras-
se adyta; nihilq; usq; adeò in
arduo fortuna reposuit, quod
SAGITTÆ huius ictum effu-
geret. Illi soli adire licet quò
vix mortalium pertingunt vo-
ta, & quid quid humanam
fugit palpebram, illius meta
est. Quam benè mortalium
expugnaverit animos, patet,
dum hæc omnibus una cordi
est. Extra hoc telum, nec
ipsam

totam vellem esse Patriam, ab hac siquidem illi DECVS & TVTAMEN. Ornavit à SAGITTA hæc Senatorias, ac Palatinas Curules, oppressit Patriæ hostes, ivit par summis in altum, & dum consequitur, quodcunq; petit, dubium reliquit: plùs ne suo cœlum Sagittario, an Gentilitiæ DZIALYNIORVM debeat Polonia SAGITTÆ? ornat ille Cœlum, non armat: ab hâc Patriæ Decus & Munimen. Debeant solia cœlesti Sagittario gratiam, quod illis Reges inauguret, debeat eandem Herculeis SAGITTIS mundus, utrumq; in hac una Polonia obtines. In hac

mu-

- - . Munus Alcidæ cape
Has sensit Hydra, his iacent Symptalides
Hanc nunquam irritam mittes in hostes.

Hæc sibi & Reges donat, dum non minùs paci, quàm bello aptior, utrinq; SAGITTA salutis, & hostes propulsat & Reges inaugurat, dum eosdem conservat semper; sicq; quód à plurimis vix sperari potest, totum habetur in una. Didicit & Tribunalitia Themis, quàm benè illam hæc tueretur SAGITTA, enervatum doluisset Ius gladij, nisi illi robur DZIALYNIANA in Te ILLVSTR: DOMINE ac reliquis DZIALYNIIS adiecisset SAGITTA, opem & suppetias ministrasset. Decidant velim posteri: num Iusti-

sti-

ſtitia, quam antiquitas arma vit gladio, ævo noſtro SAGITTA hâc armari debeat? dum ſatis conſtat plùs illam DZIALYNIANÆ SAGITTÆ, quàm appictis gladij debere armis. Adhuc tamen SAGITTÆ Tuæ Plus Vltra præſcribit in Superos Pietas, huc illa totis tendit conatibus, ut ſicut nunquam extra metam, ſic nunquam ſit extra Deum. Crediderim ego illam non fruſtra ſubiecto inniti hemicyclo, niſi quia ipſi potius inhæret Deo, cuius ſicut ubiq; centrum, ita nuſquam eſt circumferentia. Niſi forte ideo illam ſemicirculo inniti dixeris, quia eiuſmod

æternitatem petit, quæ nullis ipsam circumscribat terminis, nullis includat circulis, nullis limitibus ejus finiat maiestatem. Et merito, una enim æternitas sicut non audet metiri certamina, quæ DZIALYNIANA SAGITTA pro Patria & Deo, pro Aris & Focis ubiq; fortiter ac feliciter subijt, sic nec unus æternitatis circulus tantis meritis sufficit ad coronam. I jam triumphali passu prænobile Telum, & quamcunq; tendis ad metam ubiq; coronatam obtine Appiam. Nec alibi victoriosi cursus Tui ponas terminum, nisi ubi mundus suum ponit & æternitas. I faustè & feli-

feliciter nostraq; secunda vota, ut dum per STIMULUM Compunctionis mortalium configere corda intendimus, Tuis id suppetijs Tuis auspicijs, in effectu spectare liceat. Sic sibi exoptant.

Addictissimi Tibi,
ILLUSR: DOMINE
Tuisq; obsequijs semper deditti,
Fratr: Carmelitæ Discalceati Conventus Lublinensis.

Fra:

FR. Ferdinandus à S. Maria Vicarius Generalis Congregationis S. Eliæ Fratrum Discalceatorũ Ordinis B. Virginis Mariæ de Mõte Carmelo libellum hunc inscriptum. Stimulus Compunctionis & Soliloquia è Verbis Sacræ scripturæ intertexta Per V. P. F. Ioannem à Iesu Maria præfatæ Congregationis Procuratorem generalem compositum probo, ut typis mandetur si placuerit Reverend: D. Vicesgerenti, & Reverend: Patri Magistro Sacri Palatij. Datum Romæ die 10 Novembris 1608.

F. Ferdinandus á S. Maria
Vicarius Generalis.

Imprimatur, si videbitur R. P. M. Sacri Palatij Apost.

Cæsar Fidelis Vicesg.

Ego

EGo Horatius Passardus è Societate Iesu, Theologus, ex commissione R. P. Magistri Sacri Palatij F. Ludovici Ystella, legi libellũ hunc inscriptum Stimulus Compunctionis, & Soliloquia per V. P. F. Ioannem à Iesu Maria scriptum, quem reperi pijs, ac devotis meditationibus plenum, atque ideò illum typis dignum censeo, &c.

Idem qui supra.

Imprimatur.

Frat. Thomas *P*allavicinus Magiſter, & Socius Reverendiſſimi P. Fr. Ludovici Yſtella Sacri Palatij Apoſtolici Magiſtri.

Regi

Regi cordium Pacifico
IESV CHRISTO
INDIGNISSIMVS
Eius serv[...]us.

DEbetur tibi, Rex Sion, sermo tuus vivus, & efficax, penetrabilior omni gladio ancipiti, pertingens vſque ad diviſionem animæ & ſpiritus, compagum quoque ac medullarum. Debentur etiam tibi, O Sapientia, inſpirationes tuæ, & ſecreta verba: quæ loqueris ad cor Ieruſalem Sponſæ tuæ, Propter quod, dico tibi, dulciſſime Deus cordis mei, ſcriptum hoc, in quo poſui expreſſos in ſcriptura ſacra ſermones tuos, & ſecreta verba, quæ inſtillas cordibus filiorum Adæ, cum ardentiſſimis deſiderijs æternæ ſalutis ſuæ. Vtinam, ô lux beatiſſima, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, medio ſcripto hoc, fortiſſima veritas tua emolliat ferrea pectora peccatorum, & acutæ ſagittæ verborum tuorum cadant in corda

inimicorum Regis! non certè vt pereant, sed ne ampliùs sint inimici tui. Placeat, oro te fidelissime custos hominum, qualiscunquè labor hic meus, quem direxi ad convertendos peccatores in requiem te scilicet Deum, Redemptorem & unicum remedium suum. Et quia inter omnes illos, qui offenderunt te, primus sum ego, per viscera misericordiæ tuæ, in quibus visitâsti nos, precor te, infigas mihi stimulum compunctionis, qua liquescant viscera mea, & resolvantur in lachrymas interpretes cordis mei. Accipe summe Rex pacifice, oblationem meam, non vt antiquas hostias taurorum & hircorum, sed ut opus quod spectat ad novam, & Immaculatam legem æterni testamenti tui: vt qui legerint scriptum hoc, ruptis vinculis peccatorum, respirent ad auram gratiæ tuæ, & convertantur ad requirendam toto corde svavissimam amicitiam tuam.

PRÆ-

PRÆFATIO.

ACCIPE, *Christiane lector, Stimulum compunctionis, qui utinam digito Dei, qui est ejus Spiritus, infigatur visceribus tuis. Lege scriptum hoc lentè & accommoda verbis sacris, quibus abundat, aurem cordis, per quam illabatur Dei veritas in animam tuam. Elige tempus & locum remotum à strepitu negotiorum mundi, ut inspirationes Dei, quasi vocem auræ lenis, in silentio percipias. Si verò senseris te commoveri mollitis sermonibus, quiesce & fove calorem illum, posteaque lectionem resume. Scopus laboris nostri est cum Dei gratia convertere peccatores ad pœnitentiam, propositis rationibus, quibus, quasi stimulis, compungitur. Atque ideò liber (Stimulus compunctionis) inscribitur. Cui subjecta sunt Soliloquia: quæ sunt ignita compuncti cordis exercitia. Tempus breve est, ex quo, si prudens esse velis, compunctionis studio vacare debes, ad abluendas culpas præteritas, & salutem æternam acquirendam Non te seducat vanitas mundi, quæ fugit*

velut umbra, vt nimis curiosè, & subtiliæ legas; & eloquia Dei simplicia, castaque relinquas. Sanius quippe consilium est, Dei sapientiam humilibus verbis absconditam, discere; Deique sensum assequi quam sine compunctionis sensu altum sapere, & à Iesu Christi schola, quæ mansvetorum, & humilium est, aberrare. Certè intima compunctio cordis, ex genere illorum secretorum est, quæ Altissimus Deus abscondit à mundi sapientibus & prudentibus, & revelavit parvulis: Propter quod si proficere vis lectione hac, humilis esto in oculis tuis: & consilia Dei vel expressa in scripturis sacris, vel accepta per quotidianas inspirationes, quæ in hoc libro continentur, amplectere. Vtinam muteris in virum alterum, & transfixus iaculis sermonum Dei, ex intimis medullis convertaris ad Iesum Christum Vnigenitum Dei Filium, & dulcissimum Redemptorem tuum. Vale.

STIMULUS COMPUNCTIONIS.

De sensu Iesu Christi dolentis super aversione peccatoris.

CAP. I.

EGO unigenitus Dei filius, Dei virtus, & sapientia, clamito in plateis, & in medio populi exalto vocem meam: enutrivi enim, & exaltavi filios hominum, ipsi verò spreverunt me. Scripsi in visceribus tuis, ô homo, dulcissimam legem novi testamenti mei, & in medio cordis tui plantavi eam: & tamen displicuit tibi lex mea immaculata, convertens animas, & fidele testimonium æterni amoris mei. Longe recessisti â me cum præuaricatore Adam patre tuo, & abscondisti te â me clementissimo Deo & liberatore tuo, cùm ambularem ad auram, post meridiem Quid est hoc, fili aliene? Quò fugis à facie mitissimi Dei, & Redemptoris tui? Nunquid ego crudelis

Dominus sum, quia celeriter fugis me, & quæris meliorem Dominum invenire? Considera quid agas, & quam longe recedas à salute tua: gratis enim odio habes pretiosissimum remedium, & libertatem tuam. Facta est quasi vidua, infelix anima tua, quæ posset, si tu divinæ gratiæ cooperati velles, permanere in fide desponsationis suæ, & gaudere privilegijs suavissimæ charitatis meæ. Et tamen abominata est me fidelissimũ sponsum suum, & de spolijs eius inimici eius locupletati sunt: Quomodo obscuratum est aurum antiquæ dilectionis meæ, mutatus est bonæ conuersationis color optimus, dispersi sunt lapides templi & sanctuarij mei, in capite omnium platearum! Non placuit tibi habitatio Ierusalem civitatis meæ, quã dilexi: Si Annumeratus es inter cives Babylonis, quam odivit anima mea. Væ animæ recedenti à me! terrores enim mortis militabunt adversus illam; & dolores inferni invenient eam. Irascentur ei catuli leonis rugientes vt rapiant, & quærant proiectam à Deo escam sibi. Ex quo enim, pro luce gratiæ-

tiæ meæ posuisti tenebras peccati, & facta est nox tristissima offensionis meæ, omnes bestiæ sylvæ infernalis pertransibunt, & apertis faucibus festinabunt ad devorandam apostatricem animam tuã, Ergo saltem a modò voca me, & dic: Deus meus, & dux meus es tu: iam nòn ultra fugiam te. Erravi, ô dulcissime Deus, sicut Cain profugus à facie tua: & servivi dijs alienis in quibus non est salus, aut libertas mea. Ecce revertor ad te, de servitute nimis dura: requiro formosissimam lucem tuam de tenebris, & umbra mortis quæ terruit me. Verè cognovi, per experientiam erroris mei, quia non est bonũ aliquod extra te amabilissimi altissimi Dei filium, cui consecro viscera mea.

De suavitate Iesu Christi vocantis peccatorem ad pœnitentiam.

CAP. II.

VTinam placeret tibi, fili, pretiosior auro amicitia mea, & auribus cordis contriti, & humiliati audires subtilẽ vocem meam, qua saxa moventur. Ego, quasi nutritius Ephraim gero curam tui,

& cum duritia cordis tui lapidei pugnat magna, & fidelissima misericordia mea. Tu secundùm duritiam tuam, & impœnitens cor, resistis melle dulciori spiritui meo : & ego secundum divitias bonitatis infinitæ, quæro emollire viscera tua secretis, & innumerabilibus inspirationibus meis. Tu fugis me persequentem te, non odio, sed tuæ salutis desiderio : & ego tibi fugienti, quasi ex insidijs occurro, ut expansis brachijs amplectar te, & vincâm feritatem tuam infinita mansvetudine mea. Propter quod, cœli & terra mirantur clementiam, & svavitatem creatoris sui tam sollicitè vigilantis super custodia ingratissimi peccatoris, nolentis tollere svave jugum meum super se. Vsquequo durũ cor tuum calcitrabit contra stimulum fortissimi amoris mei ? Nunquid in æternum repugnabis inæstimabili charitati Dei tui ? Ego potuissem damnare te, per iustitiam meam, quia implè egisti & confregisti iugum meum, & dixisti; Non serviam : & tamen sustinui te in multa patientia, & desiderio æternæ vitæ tuæ, si fortè converteretis ad me, &
recon-

reconciliareris Clementiſſimo Patri meo, Quid ergo moraris fili dilectiſſime, Cur differs de die in diem reverti ad ſvaviſſimam pacem, & dilectionem meam? Sine fili, ſine, vt reſolvam glaciem tuam igne ardentiſſimo amoris mei, & reformem deformatam animam tuam ad exemplar unigeniti filij Dei. O generatio Adæ, quamdiu vos patiar! O rem mirabilem, & abſconditam á mundi ſapientibus, & prudentibus, qui obturaverunt aures ſuas, ne perciperent ignitum eloquium meum! Ego filius Altiſſimi ſto ad oſtium tuum, & pulſo, cupiens introire & implere bonis ineffabilibus domum tuam: & tamen durum tibi videtur recipere hoſpitio Deum, Redemptorem, & amicum tuum, Certè ſi tu pulſares ſemel portam domus meæ, ad primum ictum, feſtinarem aperire tibi, ſicut aperui David ſervo meo ſuſpiranti ad correptionem Nathan prophetæ mei. Placeat ergo tibi, fili dulciſſime, conſilium meum: & opportuna pœnitentia convertere ad me Pacificum Regem tuum: & quaſi mater amantiſſima diligam, & amplectar te, nutriamq; infantiam tuã dulciſſimo lacte meo.

De bonitate Dei, & facilitate parcendi.

CAP. III.

QUo fugis, fili chariſſime, qui graviter offendiſti me? Nunquid ſolitudo ſterilis factus ſum tibi, quia dicis in corde tuo: Receſſi non revertar ultra ad te? Nunquid obliviſcetur Virgo faſciæ pectoralis ſuæ, aut ſponſa ornamenti nuptialis ſui? Quomodo ergo anima tua quam ego deſpondi mihi pretio ſangvinis mei, dereliquit me, & oblita eſt mei diebus innumeris? Ego ſum ipſa bonitas quæ ſua dulcedine paſcit omnes creaturas, qua nihil amabilius cogitari poteſt: & tamen incredibili dementia quæris bonum extra me. Conſidera, fili, bonitatem meam, qua petræ molliuntur, & emollire: neque falſis prophetis credas, qui præter me, gaudia falſa divinant. Certè ſi ego ſum ipſa ſumma bonitas, neceſſe eſt, quicquid extra me quæris, bonum tibi non eſſe, quamvis omnia regna mundi, & omnia deſiderabilia oculorum carnalium, ſolus poſſideres. Vulgo dicitur: Bonum eſt quod omnia appetunt; & tamen gravi errore ſedu-

ſeductus traheris voluptate bonorum apparentium, verum autem æternum, & incommutabile bonum nimis ſtultè re. linquis. Vtinam ſaperes, & intelligeres, & noviſſima provideres! Ne ſequaris deos alienos fili: certiſſimè. n. avertent à vera ſapientia cor tuum, expectabis lucem & non videbis, neq; ortum ſurgentis auroræ. Adhæreat caſta lex mea viſceribus tuis, & percipe ſibilum ſecretæ eruditionis meæ, & catholicæ fidei, qua illuminavi te. Ecce tu credis, ſincera fide, me eſſe infinitam bonitatem, pulchritudinem, ſapientiam, qua ſola cor hominis ſatiari poteſt: quò ergo properas dum offendis me, niſi ad infinitam malitiam, turpitudinem, & ſtultitiam, qua fœdabitur anima tua? Nonne ſanius conſilium eſt, adhærere mihi, & illuminari, atque ſatiari ab uberibus conſolationis meæ, quam inter vagos & profugos inimicos meos, neque de ſiliquis porcorum ſaturari? Convertere, fili prodige, in requiem tuam, & ego revertentem de regione longinqua amplectar te: dicamque ſervis meis ſtatim ac videro te: Citò proferte ſtolam pri-

mam, dare annulũ in manu eius, & cal-ceamenta in pedibus eius. Commove-buntur quippe viſcera mea, ſuper dul-ciſſimo Filio meo, quem genui: lætabor ſuper converſione tua, quaſi qui invenit ſpolia multa. Delector enim miſerendo & præ magnitudine bonitatis meæ, ad miſeriam, & gemitum pauperum, li-queſcit anima mea. Recordare fili, man-ſvetiſſimi cordis mei, ex quo diſce-re poteris, quam magna ſit multitudo bonitatis, & dulcedinis meæ: lege ſacras Scripturas meas, & miraberis facilitatẽ miſerendi, & parcendi peccatoribus, & conſolandi afflictos; ex quo intelliges me bonum Dominum eſſe, & timebis recedere à me, ſicut mors timeri ſolet. Ego nunquam levavi lanceam meam ſu-per virum, qui vellet ſervire clementiſ-ſimo Patri meo, quamvis graviſſimè pec-câſſet. Semel ſuſpiravit David ſervus meus, dicens: Peccavi; & ſtatim tran-ſtuli ab eo peccatum eius. Paucis gemi-tibus accuſavit ſe Publicanus, qui me multum offenderat: & citò deſcendit iuſtificatus, & lætus in domum ſuam. Decem millia talenta debebat mihi ſer-

vus

vus nequam qui procedens rogavit me: & dimisi eum liberum, omneque debitum donavi ei. Mulier comprehensa in adulterio stetit timens, & instanter accusata in conspectu meo: & suavissime respondens à damnatione eripui eam. Magdalenæ peccatrici ostendi lætam faciem, & celeriter peperci ei, ita ut Pharisæus, qui me invitaverat, miraretur. Latro qui iuxta me Crucifixus fuit, verbo vno mollivit viscera mea: factusque est statim particeps regni mei. Quare ergo bonitas mea tot testimonijs probata non placet filijs Adæ, sed quærunt solatia peregrina? Fuge, fili, consortia peccatorum, & per veram pœnitentiam, require faciem meam.

De sapientia Dei, à qua homo peccando recedit.

CAP. IV.

O Quam stultè recessisti à me Fili, cũ Adam patre tuo, qui per arborem prohibitam quæsivit esse sicut Deus, sciens bonum, & malum! Non est hæc via sapientiæ meæ, quæ palato cordis dulcissimè sapit. Ego sapientia, quæ ex

ore

ore Altiſſimi prodivi, ſum lux formoſiſſima, quæ ſplendoribus æternis illuſtro mentes parvulorum, qui ſub diſciplina mea requieſcunt. Inflatos autem, & præſumentes de ſe proijcio à facie mea, ut ſedeant in tenebris; & umbra mortis & neſciant diſcernere inter ſiniſtram, & dexteram ſuam. Væ peccatoribus, quos excæcavit malitia ſua, ne viderent me ſolem iuſtitiæ. præceptoremque ſapientiæ, ſub quo, in momento diſcerent ſecreta cæleſtia, & fierent doctiores; quã ſi ſcirent numerare ſtellas cæli, & arenam, quæ iacet in littore maris. Certè licet peccator, qui à me recedit, ſciret omnes doctrinas, quæ diſcuntur in Academijs orbis terrarum, nihil ſciret, quia neſciret me, in quo ſunt omnes theſauri ſapientiæ Dei. Etſi linguis hominum loqueretur, & Angelorum, quaſi infans reputaretur in cæleſti civitate mea, quia neſciret verbum Dei, cui linguas infantium facit diſertas. Cùm ergo hæc ita ſe habeant, quid cogitas fili, diſcurrens per varias hominum ſcientias, in quibus non eſt ſalus aut ſatietas? Revertere iam fatigatus ad me fontem ſapi-

ſapientiæ melle dulcioris, & potabo te, & dilatabuntur viſcera tua. In me ſolo poteſt requieſcere intellectus tuus, ne ergo labores fruſtra quærens magiſtros mendaces, quos ego non erudivi. Fuge de medio Babylonis, & vita innumerabiles ſollicitudines, quibus diſtrahitur cor tuum: & ego ducam te in ſolitudinem, lactaboque te, & docebo bonitatem, diſciplinam, & ſcientiam meam, ita vt ſuper ſenes intelligas, & omnes conſiliarios Pharaonis, & divinatores Chaldæorum tranſcendas. Aufer ſordes mentis, fili chariſſime, & mundare ut puris oculis aſpicias candidiſſimam lucem meam: daboque tibi, vt fias conſors ſecretorum meorum, & inflammeris amore æternæ ſapientiæ, quæ ineffabilibus gaudiis caſta corda delectat. Guſta ſaporem meum, & aperientur oculi tui ad contemplanda myſteria mea deſiderabilia ſuper aurum, & lapidem pretioſum multum, & dulciora ſuper mel & favum. Et exultabunt oſſa humiliata tua quæ implebo caſtiſſimis delectationibus, quas præparavi pœnitentibus, qui revertuntur de terra aliena

in dul-

in dulcissimam civitatem Ierusalem, ubi thesaurizant divitias suas.

De pace Dei, quæ per peccatum amittitur.

CAP. V.

EGo Rex Pacificus, qui magnificatus sum super omnes reges vniversæ terræ, participes facio amicos meos pacis, quæ superat omnem sensum. Quando enim homo existit in statu gratiæ, ego habito in eo, tanquam in thalamo nuptiali, ubi omnia pacifica sunt: & gustatur ibi pax dulcissima filiorum Dei, auditurque concentus svavissimus partium hominis conspirantium in unam consonantiam legis meæ: quam bene sensit ille qui dixit: Deus canticum novum cantabo tibi, in psalterio dechachordo psallam tibi. Hæc pax est auro pretiosior, & omnibus mundi honoribus, divitijs, & consolationibus amabilior: quam si filij huius sæculi gustarent, citò despicerent omnes amores terrenos, & suspirarent ad me. Tu ergo, fili considera quid feceris, quando recessisti à me: noluisti pacem meam, & elongata est à te, & surrexerunt adversus animam tuam in

am innumerabiles hostes, qui non dormiunt, & te requiescere non sinunt. Existimâsti te habiturum, & possessurum pacem, si satis faceres appetitui, & desiderijs vanis eius, vivens more Gentilium, qui non cognoverunt me: & tamen nihil pacis invenisti, sed solicitudines, & anxietates, stimulos conscientiæ, horrores, & timores iudicij mei, sicut Cain, qui, egressus à facie mea, timuit, ne omnis qui inveniret illum, interficeret eum. Contigit tibi, fili, quod olim accidit populo Israel, qui non bene usus fuit habitatione Ierusalē cieitatis meæ: migravit enim Iudas, propter afflictionem, & multitudinem servitutis, quam peccando incurrit: habitavit inter gentes, nec invenit requiem. O quam graviter errat peccator, qui pacem filiorum Dei à se proijcit, & implicat se infinitis quæstionibus! O quam infeliciter vivit impius, qui fugit nemine persequente, portans secum damnationem mortis, quam operatus est! Vsquequo clamabo, & invitabo te, Fili ingrate, ad convivium delitiarum mearum, ubi pacificabuntur interiora tua, & lætabuntur consortio

sortio pacis, & amoris mei? Convertere iam, fili in requiem tuam, quam per dolores mortis, comparavi tibi, & placeat tibi, habere mecum cor unum, & animam unam. Faciamus hodie pactum concordiæ fidelissimæ, quæ non habeat finem. Ego parco tibi, dulcissime amice, neque recordabor culparum, quibus offendisti me: præbe mihi cor tuum, ut ineamus fœdus amicitiæ in sangvine meo, quem fudi pro te. Rumpe iam vincula colli tui, captive fili & respira ad libertatem meam; nam quod adtinet ad me, ego ero fidelissimus adiutor in opportunitatibus, in tribulatione, & egestate tua. Ego scripsi te in medio corde meo, neq; unquam oblivíscar tui. Tantummodo, peto, vt revertaris ad me, & in posterum bene utaris svavissima conversatione mea: & faciam ut oriatur in te iustitia & abundantia pacis, quæ permanebit cum Sole, & ultra Lunam. Ecce latus meum apertum, & manus clavis perforatas, iunge latus cordis tui lateri meo, manusque tuas manibus meis, & convertere tandem ad pretiosissimam pacem Redemptoris, & Amici tui.

De

De tutela Dei, à qua homo peccando recedit.

CAP. VI.

EGo custos hominum curam gero servorum meorum, quasi nutrix foveat infantulum suum: nō enim dormitabit, neque dormiet, qui custodit Israel. Custodio ego amicos meos, ut charissimā pupillam oculi, neque patior virgam peccatorum super sortem, sive hæreditatem iustorum, ne forte iusti mei nimis afflicti extendant ad iniquitatem manus suas. A principio mundi non est auditum, quòd mater aliqua tam ardenter diligeret. & custodiret unicum filium suum. quam ego, qui erga iustos meos plusquam mater sum, & animas eorum diligo, quasi dulcissimas sponsas meas. Non timebunt qui serviunt mihi à frigoribus nivis. omnes. n. domestici mei vestiti sunt duplicibus, quia bonum Dominum sortiti sunt. Quare ergo, fili, recessisti à me, & exposuisti te tot periculis, & latronibus, qui insidiantur tibi dicentes: Deus propter eius peccata dereliquit eum: persequimini & apprehendite eum, quia non est, qui eripiat?

Quis

Quis te proteget à vitulis multis, & tauris pingvibus, qui obsederunt te, si sis extra tutelam meam? Omnes bestiæ sylvæ properabunt ad mortem tuam, nisi me custodem tuum esse sentiant. Foris vastabit te gladius, & intus pavor: vagus & profugus eris super terrã. Non ne considerasti, qualiter timeant malefactores, qui reges terrenos offenderunt? certe nullibi quièscunt, sed timent ad omnem strepitum quasi ad umbram mortis, cogitantes ne forte ministri regis offensi irruant super eos, Quãto ergo magis sollicitabit te timor mortis, si careas custodia mea, & ut servus peccati tradaris persecutoribus tuis: Mirabile est, quam dementes sint peccatores, qui tradiderunt animas suas in manus hostium suorum, non cogitantes se carere fortitudine mea. Revertere igitur, fili charissime, ad me tutorem tuum, & ego, qui confregi capita Draconis, defendam te. Ego te ducam per terram desertam, per locum horroris, & vastæ solitudinis, si fideliter perseveraveris in timore meo. Ego conturbabo principes Edom; & robustos Moab apprе-

prehendet tremor, dum per viam vitæ transieris sub tutela mea. Convertere ex toto corde ad me custodem, ductoremque tuum, non requirens infirma auxilia mundi, & sectatorum eius: & ego solus dux tuus ero, eroque tibi sicut Aquila provocans, ad volandum pullos suos, & super eos volitans, & experientia cognosces, quia melior est dies una in atrijs, & custodia mea, super millia: & in tempore angustiæ liberabo te, eo quòd posueris in me cor tuum munitū firmissima fiducia infinitæ bonitatis & misericordiæ meæ.

De amissione gratiæ divinæ, quam peccator incurrit.

CAP. VII.

OMnes mundi thesauri comparati cum divina gratia mea, pulvis sunt, & cinis, neque ulla æstimatione digni reputantur. Tanta est quippe altitudo, dignitas, & pulchritudo gratiæ meæ, ut bonos æstimatares ad incredibilem admirationem moveat. Ex quo fit, ut servi mei oculos illuminatos habentes intimo dolore, compassione moveantur, super

super proximis suis; quando à statu gratiæ meæ in statum culpæ mortalis labuntur. Quod si tu, fili bene considerares, cito converterteris ad me motus magnitudine calamitatis, quam peccando incurristi. Erat anima tua, suavissima Sponsa mea in vestitu deaurato, circundata varietate, cuius pulchritudinem Sol & Luna mirabantur. Tanta erat eius gratia, cum in fide desponsationis permaneret, ut oculos meos mirabiliter delectaret. Erat ornata monilibus filia Ierusalem, speciosa sicut columba, formosissima luce illustrata, & suavi valde decore prædita. Erat conformis exemplari suo, cuius comparatione non lucēt astra matutina Erat dives valde divitijs veris virtutum mearum, quas neque ærugo, neq; tinea demolitur. Postquam vero peccavit, egressus est à filia Sion omnis decor eius, & à tanta felicitate incidit in tam extremam calamitatem, vt cæli super hac mutatione obstupescāt. Tanta enim est ô fili turpitudo & ignominia peccati, quod commisisti, vt factus sis leprosus putredine intollerabili horribilis, & vermium ebullientium esca mi

ea miſerabilis. Quid eſt hoc? Quomodo diſſipata eſt amœnitas paradiſi mei, & terra fructifera verſa eſt in ſalſuginē, à malitia inhabitantium in ea? Quomodo anima tua contra fidelitatem deſponſationis receſſit à me, & fœdata eſt cum amatoribus multis, qui corruperunt eam? Convertere ergo, fili mi, ad gratiam, & amicitiam meam; & ad ſplendorem faciei tuæ; neque ſis ita delirus, ut in tanta calamitate, & egeſtate deinceps vivere velis. Induere pretioſiſſima & candidiſſima veſte nuptiali, vt placeas mihi, & recumbas in magna cœna, quam præparavi chariſſimis electis meis. Svadeo tibi emere à me, ſine argento, veſtem regiam, vt per plateam Sanctæ Civitatis, incedas purpura veſtitus, inter filios Syon inclitos, & amictos auro primo charitatis meæ.

De participatione Sanctorum, quam homo peccando deperdit.

CAP. VIII.

VÆ ſoli, quia ſi ceciderit, non habet ſublevantem ſe! Beatus autem vir qui per communionem charitatis parti-

ceps

ceps est omnium timentium & amantium me, & custodientium svavissima mandata mea. Certè qui mihi per gratiam unitus est, unitus quoque manet omnibus membris meis viventibus cælesti vita gratiæ meæ, quod est genus amicitiæ fidelissimæ, qua nihil amabilius invenitur in terra svaviter viventium. Angeli mei, & Sancti homines mihi per gratiā conjuncti, sunt amici fidelissimi, singulorum hominum diligentium me. Et tu, fili, quando placebas mihi, habebas solatia hæc, & privilegia iustorum omni auro pretiosiora. Eras copulatus Sanctis meis, quorum nomina scripta sunt in libro vitæ: omniaque illorum bona per communicationem amicitiæ pertinebāt ad te membrum vivum meum. Egoque caput Ecclesiæ sponsæ meæ, influebam in te motus vitales charitatis meæ similes illis, quibus moveo corda diligentium me, & quærentium formosam valde faciem meam. Spiritus enim meus vrgebat te, & excitabat, & inflammabat ardentibus desiderijs æternæ fruitionis, qua satiantur venientes de terra fatigati milites mei. Nunc autem denigrata

est

eſt facies tua peccatis quaſi carbonibus deſolatorijs, & iaces infixus in interitu, quem feciſti, privatus conſortio Sanctorum, quæ calamitas extrema eſt. Quos amicos invenies, fili, ſi amici mei non faveant tibi? Quæ ſocietas tibi proderit, dum cares Angelorum, & ſervorũ meorum ſocietate? Quis te in anguſtia cõſolabitur, ſi cum ſcorpionibus habitas, & cæli concordia tibi deſit? Revertere ad conſortia civium Ieruſalem civitatis meæ & ad feſta, quæ celebrantur communione dulciſſimæ claritatis: ut vivas fœliciter, quod reliquum eſt vitæ mortalis, & poſtea tranſeas ad communionem Eccleſiæ triumphantis, ubi dulciſſima pax erit, & unio plena, atque perfecta. Recede à tabernaculis impiorum, qui non diligunt te, neque ſeipſos; nam qui diligit iniquitatem, odit animam ſuam. Multò utilius & delectabilius tibi erit, fili, ſociari vivis membris, & vaſis electis meis, ut diſcas ſapientiam in ſchola manſvetudinis meæ, & creſcas cibo grandium creſcentium ad menſuram dilectionis, quæ altior cælo eſt. Mundus tranſit, & concupiſcentia eius:

unio vero amoris mei non tranſibit in æternum, ſed coniunget mecũ dilectiſſimos ſervos meos, quibus diſpoſui regnum, ut comedant & bibant ſuper manſam meam, in convivio delitiarum paradiſi mei.

De inconſtantia, quam peccator incurrit,

CAP. IX.

PEccatum peccavit Ieruſalem: propterea inſtabilis facta eſt & requiẽ non potuit invenire, Stultus vt Luna mutatur: quocirca cum omnis peccator ſtultus ſit, ſolvit debitas pænas prævaricationis ſuæ, nunquam in eodem ſtatu permanens ſed ad horas ſingulas conſilia mutans, Receſſit à firmitate, & conſtantia ſua. quam habuerat in me Deo, & cuſtode ſuo, qui non mutor: & propterea vagatur inſtabilis, neſciens quo vadat, & non inveniens, ubi poſſit requieſcere pes eius. Omnes perſecutores eius apprehendunt eum inter anguſtias: & cupiens ille liber euadere, mutat loca ſine fine, donec fugientem illum mala ſua capiant in interitu. Væ animæ, quæ diſceſſit à me, Vbique inveni-

et fii-

et stimulos & die ac nocte somnus fugiet ab oculis eius. Hodie peccator quærit amicos; cras vitat illos, quia infideles sunt. Hodie vacat ludis, cras luget, quia vivendo luxuriosè consumpsit substantiam suam, Hodie quærit honores mundi; cras fugit, notatus infamia propter peccata sua. Quid ergo cogitas, fili, qui sedes super rotam mundi, quæ semper vertitur? Quomodo non converteris ad me qui sum salus, virtus, & constantia tua? Nunquid non didicisti, experientia quotidiana, cogitationes mortalium, timidas, & incertas providentias, quæ sine ordine procedunt usque in finem? Certò scias, fili, te sine misericordia mea esse paleam levissimā, & folium siccum, quod à vento rapitur, & nullibi consistere potest. Nunc eris lætus, post horam tristis; cras dolebis ob infirmitatem, proxima die succedente terreberis metu mortis; modo cura rerum temporalium, modo ambitio, modo sitis, modò fames cruciabunt te, nisi resipiscas & iactes in me cogitatum tuum, & offeras te totum mihi in altari cordis tui. Si quæsieris me in toto corde tuo

de tuo nihil perturbabit te, neque mors, neque vita, neque mundus, neque infernus, neque creatura alia visibilis, aut invisibilis, Eris enim testimonio conscientiæ tanquam leo fortissimus bestiarũ, qui ad nullius pavebit occursum. Ego firmabo inconstantiam Adæ patris tui, & roborabo te firmissima dextera mea; dabo te in columnam ferream, & in murum æneum adversus omnes hostes animæ tuæ. Bellabunt contra te, & nõ prævalebunt, quia te pœnitentem mutabo in virum alterum participem gratiæ, & fortitudinis meæ.

De remorsu conscientiæ, quo peccator cruciatur,

CAP. X.

FIli nisi redieris ad me in toto corde tuo, arguet te ipsa malitia tua, & aversio tua increpabit te: nam per quæ quis peccat, per ea punietur. Iustum iudicium est, ut peccator, qui dereliquit me Deum suum, sentiat intra se remorsum conscientiæ, & solicitudinem nascentem ex timore mortis, & inferni. Iustum iudicium est, vt inter gaudia mun-

mundi prohibita, quibus delectari quæ-
rit contra legem meam, pungatur sti-
mulo cordis gementis, & prævidentis
damnationem suam. Terrores mortis
militant contra peccatorem, quamvis
gaudia quærat: neque potèst esse pax
impio, qui arguitur â conscientia pro-
pria à qua fugere non potest. Hic re-
morsus nascitur ex peccato, quasi ver-
mis ex ligno, & ostendit me iustum iu-
dicem esse, & peccatorem proditorem
fuisse, qui parvo pretio vendiderit me.
Hæc meditare, fili, & vide, quia malum,
& amarum est dereliquisse te Dominum
creatorem, & benefactorem tuum, &
non esse timorem eius apud te. Nonne
vides omnia tibi infeliciter succedere
quàm diu fugis me, & cum anxietate a-
nimi te bibere de aquis turbidis Aegyp-
tiorum, cum possis per gratiam meam
reverti in charissimam civitatem Ieru-
salem, & potari aqua pura Iordanis, ubi
poteris lavari, & super nivem dealbari?
Quare ergo resistis impulsibus amoris
mei vocantis, & invitantis te ad ami-
citiam meam? Proijce à te, fili quinq;
iuga boum, quæ stulte emisti, & tolle

gratis unum & svavissimum iugum meum, ubi stimulis conscientiæ non fatigaberis, sed invenies requiem fatigatæ animæ tuæ. Quære serenitatem cæli, & pacem, quæ superat omnem sensum: & requiesce ab ista solicitudine, qua vexaris. Voca me, & respondebo tibi subtilibus inspirationibus meis, quæ gaudia vera generabunt, & sedabunt commota viscera tua. Ego te solabor, & loquar intus ad cor, si converraris ad me; & confiteberis mihi in directione cordis, cum adeptus fueris libertatem, & quietem, & alia pretiosissima privilegia filiorum Dei. Sperne iam cõsilia negotiatorum mundi, qui lacerant viscera tua, & sequere unicum, & saluberrimum consilium meum: & videbis quomodo ego dissipo omnes machinas inimicorum tuorum, & creo in te spiritum novum, quo renovetur, sicut, aquilæ iuventus tua, vt fruaris amabilissima pace, & securitate mea.

De duritia cordis quã peccator incurrit.

CAP. XI.

IUstus ego sum, & iustitiam dilexi: æquitatem vidit vultus meus. Peccator

repu-

repulit me, & repugnavit innumerabilibus inspirationibus meis; quibus ego volebam emollire cor eius. Et idcirco ego repello eum, & prohibeo pluviam meam ne stillet super illum. Ego invitavi Pharaonem per externa prodigia, quæ feci per manum Moysi servi mei, & per internas inspirationes, quas ille infelix peccator sensit: sed cum repugnaret grandi misericordiæ meæ, permisi obdurari cor eius supra silicem, & supra durissimas petras, donec persequetetur Israel populum meum, & submergeretur quasi plumbum in aquis vehementibus. Ego unxi Saul regem Israel, cum esset parvulus in oculis suis, & quasi puer unius anni sequeretur me: sed postquam cœpit & perseveravit resistere multis motibus, & inspirationibus meis, proieci eum donec incumbens super gladium suum horribiliter mortuus est. Ego tractavi tanquam hominem unanimem, & fidelem, infelicem Iudam discipulum meum: sed postquam restitit dulcissimis verbis, & inspirationibus meis, obfirmavit cor suum contra me, dimisi eum, donec velut diabolus effe-

ctus, suspensus crepuit medius, & effusa sunt amaritudine plena viscera eius. Quid ergo expectas fili, qui peccasti, & recessisti á me? Quare perseveras in statu damnationis obdurans animam tuã, ne uincatur infinita dulcedine & patientia mea? Nunquid in æternum pulsabo portam domus tuæ vt mitescat feritas tua? Revertere fili, ad cor, neque conijcias teipsum in extremum periculum duritiæ, ut incurabilis fiat plaga tua. Non ne audistî. quia cor durum malè habebit in novissimo, & quia peccator funibus peccatorum suorum constringitur? Cave, fili, grande malum hoc, & considera quid à te requiram. Peccator cum in profundum peccatorũ venerit, contemnit, sed antequam contemnat, tangitur, & movetur aliquantum interioribus inspirationibus bonitatis meæ. Postea verò paulatim frigescit, & minus sentit impulsus meos, donec lapideo corde insensibilis factus, nihil curet admonitiones meas, sed quasi equus indomitus currit per prata mundi festinans ad æternam flammam. Væ tibi, fili, nisi citò redieris ad me! Recor-

dare

dare salutis tuæ, & gloriæ meæ, quam præparavi ijs, qui veram pœnitentiam agentes lavant stolas suas in sangvine meo. Vtere iam remedijs misericordiæ, ne obdureris, & tradaris in reprobum sensum. Si audieris me, ego liquefaciã glaciem cordis tui, flabitque Spiritus meus, & fluent aquæ compunctionis, quibus abstergantur sordes tuæ Amplectere hoc sanum consilium Redemptoris tui parati parcere tibi, & mutare sortem tuam. Imprimam, si convertaris ad me, sensum contritionis, & amoris visceribus tuis: & lætaberis renovatione cordis, sicut lætantur victores capta præda, celebrabisque regenerationem tuam; & svavis effectus cantabis invictissimas, & super mel dulcissimas misericordias meas.

De desperatione, quam aliquando peccator incurrit,

CAP. XII.

Considera, fili, quia non est aliud nomen sub cœlo, prœter meum, in quo te opereat salvũ fieri. Noli errare spem tuam ponens in rege Aegypti, qui

est baculus arundineus; super quem si quis innitatur, perforabit manum eius. Ego vici mundum, mortem, & infernũ, & propterea qui me offendit, & confugere curat ad favores & delitias hominum, qui non sunt consortes victoriæ meæ, incidit in deiectionem animi, quæ pœna acerbissima est. Caret gratia mea, quæ generat spem vivam æternorum bonorum, & videns se nihil dignum æterna vita operari, frangitur, & debilitatur, vsque ad tristissimam desperationem, quæ statum damnatorum repræsentat. Hic est fructus ambitionis quærentis honores hominum, quorum nomina in terra scribuntur. Hic est fructus avaritiæ, quæ insatiabili cupiditate in terra thesaurizat. Hic est fructus luxuriæ, quæ inebriatur delectationibus carnis, & non cogitat purissima gaudia Spiritus mei. Hic est fructus iræ, quæ facit veloces pedes hominum ad effundendum sangvinem, & non curat numerari inter mites servos meos, qui possidebunt viventium terram. Denique hic est fructus omnium peccatorum, quando malitia crescit, & anima horret bonum per

quod

quod ad vitā æternā pervenitur Quid ergo agis, fili? Cur iaces in statu lamentabili, inimicitiæ meæ, quæ producit fructum desperationis accelerans mortem, & infernum? Quomodo non misereris animæ tuæ langventis præ defectione virium? Considera dissolutionem tuam, & furorem, quo curris ad flammam, deposita cura salutis æternæ, quasi non supersit tibi spes. Stulte agis, fili, cadens animo, neque cogitans, me omnipotentem esse. & de luto fæcis Proijce de medio tui sordes & pondera peccatorum, quæ dorsum incuruant, & in desperationem impellunt, & suspira ad me auctorem spei, & redemptionis tuæ: & liberaberis à servitute nimis dura, qua opprimeris, & respirabis ad auram Spiritꝰ mei, qui vivificavit ossa tua, Convertere ad me per opportunam pœnitētiam, quæ salutarem tristitiam secundū Deum generat, & simul lætificat animā in me renascentem. & à me recipientē pignus hæreditatis æternæ. Sic sperabis, & solicita anima tua navigans per mare magnum fundabitur iacta anchora spei firmissimæ, quam ego acquisivi tibi

pretiosissimo sangvine & inæstimabili charitate mea.

De infidelitate, quam periculum est, ne peccator incurrat.

CAP. XIII.

EGo Altissimi Dei filius sum lux mundi, & iusto iudicio punio peccatorem qui odit me, interioribus tenebris quibus obscuratur intellectꝰ Quod malum adeò grave & formidabile est, u aliquando infelix peccator multiplicando delicta in tantum à vera luce recedat, vt infidelitatem incurrat. Recessit à me, & dilexit bona terrena plusquam me: quo sic depravata voluntas ita corrumpat verum iudicium intellectus, vt tandem fidem catholicam amittat. Sic videre poteris, fili, quid acciderit peccatoribus multis, qui cum prius in me credidissent, aggravando peccata avaritiæ, superbiæ, gulæ aut luxuriæ, erraverunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis, Væ illis, qui oderunt purissimam lucem meam, qua bonum æternum, & incommutabile cognoscitur, & bonis creatis anteponitur? Melius erat

eis,

eis, si nati non fuissent homines illi: nã extrema infelicitas est á fide mea errare, & iugum meum obscurato intellectu proijcere. Et tu ergo, fili, considerans quid acciderit alijs similibus tibi, convertere ad me: ne forte multitudine peccatorum oneratus, & legis meæ immaculatæ tædio affectus incipias non bene sentire de bonitate mea, & relaxato corde per amorem bonorum temporalium tradas te vitijs, & concupiscentijs, usque ad prodigiosam abnegationem fidei meæ. Vide, fili charissime, quò tendas, dum peccare nòn desinis: ne sis crudelis in temetipsùm currens velociter ad interitum. Cave ne parvi facias admonitiones meas, quib9 instruo te: ne obtures aures tuas seductus amore carnali, qui demergit innumerabiles homines in perditionem. Tempus breve est: negotiare dum venio redditurus tibi æternam vitam, aut flammam. Si abstuleris de medio tui peccata, & idola tua, & reversus invocaveris me DEVM, Redemptorem, & Custodem tuum, illuminabo oculos tuos, ne unquam obdormias in morte, custodia, m

te

te, & lucerna mea splendebit super caput tuum. Et lætaberis formosissima, & beatissima luce mea, qua dirigam gressus tuos, in nocte vitæ mortalis, deducens te, ad splendorem meum, per itinera æternitatis. Aperiam oculos tuos radio infinitæ lucis meæ, & quasi de gravi somno evigilans, miraberis, quomodo præterito tempore ambulaueris in tenebris & umbra mortis: & ex omni corde tuo diliges me liberatorem tuum, sacrificioque perpetuæ laudis honorabis me. Surge igitur citò, fili dilectissime; Surge de tenebris, & horrore inferni, ubi iaces, accipeque lumen cæli, quod exhilarabit te, antequam veniat nox ultima, quæ erit pœna novissima peccatorum contemnentium præsentes inspirationes, & misericordias meas. Nec meditare in secreto cubiculo cordis, & convertere ad Orientem, ubi nascor ego sol iustitiæ, qui cupio illuminare te, & implere splendoribus Sanctorum dilectam animam tuam.

De infelici morte peccatoris.

CAP. XIV.

CVrrit peccator dum vivit, per campos mundi, quasi taurus, qui impingvatur ad victimam. Non cogitat miser homo se à morte, tanquam à latrone insidiante capiendum, ut in vincula inferni coniectus reddat usque ad novissimũ quadrantem. Bibit, comedit, ludit, ridet, iurat, & blasphemat, & interim dum peccat sine fræno, irruit super eũ infirmitas mortalis, atque vocatur ad iudicium. O quam acerbus dolor est vocari ad mortem! O quantus tremor, & horror, invadit peccatorem, quando videt se morte tristissima separari ab omnibus, quæ ardenter amaverat! O quã luctuosè dicit in angustia illa: Circumdederunt me dolores mortis, & pericula inferni invenerunt me. Væ impio morienti, super quem omnes fluctus dolorum, & afflictionum repente irruunt, vt præsentiat Inferni tormenta, qui noluit suspirare ad æterna solatia: iam trãsierunt illicita convivia: iam ludi prohibiti elapsi sunt. Iam consangvinei, & amici defecerunt: iam divitiæ non prosunt.

ſunt: & quicquid delectaverat, in argumentum deſolationis, & deſperationis converſum eſt. Anima infelix, quæ repulit inſpirationes meas, timet exire de corpore ad flammã, & quantum poteſt retrocedit, ſi forte ſit, qui in anguſtia extrema, conſoletur eam. Sed fruſtra reſiſtit, quia inſtat hora moriendi, & ſolvendi omnia deſiderabilia, quæ habuit â diebus antiquis, cum prævaricaretur dulciſſimam legem meam Omnia eius peccata, quaſi exercitus terribilis repræſentantur ei, ut videat, quàm triſtem, & amarum finem præterita gaudia ſortiantur. Dæmones, quaſi canes rabioſi, aſtant expectantes prædam ſuam innumerabilibus catenis culparum ligatam, vt trahatur ad pœnam. Noluit ſtultus homo placare me; cum tempus haberet, & in hora ultima non habet ad quem reſpiciat. Omnes perſecutores eius apprehendunt eum inter anguſtias, & cupiunt crudeliter ſorbere ſangvinem eius. Denique prolata ſententia iuſtitiæ meæ vas iræ aptatum ad interitum rapitur ad tormenta. Hæc eſt ſors hominis iniuſti, quem mala capiunt

unt in interitu. Quid ergo cogitas, fili, qui peccâsti? Quid expectas? Nonne horret animus audire hæc, que peccator moriens invitus patitur? Convertere ergo ad Deum tuum, qui potest eripere te ab ira ventura, & solari exeuntem de hac vita, per infinitam gratiam, & inæstimabilem misericordiam suam. Time timore magno iram, & iustitiam meam dum vivis, vt moriens sentias paterna viscera mea: qui enim me tanquam iudicem severum in vita timent, tanquam benignissimum patrem in morte inveniunt. Beati qui custodiunt toto corde vias meas memores novissimorum suorum: non timebunt à timore nocturno, cum loquentur inimicis suis in porta, quando scilicet egredientur de hac vita, cui succedit æterna nox peccatorum, vel lux æterna iustorum, quos dilexi. Sequere me, fili, & adhæreat lex mea visceribus tuis, & non tanget te tormentum mortis sed requiêsces in svavissima pace mea,

De sensu amarissimo amissæ gloriæ in morte peccatoris:

CAP. XV.

ATtende, fili quæ dico: Os enim meum semper loquitur sapientiam, & meditatio cordis mei prudentiam. Si sciret peccator, qualis sit exitus delectationum suarum, & aculeus, qui manet infixus in anima post commissam culpam, horreret peccatum, sicut infernũ, & quasi à facie colubri, fugeret illud. Sed quod non sentit, dum inebriatur dulcedine peccati, percipit in hora mortis, quando iam transijt voluptas, & solus vivit remorsus conscientiæ, & reatus æternæ pœnæ. Inter alia verò, quæ miserrimum peccatorem morientem torquent, sensus deperditæ beatitudinis amarissimus est supra omnem mundi amaritudinem. Considerat infelix homo quam facile potuisset gaudia æterna bonis operibus comparare; considerat in hora illa servos meos de corpore egredi victores mortis, & inferni, & ascendere de cubilibus leonum, & de montibus pardorum, ad colligendos fructus palmæ quam meruerunt. Videt se potu-

esse numerari inter illos, qui exultant in gloria, & victoria parta lætantur in cubilibus suis propter quod tabescit anima eius intimo dolore, & deiectione, quæ, si cognosceretur à viventibus, lapidea corda moveret. Contuens enim peccator magnitudinem infelicitatis suæ, tristissimo spectaculo consumitur absque ulla spe, & dicit Hei mihi, quã infelix sum! Væ mihi, quàm citò transierunt gaudia mea! quam citò appropinquavi ad portas mortis? Poteram ego suavi pœnitentia non solùm me redimere ab æterna flamma, sed etiam comparare infinita solatia Dei: O quàm bené potuissem negotiari per opera pia, quibus redditur merces magna nimis. Lætarer ego nunc ineffabili consolatione, apparente mane illius diei, qui non habet finem. Quis mihi det modò retrocedere, & pœnitentiam agere, vt post fletum longum succedat mihi risus! ad vesperum quippe demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia. Quis mihi det vel horam unam veræ compunctionis, ad lavandas sordes animæ meæ innumerabilibus lachrymis, ut inveniam æternam

nam

nam requiem in domo Domini, & in admirabilibus atrijs Dei noſtri ! Ergone ſemper cariturus ſum civitate Dei vivẽtis, quem graviter offendi, & ad iracundiam provocavi. Heu me, quàm celeriter rapior ad cruciatum, quia contempſi æternum refrigerium! Ecce, fili, quibus modis peccator moriens lamentatur amiſſam æternam gloriam meam, à qua excluditur, teſtimonium perhibẽte conſcientia ipſius, quæ vulnerata eſt horribilibus plagis, noluitque, dum tẽpus haberet, meam quærere medicinã. Eſto miſericors tibi, fili, benè utens præparatis tibi remedijs ſangvinis mei, quem fudi pro te. Negotiare dum venio & convertere ad me ſaltem intuitu retributionis, vt vivas mecum in amœniſſimo paradiſo meo. Abluere balneo pœnitentiæ, vt dignus inveniaris habitatione dulciſſimæ Ieruſalem, quæ triumphat in cælis. Rumpe iam moras, & impedimenta ſalutis tuæ intimo timore, & amore meo: & curre velociter per arctam viam, quæ ducit ad vitam, ut ingrediaris ad lætiſſima paſcua agnorum meorum, qui imitati ſunt candorem, & innocentiam meam.

De

De raptu peccatoris ad æternam pœnam.

CAP. XVI.

BReves dies hominis sunt, & numerus mensium eius apud me est Constitui quippe æterno consilio terminos eius, qui præteriri non poterunt. Propter quod frustra peccator morti proximus retrocedere quærit, cum nemo possit resistere vultui meo. Statutum est hominibus semel mori licet iusti sint: iniustis autem superventura est secunda mors, quam peccando meruerunt, & ideò peccator accedente puncto mortis primæ, desperatione, & horrore plenus rapitur ad mortem secundam, mittitur que in tenebras, & tormenta infernalia, quæ carebunt fine. Si videres, fili, quam ferociter irruant dæmones in prædam, & morienti insultent, tremeres, & horreres valde, & festinares converti ad me, ne talia horribilia patiaris. Trahitur infelix anima ad locum pœnarum, & demergitur, in chaos illud, ubi umbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Vidensq; se tandem descendisse ad statum obstinationis, & dam-

damnationis, irascitur & fremit contra me, & contra se ipsam furiosius, quàm cogitare, aut explicare possit. Dæmones, quibus obedivit, quasi lupi famelici insiliunt super eam, ut calcent creaturam infelicem, quæ calcavit, dum viveret dulcissimam legem, & repulit magnam misericordiam meam. O quot latratus, canum infernalium implent aures illas, quæ noluerunt audire mollitos super oleum sermones meos! O quam formidolosa spectacula terrent oculos illos, qui corporalem pulchritudinem dilexerunt plus quam me! O qualis rabies torquet animam illam, quæ noluit gaudere svavissima familiaritate mea! Ibi consumitur in sepulchro pœnarum sine consumptione, & moritur sine fine: non enim cessabit manus extenta iustitiæ meæ torquere inimicos meos, & vertere rotam dolorum & afflictionum in æternum. Propter quod, fili, præmeditare tristissimũ statum damnationis, in quẽ peccata tua te impellunt, & revertere ad me, antequam nox accedat, & tradaris ungvibus leonum rugientium cõtra te. Eripe nunc per gratiam meam

teipſum à corruptione ſordium, quæ faciunt animam abominabilem, & dignã carcere ſempiterno: & in hora illa tremenda ego eripiam te de manu canis & ſalvabo te de ore leonis infinita potentia, & fideliſſimo auxilio dexteræ meæ. Ne differas tempus pœnitentiæ, ſed prævenire cura faciem meam intima confeſſione culparum tuarum, & humiliatione cordis contriti; & habebis me adiutorem fortiſſimum, qui humiliabo calumniatorem tuum ſollicitum, & impatientem ſalutis tuæ, quam acquiſivi ſangvine meo. Ego deſidero ſalvam facere chariſſimam mihi prædam animæ tuæ: ne ſis ingratus perſeverans in ſtatu inimicitiæ meæ, ſed convertere ad benigniſſimum Redemptorem tuum, qui expanſis brachijs expectat te. Et odorabor ego ſacrificium cordis tui emolliti, & præparati ad capiendas inſpirationes, & miſericordias meas: placebitque mihi hoſtia tua ſuper vitulum pingvem, & novellum cornua producentem & ungves. Non enim manducabo carnes taurorum, aut vitulorum, aut ſangvinem hircorum potabo: ſed ſacrificium

laudis, & conversionis tuæ, qua delector, honorificabit me, & desponsabo mihi, in reconciliatione, & reparatione amissæ gratiæ meæ, dilectissimam animam tuam.

De resurrectione animæ, quæ fit per pœnitentiam.

CAP. XVII.

QUamvis nihil eorum, quæ dixi, te moveret, fili, ad agendam pœnitentiam & quærendam pacem, & amicitiam meam; inæstimabile saltem bonum divinæ gratiæ, ad quam veri pœnitentes resurgunt à morte peccati, deberet movere te, ut statim converteteris ad me auctorem vitæ, & lucis illius, quæ nescit occasum. Tanta est enim dignitas, sublimitas & decor gratiæ meæ, per quam ego habito in anima Iusti, ut abominabilis appareat omnis mundi pulchritudo, & altitudo, si cum illa cōparetur. Si daretur tibi, ô fili charissime, semel aspicere resurrectionem illam, quæ fit per gratiam meam, omnia mundi bona despiceres, ut stercora, & venderes omnem substantiam domus tuæ,

tuæ, ad emendam pretiosissimam gratiæ margaritam. Recordare, fili, quod didicisti per sanctas Scripturas, inspirationes meas, quomodo corpus meum à peccatoribus deformatum in acerbissima passione mea, accedente momento resurrectionis, reformatum est, ita vt nivem candore, & Solem splendore superaret. Paulo ante non erat ei species, neque decor, sed imago mortis, & in puncto resurrectionis, svavissima pulchritudine, & purissima luce præditum apparuit, quasi corpus unigenitiFilij Dei. Ad hunc modum debes meditari, fili, resurrectionem animæ, quæ in peccato mortua fuerat, & per gratiam reviviscit. In puncto enim illo ex imagine diaboli horrenda, transit ad similitudinem Dei, ex deformitate turpissima ad pulchritudinem dulcissimā, quæ lapides emolliret. Ego sponsus animæ ab adulterio peccati revertentis ad thalamum meum, immemor iniuriæ capior amore columbæ meæ redeuntis ad arcam cum ramo virentis olivæ, & recipio illam ad strictissimos amplexus meos. Ego in hora illa orno redemptam à servitute Pharaonis

dilectam meam virtutibus divinis, ut se præsentet clementissimo Patri meo, & ornata monilibus redemptionis, quæ est in sangvine meo, numeretur inter filias Sion vestitas purpura Regis, qui gratis amavit, & elegit eas. Considera nunc, fili, unde excideris, & age pœnitentiam conversus ad me ex intimis medullis, neque parvi facias tantas, & tam ineffabiles divitias, quæ in statu gratiæ meæ proveniunt. Ne audias consilia hominũ divertentium te à beatissima luce mea: sed sequere consilia Sanctorum, qui dilexerunt, & exquisierunt me. Nescit mundus æstimare gratiam meam vendens me pro modico fragmento panis; quo non poterit saturari. Aperi tu oculos cordis tui, & contemplare speciosissimam formam Dei, quantum valet infirmitas tua, & videbis, unum saltem gradum Divinæ gratiæ meæ pretiosiorē esse, quam universi mundi imperium, etiamsi absque fine duraret. Hæc est sancta, & casta eruditio mea, quæ debet movere cor tuum ad contemnendas omnes consolationes terræ, & ad quærendam amicitiam meam. Si fueris fidelis,

& au-

& audieris me, dabo tibi vestem novam qua induuntur reges multi, qui mecum regnaturi sunt in æternum, & ultra.

De reparatione amicitiæ divinæ, quæ fit per pœnitentiam.

CAP. XVIII.

INæstimabilis thesaurus est amicitia mea fili charissime, quem voco ad reconciliationem, & pacem desiderabilem super omnia mundi desideria. Considera quid ego possim, & valeam, & quam fidelis amicus sim & quam perseveranter ius amicitiæ custodiam. Ego sum dives in misericordia in omnes, qui convertuntur ad me, neque placent mihi viscera crudelia Ego sum Dominus cæli, & omnium, quæ cæli ambitu continentur, & dominationis meæ non est finis. Ego fundavi terram super stabilitatem suam, & extendi cælum sicut pellem. Ego fabricatus sum auroram & Solem, æstatem & ver, ego plasmavi ea. Meæ sunt omnes feræ sylvarum, iumenta in montibus, & boves: ego sicut verus Dominus cognovi omnia volatilia cæli, & pulchritudo agri mecum est.

Omnia mea sunt, neque est aliquod bonum, quod se subtrahat ab imperio meo. Cum ergo omnia mea sint, fili dilectissime, si fidelissime serves legē amicitiæ, si toto corde convertaris ad me, eris Dominus rerum omnium, quia amicorum omnia sunt communia. Neque mireris si rem tam mirabilem promittam tibi, fili: Si enim tradidi me ipsum pro te, dedique in manus inimicorum, pro salute tua, dilectam animā meam; quid mirum si tradam tibi quoddam dominium super res meas, quæ cū anima, seu vita mea comparari non possunt? Crede mihi, fili, quia servire mihi regnare est, omnis enim qui facit voluntatem Patris mei, sicut feci ego, efficitur particeps Vnigeniti filij eius, vt sit filius Dei, per gratiam, sicut ego sū per naturam. Quodsi efficitur filius, certe & hæres per Deum: habet enim, quod veri Domini hæredes rerum habent, vt fiat voluntas eius in universo mundo; sicut cuiuslibet Regis in suo regno, qui factus Dei amicus conformat in omnibus voluntatem suam rectissimæ voluntati Creatoris sui. Cum ergo

ergo hæc ita ſe habeant, fili, cur non properas converti ad amicum tuum, cuius vultum deprecantur omnes divites plebis? Quomodo eligis potius ſervitutē duriſſimam, quàm regnare per unionem amicitiæ meæ, qua non ſolum res meæ fiunt tibi communes, ſed ego fio veriſſimè tuus? Nunquid ego non ſum tibi melior, quam univerſæ mundi amicitiæ, & conſangvinitates, quas requiris? Conſidera iam quid agas, amice chariſſime, & adhæreat anima tua viſceribus meis. Quod ſi ſvavitas, quam percipis in communicatione amicorum tuorum pertrahentium te ad mortem, placet tibi, ne pigriteris propterea relinquere amicos carnales propter me: Ego enim non ſolum communico cum veris pœnitentibus omnia alia bona, ſed etiam dulciſſima ſolatia mea cum quibus nulla conſolatio mundi comparabilis eſt. Dilata os tuum fili, & implebo illud, ſi revertaris ad me, Ego honorificabo, ditabo, & conſolabor te, ſicut mater amantiſſima ſolatur unigenitum filium ſuum.

De lætitia bonæ conscientiæ, quæ nascitur ex pœnitentia.

CAP XIX.

INcomparabilis est lætitia, quam generat vera pœnitentia, fili charissime, sicut noverunt fideles amici mei: qui videntes se esse translatos de morte ad vitam, ex reatu æternæ flammæ, ad ius hæreditatis æternæ, ex servitute Pharaonis ad civitatem Ierusalem, quam dilexi, non satiantur Hymnis, & Canticis spiritualibus, quibus cantant dulcissimas misericordias meas, & dilectissimam redemptionem suam. Certè sicut corpus, quando convalescit à morbo, lætatur valde, quia à malis humoribus, & à periculo mortis liberatum est; ita, & anima, quando iustificatur per pœnitentiam; exhilaratur intimâ lætitia, quia à pessimis vitiorum humoribus, & ab instante morte sempiterna erepta est. Si autem scire desideras, fili, qualis sit lætitia illa, scito per scientiam, aut eloquentiam humanam esse ineffabilem & inexplicabilem ijs, qui eam non gustarunt, quamvis vanis lætitijs sæculi seipsos tradiderint. Nam lætitia mundi est in su-

in superficie hominis transeuntia bona quærentis: Lætitia verò bonæ conscientiæ, quam pænitentia, & reconciliatio mea producit, est lætitia intima, quæ penetrat ossa, & medullas, inæstimabili consolatione mea. Cor enim iusti, postquam à vitijs recessit & ad me fortiter conversum est expanditur, & Spiritus sancti mei motibus movetur ad spem futuræ beatitudinis, quæ est sicut Anhora animæ firmissimè confidentis, se perventuram ad infinita solatia mea. Loquor ego ad cor iusti secretis sermonibus, quos nemo Principum huius sæculi cognovit, & amantissimà dico: lætare, fili dulcissime, & iacta super me cogitatum tuum. Ego enutriam te, & deducam per vias rectas iustitiæ meæ. Ego ero tibi in patrem, & tu eris deinceps mihi in charissimum filium: daboque tibi hæreditatem, cum qua omnia regna mundi comparari non possint. Esto fidelis usque ad mortem, & accipies coronam vitæ in platea supernæ civitatis meæ, ubi posui delitias meas. Ne deficias in tribulatione, quia ego tecum sum ut liberem te; & post labores Vitæ

mortalis constituam te super excelsam terram, ubi comedas fructus amænissimi paradisi mei Hæc & similia verba loquor ego ad cor iusti, qui detestatus gaudia mundi, revertitur, quasi cervus à venatoribus percussus, ad me fontem vivum, & verum refrigerium suum. *Si* ergo tanta est lætitia bonæ conscientiæ per quam ego instillo svavissimos sermones meos, quid est, fili, quod durum tibi videtur, converti ad me? cur non consideras grande bonum hoc, quo cares gratia, & amicitia mea? Vsque quò aggravabis cor tuum, sicut aggravavit Aegyptus nolens converti ad magnitudinem inspirationum, & prodigiorum meorum? Revertere iam, fili mi, à via, per quam errasti, sicut ovis; quæ perijt, & voca multis gemitibus pastorem tuum. Et ego benefaciendi, & miserendi cupidissimus exaudiam te, & introducam te ad pascua uberrima interni solatij mei, Tunc afflues, & mirabitur, & dilatabitur cor tuum, & cognoscens tanti boni magnitudinem perseverabis in intima conversione tua, & in pretiosissima gratia mea.

De consideratione patientiæ Dei expectantis hominem ad pœnitentiam.

CAP. XX.

MUlta sunt, & admirabilia beneficia mea, fili charissime, quæ te ad compunctionē movere, & interioribus flammis urere deberent! Sed considera saltē unum ex illis, quod est quotidianum argumentum infinitæ bonitatis, & misericordiæ meæ. Ego sustento te, tribuens tibi vitam, & inspirationem, & omnia bona, quæ habes: omne quippe bonum à me descendit. Ego mitto tibi multas inspirationes, quasi nuntios meos invitantes te ad pacem, & vitam, quâ nihil amabilius est. Ego moveo impulsibus spiritus mei interiora tua etiam dum peccas, & repugnas dulcissimæ legi meæ. Ego præservo te peccantem à maioribus malis, præsertim ab extremo malo æterni supplicij, quod mereris. Quomodo ergo resistis tantæ benignitati? Quomodo non movet cor lapideum tuum infinita mansvetudo mea. An ignoras, quod patientia meâ ad pœnitentiam te adducit? cur ergo secundum duritiam tuam, & impœnitens cor thesaurizas

tibi iram in diem iræ, iusti iudicij mei? Ego per secretam eruditionem meam, qua tango viscera tua crudelia, quæro mansvefacere te: & tu per internam duritiam repellis misericordiam meam. Ego sto ad ostium, & pulso desiderans habitare in thalamo animæ tuæ, quam redemi: & tu obturas aures, ne sentias ictus meos, quasi essem fur aliquis, qui vellet furari bona domus tuæ: Non est utilis, fili, ingratitudo hæc, quam qui audierit, expavescet. Quis enim audivit unquam talia, & tam horribilia, quæ fecit adultera anima tua? Quis credet me Deum Redemptorem, & amicum tuum tam sollicitum esse salutis tuæ, ac si nihil aliud in gubernatione mundi cogitarem; & te è contrario esse adeo durum & infidelem, ut nihil aliud videaris cògitare, quam quomodo resistas divinæ charitati meæ? Cesset ergo iam, fili, stultitia hæc, qua multiplicas peccata sine fine, & disce gratitudinem, & fidelitatem, quam debes fidelissimo Domino, & custodi tuo. Satis expectavi te repugnantem, & anteponentem amores terrenos cælesti amori meo

ri meo: convertere ergo nunc ex toto corde, & require me, ut salvam facias ab innumerabilibus hostibus animam tuam. Tempus breve est: ne patiaris transire dies istos paucos, quos ad negotiandum, assignavi tibi; ut acquiras bona mercatura, æternas divitias regni mei. Si audieris me monentem, & invitantē, ego ero valde liberalis, & misericors: & quicquid perdidisti me, reparabis superveniente gratia, & liberalitate mea. Hæc sit, fili charissime, sapientia tua: hæc sit prudentia tua: cave ne nimis protervè provoces me ad iram, & abutaris infinita patientia mea, sicut stulti multi fecerunt, quos nunc torquet Inferni flamma. Sequere consilia filiorū meorum, qui tremunt ad sermones meos & præveniunt mansvetissimo corde faciem meam: & ego mittam tibi largū imbrē misericordiæ, & implebo dulcissima consolatione fatigata viscera tua.

De beneficijs divinis quæ in commune considerata movent ad compunctionē,

CAP. XXI.

COR tuum, fili, nimis durum est, cum enim nocte & die non cesses

accipere nova beneficia mea; quibus vivis, & à malis plurimis præservaris, mirabile videtur, quod in tantas, & tam enormes legis meæ prævaricationes incurras. Cæli obstupescunt super cæcitate; & ingratitudine tua, quæ homine Christiano indignissima est, nam, vt taceam naturalia bona, quæ non posses habere sine me, certè supernaturalia beneficia, quæ tibi feci, ut per meam fidem catholicam credis, deberent tantum saltem movere te, quantum ordinaria beneficia animalia fera movent. Mirum est enim, quod ursi, & leones mansvescant victi à benefactoribus suis, & obediant eis, ut catelli enutriti ad delitias; & tu, qui rationis vsum accepisti, & luce divina illustratus es, nolis mihi summo benefactori tuo cedere; & converti ad me. Nonne considerabis, quid ego fecerim pro te, quasi colonus in terra aliena, quæ spinas & tribulos germinavit mihi, vt vincatur feritas tua? Quo fugis, fili Adæ, quò fugis à clementissimo Deo, Salvatore, & custode tuo: Vellem certè, ut saltem requireres faciem meam, sicut canes requirunt facies domino-

minorum suorum, à quibus modicum panem acceperunt. Immò minora pero â te, fili, si fortè hac svavitate mea commoveantur viscera tua, canes quippe acceptis multis ictibus, & vulneribus, non resistunt dominis suis, sed timent. & (si possint) recedunt quousque quiescat ira illorum. Statim vero ac vident faciem dominorũ lætam. exultant, & ludunt coram eis sperantes modicam buccellam panis. Tu verò, fili nimis dure, non solum irasceris contra me, si te exerceam laboribus, & afflictionibus, sed etiam insurgis adversus me, quando dulcissimo corde, & læto vultu confero tibi magna, beneficia. Quid est hoc? Vsquequo protervus & ingratus eris, & perseverabis in statu damnationis factus non tantum imimicus animæ tuæ? Quiesce iam, fili charissime, ab hac dementia tua, & intima gratitudine memor esto bonitatis, & misericordiæ meæ, qua saxa mollirentur. Et considerans te omnia perdidisse, neque semel respirare posse, sine infinita potentia, & largitate mea, dic intra te: Ego peregrè profectus sum, & omnia perdidi, qui offen-

offendi benignissimum Dominum, Deum, Redemptorem, & Patrem meum. Revertar ergo ad domum eius, & fusis lachrymis prosternam, me coram eo, ut induat nudum, illuminet cæcum, erudiat ignorantem, pascat esurientem & subveniat creaturæ miserrimæ,, quæ insipienter recessit ab eo. Si feceris hæc, fili charissime; ego occurram tibi suspiranti ad me, creabo in te cor mundum, & spiritum rectum innovabo in visceribus tuis. Et ædificabo tibi domum fidelem absque tributo in Sancta civitate mea, vt læteris in æternum cum nobilissimis civibus, & fortissimis victoribus meis, qui venerunt de tribulatione magna, & dealbaverunt stolas suas in sangvine purissimo Agni Dei Hæc cogita, fili, atque recogita, & sine cor tuum moveri ad compunctionem cantans atque commemorans cum intima gratitudine innumerabilia beneficia mea.

De consideratione mysterij Incarnationis.

CAP. XXII.

VOlo, fili charissime, qui dereliquisti me ut iudicio contendas mecum, si-

forte beneficia quæ tibi contuli, talia non sint, quæ lapides durissimos emollire possint. Taceo nunc naturalia bona, quæ deberent impellere vehementer cor tuum ad requirendam amicitiam meã: volo potius ad beneficia supernaturalia, & supra omnem æstimationem, admirabilia te vocare, ut consideres, atque recogites illa. Desolatione enim desolata est omnis terra, quia nullus est, qui recogitet corde. Verbum abbreviatum fecit dominus super terram, quando propter te, Verbum caro factum est, & recubui in vtero purissimæ Virginis meæ, quasi spõsus in thalamo suo. Tunc Maiestas Altissimi sacco humanæ carnis accincta est, & cœpi ego unigenitus Dei filius pati humana, ut tu, fili dilectissime, ascenderes ad divina, & sederes mecum ad mensam meam in amplissimo regno meo. Si scires, quid ego cogitarem de te, dum absconditus manerem in utero genitricis meæ, facilè videres, quam ingratus fueris, cum peccaveris adversus Altissimum Deum, & charissimum, fratrem tuum. Ex quo enim assumpsi carnem causa salutis tuæ, non so-

lum

lum Deus, & Dominus fui, ſed etiam frater tuus amantiſſimus effectus ſum, quod te plurimum commovere deberet. Quis enim cogitaſſet hominum, vel Angelorum, quod maieſtas mea ſublimiſſima deſcenderet ad conſortia hominū, qui receſſerunt à me? Abſconditum eſt ſecretum hoc, volucres quoque cæli latet. Poſtquam verò fide mea, quæ eſt argumentum rerum non apparentium, firmiter credis, fili, me non ex operibus iuſtitiæ, quæ feciſti, ſed ſecundum magnam miſericordiam meam, veniſſe de ſinu Patris mei, ad aſſumendam naturam humanam; utere rectitudine fidei, ut convertaris totis viſceribus ad me, qui ab æterno dilexi ſalutem tuam, & per viſcera miſericordiæ oriens ex alto viſitavi te. Dic ingrate, fili, cogitans magnitudinem myſterij Incarnationis meæ, Quomodo poſſum reſiſtere tam in æſtimabili charitati dulciſſimi Dei mei? Quomodo non reſolvor in lachrymas intimæ compunctionis, & amoris ſciens altitudinem conſilij divini in aſſumenda carne mea, ut fieret Deus non ſolum cuſtos, & nutritius, ſed etiam chariſſimus

mus

mus frater meus? Quid ago infelix? Quomodo possum vel per horam unam iacere in sordibus peccati reddens tantum malum pro tam ineffabili bono, quid fecit mihi benignissimusDeus meus?Vtinam disrumperentur viscera mea præ magnitudine compunctionis nascentis ex multitudine, & magnitudine peccatorum meorum, quibus iram merui! Hæc & similia debes, fili, cogitare avertens ab iniquitate animam tuam, ut respondeas amori infinito, quem ostendi per infinitam comunicationem bonitatis meæ factus homo similis tibi. Offer mihi millia holocaustorum in ara cordis tui Compuncti, & humiliati, & tantæ charitatis stimulo incitatus revertere ad gratiam, & amicitiam meam. Ego autem, amantissimus frater tuus, suscipiam te venientem de terra longinqua, & introducam te in domum Altissimi Patris mei, Qui videns te fratrem meum esse, & à via mala recessisse, faciet te participem hæreditatis incorruptibilis, quæ in cælis conservatur ijs, qui per veram pœnitentiam ex intimo cordis suspirant ad æterna solatia paradisi mei.

De conſideratione myſterij Nativitatis Chriſti.

CAP. XXIII.

EGo Vnígenitus Dei Filius primogenitus ante omnem creaturam, fili chariſſime, mirabili myſterio per nativitatem temporalem exij de utero puriſſimæ Genitricis meæ, vt tecum converſarer, & præberem tibi exemplum, quo omnes feræ ſylvarum manſueſcerent. Qualis enim charitas tibi videtur, quod Altiſſimus Deus, quẽ laudant aſtra matutina, & cui ſubiacet omnis creatura, abbreviatus corpuſculo infantili exiret ex utero Virginis ad patiendum ab hora illa, hominum calamitates propter te? Quis cogitaſſet vnquam tantam exinanitionẽ, qua ego humiliavi me ut cùm in forma Dei eſſem, aſſumpta forma ſervi, naſcerer in civitate Bethlehem, ubi quæ non rapui, affluenter exolvi incipiens pati pro chariſſima mihi anima tua? Nunquid non mirabile eſt, quòd quem cæli cælorũ capere non poterant, reclinaretur in parvo præſepio, cùm nõ eſſet ei locus in diverſorio? Quæ communi-

municatio divinæ Maiestatis & tam inauditæ indigentiæ, quā pertuli ego, qui sum dives in misericordia? Considera, fili, mirabilia hæc, quæ non sine consilio facta sunt, sed ab æterna sapientia directa in salutem, instructionem, & consolationē tuam: & vide, quam malè usus fueris tam ineffabili bonitate, & svavitate mea. Ego ad hoc veni in mūdum, ut nascerer, in corde tuo, & haberem, pro mercede paupertatis, quam sensi in stabulo, delectabile hospitium animæ tuæ. Et tamen adeò alienus effectus es à me, ut nolis permittere mihi optatam habitationem domus tuæ. Natæ sunt in te vrticæ, & spinæ, & genimina viperarum locum invenerunt in visceribus tuis: & solus ego repellor, ne renascar in anima tua. O stulte & tarde corde ad credendum, & quærendum verum, & unicum bonum tuum! Quando aperientur oculi tui, ut cognoscas, & diligas me, & aperias mihi penetralia cordis tui? Convertere tandem, fili, ad me, & sine ut per regenerationem pœnitentiæ renascar in anima tua. Dic intra conclave cordis tui: Si Altissimi

Dei

Dei Filius ideò natus est in mundo, & factus est civis unius civitatis terrenæ, ut ego renovarer, & renascerer in illo, fieremque civis supernæ civitatis, quæ triumphat in cælis; quomodo iaceo in statu peccati, & repugno infinitis benedictionibus, & miserationibus eius? Quomodo non quæro reformari, ad formam exemplaris mei, quo nihil est amabilius sive in terra, sive in cælis? Qualis duritia est, quod sublimissimus Deus factus infans patiatur frigus, & egestatem extremam propter me, & ego vacē commoditatibus sæculi, quasi beatitudo mea in terrena substantia consisteret? Parvulus filius datus est nobis, qui cum sit Rex Pacificus, portat principatum super humerum suum, ne gravet subditos, sed ferat languores eorum: Et ego ingratissimus è plebe eius, non considero, quid egerit pro me, quasi possem absque illo, felicitatem invenire. Væ mihi, quàm stultè egi! Ergo revertar ad Principem meum, cui dedit Pater æternus sedem Dauid patris eius, & compatiar illi, ne fortè excludar à domo Iacob, in qua ille regnabit in æternum.

Hæc si cogitaveris, fili, & tactus dolore transactæ vitæ redieris ad me; ego te iterum parturiam, donec former in te dilectissimo consorte, & amico meo. Et sic amabit te clementissimus Pater meus, qui quos præscivit, & prædestinavit, voluit esse conformes imagini filij sui, ut sim ego primogenitus inter dulcissimos fratres meos, qui quæsierunt, & dilexerunt me.

De consideratione mysterij Circumcisionis.

CAP. XXIV

CONsidera, fili, quam durum sit, contra stimulum infiniti amoris mei calcitrare, opera quæ ego feci pro te, stimuli sunt, quibus si resistas, vulneraberis: egoque iustificabor in sermonibus meis, & proculdubio vincam, cùm te iudicavero. Quis enim adeò cæcus & delirus sit, qui non videat, cor tuum durius esse lapidibus, cum non movearis ad compunctionem sciens mysteria dulcissima infantiæ meæ? Certè pauper fui ego, & in laboribus ab infantia mea propter salutem tuam: non enim tantũmodò in extrema paupertate, & derelictione natus sum, sed post dies pau-

cos, fudi pro te pretiosissimum sanguinem meum circumcisus carne, ut tu circumcideres cor tuum, & motus ostensione redemptionis meæ diligeres me ex tota fortitudine tua. Mirabile est, quod tam citò properaverim, exercere officium Redemptoris ad salutem, solatium, & instructionem hominum, & tu properes abuti sanguine meo, & gratis vænundare animam tuam. Nũquid non æquum tibi videtur, cessare iam à multitudine peccatorum, & turpitudine vitæ, & saltem offerre mihi iuventutem, quandoquidem ego obtuli tibi infantiam, ut operarer opus redẽptionis tuæ? Ego cucurri in siti abominabilium vitiorum, & transeuntibus annis multis, non vis reverti ad me, & circumcidere præputium cordis tui. Væ tibi fili, quâm cæcus es, & quâm stultè agis contemnendo animam tuam, & obdurando cervicem adversus fortissimum amorem meum! Non sic fecerunt fideles amici mei tenentes gladios super femur suum, ut exemplo meo, circumciderent corda, & resecarent quicquid sentirent dissentaneum legi meæ. Sic audi-

audîsti, fili, multa millia adolescentū, & puellarum, quas mundus vehementer amavit, tanto desiderio mei arsisse, ut parce admodum uterentur hoc mūdo, ne fortè traderentur in reprobum sensum, & perirent de via vitæ. Quid ergo agis, fili? Quò curris sine frœno timoris mei? Quare non respicis me rectis oculis, & recedens à tabernaculis impiorum, quæris adhærere fidelissimo Redemptori tuo? Ego palam locutus sū mundo dicens: Si oculus tuus scandalizat te, erue eum, & proijce abs te: atque idem de manu, & pede prædicavi, ut erudirem filios Adæ in Schola sapientiæ, quæ de cælis est. Omnia quippe illa, quæ scandalum faciunt, circumcidenda sunt, & proijcienda, ne gravent animam ascendentem in cælum. Qualis ergo stultitia est, fili, tradere te vitijs, & concupiscentījs innumerabilibus, testimonium perhibente tibi conscientia, quod gentiliter vivas, & conculces immaculatam legem meam? Satis delirâsti, fili, discurrens per prata mundi sine memoria mei, reuertere nunc saltem ad me, & proijce de corde tuo omnia

mnia idola, quæ adorasti; Ne horeas verbum crucis, quod licet iis, qui pereunt, stultitia videatur, iis tamen, qui salvi fiunt, est Dei virtus, & sapientia. Accipe gladium spiritus, quod est verbum Dei, sermo scilicet Dei vivus & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, ac pertingens usque ad secretissimam divisionem animæ & spiritus. Hucusque vixisti inter homines animales nescientes ea quæ sunt Spiritus Dei; tempus est, ut convertaris ad legem spiritualem, quâ circumciditur quod est carnale & terrenum, & vivit, quod spirituale est, non circumcisione manu facta, sed operatione gratiæ meæ, qua exuitur vetustas Adæ, & induitur novus homo, qui secundum Deum creatus est. Si feceris hæc, fili charissime, auferam à te cor lapidem, & conversione mirabili, dabo tibi cor carneum cui imprimatur formosa valde imago mea.

De consideratione conversationis Christi ante passionem.

CAP. XXV.

SI considerares, fili, ut deberes tẽpus illud, quo à pueritia usque ad passionem

nem meam vixi inter mortales filios Adæ, non esses adeò durus, & ingratus divinæ bonitati, & misericordiæ meæ. Pauci certè scripserunt Evangelistæ de conversatione mea in abscondito tēpore illo: sed nemo est inter illuminatos servos meos, qui non credat & cogitet magna mysteria latere ibi, quæ ego soleo aperire amicis charissimis suspirantibus ad me Et quamvis tu videaris nolle numerari inter charissimos, cum sequaris deos alienos desideriorum tuorum ego tamen propter me ipsum, & propter salutem quoque tuam mitto tibi inspirationes varias, vt recorderis mei, & consideres mensvetudinem, & humilitatem meam, quæ lucet in silentio triginta annorum, quibus tacui propter te, Dic mihi, fili, quid tibi videtur de filio Altissimi per tot annos in terra conversantis, & nihil mundanum quærentis, sed viventis inter peccatores, & occultantis infinitam magnitudinem suam? Quid dicis de Maiestate unigeniti filij Dei obedientis pauperi fabro, qui putabatur pater eius? Quid sentis de humili veste, de victu parco, de do-

mo communi, in qua habitavit sublimissimus Creator, cum pauperculis creaturis eius? Quomodo non cogitas silentium Verbi Dei, per tot annos, non loquentis, sed abscondentis altissimam Sapientiam suam? An putas, quia non poteram venire in Maiestate, cum multis exercitibus Angelorum, & hominũ servientium magno Regi suo? Poteram certe, fili, sed filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, & dare pretiosissimam animam suam pro te, ita ut conversatio eius esset schola instructionis tuæ Nunc autem mirabile est, quod cum ego fecerim tot bona & passus fuerim tot mala propter te, sis adeo durus corde, ut nolis ad pœnitentiam emolliri. Væ tibi, fili, quam longe discrepas ab exemplari tuo! Ego elegi summam egestatem, & tu quæris divitias innumerabiles, Ego elegi humilem conversationem, tu quæris altior alijs apparere. Ego elegi silentium, tu delectaris loquacitate. Ego fui subditus matri & putatio patri meo; tu odisti obedientiam Superiorum, quos præposui tibi. Ego vacavi orationi per diem, & noctem

tu vix per dimjdiam horam cogitas de æterna salute animæ tuæ, Quid est hoc? Vsquequò fugies me magistrum & custodem tuum? Desine iam, fili, delirare, & perdere animam tuam: pro qua laboravi in terra deserta, & invia, ubi non erat charitatis habitatio, & convertere ad me, in quo habes redemptionem & remissionem peccatorum, & spem hæreditatis, quæ veris pœnitentibus, servatur in cælis. Rumpe iam catenas occasionum, quibus ligatus es, & spira ad libertatem filiorum Dei dignam pretio sangvinis mei. Ne timeas me tanquàm durum dominum, qui peccâsti, & conscientia tibi dicat, te supplicio dignum esse: Ego enim parcam tibi, & statim ac suspiraveris ad me, omnium iniquitatum tuarum non recordabor. Veni cito, fili charissime, accelera ut reconcilieris mihi: & delectabor ego fructu mitissimæ conversationis meæ; doceboque te in abscondito, svavissimam disciplinam meam, qua fies particeps tenerrimi cordis mei.

De consideratione prædicationis Christi.
CAP. XXVI.

NImis stultè agis, fili, cum quæris magistros prurientes auribus, qui prophetent ad beneplacitum tuum, & avertis auditum à veritate mea, quæ corda casta delectat. Certe ignitum est eloquium meum vehementer, ut notavit *David* servus meus, qui toto corde dilexit illud. Ego prædicavi mundo veritatem, neque peperci laboribus, & sudoribus, ut erudirem principes terræ, & senes eius prudentiam docerem. Palam apparui illis, qui me non interrogabant, annuntians eis vitam æternam, & annum remissionis, ut pingvescerent deserta sæculorum, & campi replerentur ubertate. Clamavi, præ sensu, & desiderio salutis tuæ, svadens tibi emere à me aurum ignitum charitatis meæ, ut fieres dives inter omnes orientales: & tamen plus placent tibi fabulæ, & mendacia peccatorum, quam vivi, & molliti sermones Redemptoris tui. O ingrate, & stulte nimis fili Adæ, quomodo non aperis aures cordis dulcissimis & efficacissimis verbis meis? Recordare mei,

quan-

quando in die magno festivitatis clamavi: Si quis sitit veniat ad me, & bibat, & quandoquidem sitis vexat te, bibe iã, & refrigerare, ut fiat in te fons aquæ salientis in vitam æternam. Recordare, fili, quid fecerim ego in cordibus auditorum qui senserunt virtutem prædicationis meæ, & erudire, vt fias similis eis. Certè multi dixerunt: Nunquam sic locutus est homo: senserunt enim fortissimam veritatem, & vocem Domini confringentis cedros superborum, & humilia corda consolantis. Sed tu, fili, aliter sentire videris, cum illis, qui dixerunt, durus est hic sermo. Si enim non ita esset, non curreres tam velociter ad solatia mundi affectus tædio scholæ meæ. Verumtamen satis est, quod hactenus obturaveris aures tuas, ne verba mea penetrarent crudelia viscera tua: humiliare nunc, & convertere ad præceptorem vitæ meæ, cuius dulcissimis verbis saxa moventur. Ego qui publicè prædicavi; dum essem inter mortales, prædicabo tibi ad aures cordis, & Evangelizabo remissionem delictorum, & spem firmissimam incedentem usque ad inte-

riora velaminis, quo velatur divinitas mea. Et dabo tibi cor sapiens, & intelligens, si acquiescas sermonibus meis, quos percipies in sibilo auræ lenis, quādo remotus ab occasionibus, & negotijs sæculi, clamaveris ad me. Fac ergo fideliter, fili mi, aperiens mihi portas cordis tui, recipiens, conferens, & conservans in eo castissimam doctrinam meam, sicut thesaurum pretij incomparabilis, pro quo omnis substantia terrena iuste venderetur. Excutere de pulvere, quo excæcatus es fili: exurge à luto fæcis, in quo iaces: resuscitare iam à morte peccati ad fortissimam vocem meam, qua te, sicut Lazarum à monumento, vocavi. Hæc est eruditio vitæ æternæ, quam qui secuti sunt, collegerunt fructus svavissimos prædicationis meæ. Hæc est eruditio, quam segregavi hæreditati amicorum meorum, qui purgatis auribus audierunt me, & convicti fortitudine veritatis, observaverunt fidelia mandata méa, Hæc est eruditio fortium Israel, qui gladio verbi mei absciderunt carnalia, & mundana desideria, & totis visceribus adhæserunt

mihi

mihi, vnico bono, & solatio suo. Hæc cogita, fili, & revertere ad me de via, per quam errâsti: lactaboque te puro lacte melle dulcioris eloquij mei.

De consideratione nostræ redemptionis.

C A P. XXVII.

QVi attentè considerat mysterium redemptionis, quæ est in sanguine meo, fili charissime, facilè compungitur & movetur ad agendam veram pœnitẽtiam peccatorum, & ad dealbandã stolam suam in sanguine Agni immaculati qui pro peccatoribus occisus est. Res enim admirabilis, & ad convertenda corda efficax est, quod Altissimi Dei Filius, æterno consilio, descenderit, ad quærendum peccatorem, qui perierat, per famem, & sitim, calorem & frigus, dolores & persecutiones, improperia & mortem amarissimam. Quis enim unquam audivit talia, quòd unigenitus æterni Patris traderetur ad mortem pro vilissimo, & ingratissimo servo, qui prævaricatus est purissimam legem testamenti eius? Certè in hoc commendavit Pater meus inæstimabilem charita-

 tem,

tem, & bonitatē suam, quòd cùm peccator esses, fili charissime, gratis tradidit me dilectissimum filium suum pro te, ut ligaret animam tuam vinculo dilectionis meæ. Visus sum inter homines, quasi peregrinus, & viator declinans ad manendum, abscondita divina Maiestate mea, ut perficerem opus redemptionis tuæ, data substantia domus meæ. Angeli mei mirati sunt valdè, scientes infinitam altitudinem meam, & stupentes quomodo descendi ad labores terræ, quam dedi filijs hominum, qui dereliquerunt me. Poteram ego, sine tanto sumptu afflictionum, & irrisionum, salvam facere dilectam animā tuam: & tamen, quia dilexi te usque in finem, volui talia operari in medio terræ, quæ possent durissimos lapides movere. Et hæc ratio est, propter quam illuminati servi mei recogitantes adinventiones redemptionis suæ, non satiantur offerre mihi sacrificia laudis & cantare antiquas misericordias meas. Ex quo enim egressus sum de utero purissimæ genitricis meæ, ineffabilibus modis quæsivi salutem tuam, non parcens

cens

cens vitæ meæ, quæ omni pretio pretiosior est. Et tamen mirum est, quòd adversùs omnes leges gratitudinis, pro nihilo, vendis animam tuam, quam ego tanti feci, ut pro illa tradiderim vitam meam. Incredibilis videtur cæcitas hæc, fili, qua excæcatum, & aggravatum est cor tuum, quasi non esses unctus oleo, & pertineres ad regale sacerdotium populi mei. Vsquequò inquinabis animam tuam sordibus peccatorum, quæ multiplicantur sicut arena maris. Considera pretium, quo empta est, & videbis rem detestabilem esse, tã levibus causis, deformare illam, & incurrere, cum filijs Agar, durissimam servitutem peccati, mortis, & inferni, quo velocissimè curris. Immorare paululum, fili velox ad perditionem tuam, Immorare, & audi ignea verba mea, ut resipiscas, & fias particeps redemptionis meæ. Nunquid in æternum peccabis, neque cessabis repugnare divinis inspirationibus meis, quæ descendunt in animam tuam, sicut stillicidia stillantia super terram? Novissima hora est, præteritque figura mundi citius, quam vel-

let inordinatus appetitus tuus: atque ideò citò evanescent illicita gaudia, quibus contra legem meam delectaris. Convertere ergo, fili, ad mitissimum Redemptorem tuum, & abluere balneo sangvinis mei, vt appareas in conspectu dulcissimæ Ierusalem sponsæ meæ, formosior quam omnes pueri, qui bibunt de calicibus Regis Babylonis: & ego scribam te inter dilectissimos amicos meos.

De consideratione Passionis Christi in communi.

CAP. XXVIII.

MIrabilis fuit, charissime fili conversatio mea cum hominibus, quando per experientiam laborum hominum quæsivi te: sed summa admiratio debetur passioni meæ, quæ universas creaturas deberet commovere. Ego Deus impassibilis ex magnitudine charitatis factus homo passibilis, pertuli multa mala, ab illis, quibus feci immensa bona, ut scirent homines se habere Pontificem, tentatum per omnia, & conformarentur exemplari suo. Hæc est meditatio-

ditatio iustorum, quorum corda lique-
ſcunt intima compaſſione dolorum me-
orum, & animantur ad cuſtodiendas vi-
as duras. Hoc eſt prodigium, quod in-
flammat fideles ſervos meos ſtupentes,
quomodo immortalis Deus invenit mo-
dum admirabilem, quo mortem patere-
tur. Hoc eſt mare magnum & ſpatio-
ſum valde, ubi ſapientes ſervi mei mer-
guntur uſque ad abyſſos, mirantes quo-
modo altitudo divini conſilij elegit
modum ſalvandi homines, qui nunquã
ſatis cognitus eſt à mundi ſapientibus,
& prudentibus. ſed revelatus eſt parvu-
lis, ut non glorietur omnis caro coram
Creatore ſuo. Quis unquam cogitâſſet,
fili me mundi Dominum, & Regem æ-
ternum, cui ſervit omnis creatura, in
tantam abiectionem deſcenſurum, vt
creaturæ meæ furore infernali incitatæ
inijcerent in me manus violentas, &
fremerent contra me dentibus ſuis? Cui
homini unquam in mentem venire po-
tuit, definito tempore paſſionis meæ,
in civitate primogenita Ieruſalem, cau-
ſam meæ mortis agendam eſſe in tribu-
nalibus peccatorum: Quis unquam di-

xiſſet, futurum diem, quo populus furioſus clamaret adverſus Deum ſuum & poſtularet mortem eius à quo vitam accipit? Mirum eſt, quomodo paſſionis meæ conſideratio negligatur à te, fili dilectiſſime, qui durior petris videris, currens poſt mundana deſideria tua. nunquid ferre potes averſionem tuam, dum audis, in Evangelio meo, ignitos sermones, & flammas reſultantes ex hiſtoria paſſionis, & mortis meæ? Maior effecta eſt iniquitas tua, quàm gentilium, quibus non eſt revelatum myſterium Paſſionis Filij Dei: neſciunt enim, quid fecerim ego: Tu vero qui credis caſta eloquia mea, & remurmurante conſcientia, fugis me, excuſationem nō habes de intollerabili ingratitudine tua. Revertere ergo fili, ad me patientem pro ſalute æterna animæ tuæ, & ne graveris fieri particeps dolorum meorum per veram converſionem, & dignam pœnitentiam delictorum tuorum, vt fias conſors reſurrectionis, & immortalitatis meæ. Recordare civium Ieruſalem, quam dilexi, quomodo immemores beneficiorum inſurrexerunt contra

me,

me, quasi leones cucurrerunt ad prædã vitæ meæ. Et repræsentabitur tibi imago filij Dei patientis, & morientis pro te, atque ementis magno pretio charissimã libertatem tuam. Et commovebuntur viscera tua ad spectaculum dolorum, & opprobriorum, quibus scis te fuisse redemptum. Si fideliter feceris hæc, & mutato consilio conversus fueris ad me, odorabor sacrificium cordis tui, & amabo te quasi fidelissimum servum, & amicum meum.

De consideratione causæ Passionis Christi.

CAP. XXIX.

Utinam cogitares, fili, causam acerbissimæ passionis meæ, ut motus consideratione tantæ charitatis, qua dilexi te, desineres iam multiplicare peccata, & perdere pretiosam valde animã tuam. Ego certè non propter merita tua, neque ad instantiam tuam, sed motu proprio infinitæ bonitatis meæ, in charitate perpetua te dilexi, ideoque attrahere te curo miserans tui, & avertere te à mortali plaga delictorum tuorum.

Ab

Ab æterno decrevi visitare te, cum essem in sinu æterni Patris mei, & exinanivi meipsum formam servi accipiens, ut elevarem te ad formam Dei, & efficerem consortem hæreditatis meæ, Hæc est causa illa passionis meæ, quæ te plurimum movere deberet ad compunctionem, & admirationem inæstimabilis amoris mei. Tu verò, fili, parum curas æternam dilectionem hanc, sed agis mecum tam infideliter; ac si ego semper fuissem inimicus tuus. Mirum est, quomodo possunt ferre viscera tua tantam vim ineffabilis misericordiæ meæ, sine sensu contritionis. Certe per hoc patet, te esse nimis protervum, & repugnare pertinaciter inspirationibus meis, quibus illumino te. Verum si æterna charitas mea te non movet, considera saltem quid causæ habuerint homines, ad procurandam passionem, & mortem, quam pertuli pro te: & videbis magnitudinem malitiæ, & duritæ tuæ, quæ crescit ex comparatione amoris mei. Certè si rogasses Pharisæos, & alios inimicos meos qua de causa coniuraverint adversus innocentiam meam, & abstulerint me

de

de terra; respondebunt, quod dixerunt in consilio suo: Quid facimus, quia hic homo multa signa facit; si dimittimus eum sic, omnes credent in eum. Ecce fili causam, quam invenerunt hostes mei ad crucifigendum me. Feci eis multa bona, sanavi ægrotos eorum, mundavi leprosos ipsorum, suscitavi mortuos illorum, & infinita mansvetudine toleravi odium eorum: & tamen ipsi putaverunt expedire sibi tollere me de terra, propter signa hæc, quæ in medio illorũ operabar. Circumdederunt me vituli multi, tauri pingves obsederunt me. Vide ergo, fili, ad quantam calamitatem descenderim causa salutis tuæ, ut ab illis peiora mala ferrem, quibus meliora bona contuleram. Quod si neque ratio hæc movet aversam animam tuam, considera saltem; quæ causa passionis meæ fuerit ex parte tui, & invenies gravia delicta, quibus provocâsti iram Clemẽtissimi Patris mei. Et certè incredibilis duritia videtur, quòd cum scias te non meruisse misericordiam, quam feci tibi, sed iram, qua te perderem in gehennã, perseveres tot diebus in aversione, & ini-

inimicitia mea. Quomodo in tantum excæcatus es, fili, ut manifestissimam lucem non aspicias, & fortissimæ veritati repugnes? O fili Adæ, quam longe recedis à salute tua, dum resistis dulcissimæ bonitati meæ! Cesset iam, fili, insania hæc, quam qui audierit, obstupescet super cæcitate tua. Satis luctatus es cum misericordia mea: cede iam mihi cupienti victoriam hanc, qua exultabit tota Ierusalem sponsa mea, & amantissima mater tua. Ego nihil meriti inveni in te, propter quod te redimerem, sed inveni peccata tua, quæ respexi ex magnitudine misericordiæ meæ: Vtere ergo liberalitate hac & convertere infirmus ad benignissimum medicum tuum, cæcus ad purissimum lumen oculorum tuorum, filius alienus ad patrem tuum. Ego suscipiam te extensis brachijs, & ereptum de miserrimo statu inimicitiæ meæ, traducam te ad hæreditatem filiorum Dei, quorum nomina scripta sunt, in libro vitalissimæ vitæ meæ.

De consideratione capturæ Christi.

CAP. XXX.

MIrabilia valde sunt mysteria passionis meæ, fili, quæ si mutata voluntate considerares, anima tua per gratiã meam adhæreret mihi, & in æternum nollet à me recedere. Tu propter multa, & gravia peccata, quibus provocâsti indignationem meam, merueras capi à lupis infernalibus, & ligatis manibus, & pedibus mitti in tenebras exteriores, quæ sunt extra me, qui habito lucem inaccessibilem: & tamen ego vera libertas filiorum Dei captus, & ligatus fui, propter peccata tua, indignissimis modis, qui nulla ratione decebant Maiestatem Vnigeniti filij Dei. Quis erit sapiens, & considerans hæc, ut intelligat misericordias Domini? Vtinam fili charissime, evigilares à somno, quo dormis in causa salutis tuæ, & quasi ex loco abscondito videres, quid passus fuerim in captura mea, ut emerem pretio magno libertatem tuam! Sed cæcitas mentis, quam incurristi peccando, non finit te purgatis oculis aspicere altitudinem consilij divini in furore inimicorum meo-

meorum; qui tanquam canes famelici irruerant super me. O quantus furor, quam feroces animi, quam proterua corda cucurrerunt adversus mansvetissimum Agnum Dei, qui venerat in civitatem Sacerdotalem, vt immolaretur pro te! Nunquid fieri potest, fili, ut recordari nolis noctis illius, qua post sudorem sangvinis pro te fusi, latrones illi crudeles rapuerunt me desideratam valde prædam suam, clamantes, & exultantes sicut exultant victores capta præda, quando dividunt spolia: Ne sis adeo durus corde, fili, sed memor esto mei, & iudica quantum amoris, & gratitudinis debeas tenerrimo cordi meo. Tanta enim est evidentia misericordiæ & bonitatis, quæ resplenduit nocte illa, quando traditus sum in manus peccatorum, ut quantumvis cæcus sis, non possis iudicare aliud, quàm te durissimum esse super silicem, qui non movearis infinita patientia, & mansvetudine mea. Nonne consideras, quomodo Iudas domesticus meus, quem dilexi, & honoravi inter Apostolos meos, accessit ad me conscius humillimæ conversationis

meæ & non ſolum non repuli illum, ſed dulciſſimis verbis, quæ ſaxa mollirent, reſpondi ei ? Certe ibi palam oſtendi amorem infinitum, quo diligo peccatores quamvis blaſphemaverint, & vendiderint me. Cum ergo tu, fili dilectiſſime, ſcias me promptiſſimo corde paratum eſſe recipere te, licet graviſſime peccaveris, quomodo non miteſcis, & converteris ad me ſaltem ob infinitam benignitatem meam ? Quomodo manere potes, vel nocte una in ſtatu inimicitiæ meæ pugnans contra manſvetudinem filij Dei ? Deſiſte ergo, amice chariſſime, ab hac ſtultitia, qua damnas animam tuam : & reconciliare mihi, ut numerem te inter ſervos meos fideles in omni domo mea, qui timent ſeparari à me vero refrigerio ſuo. Convertere aliquando ad redemptorē tuum captum pro te à feris inimicis eius, qui quæſierunt memoriam eius tollere de terra viventium. Tempus breve eſt, & dies inclinat ad occaſum : feſtina igitur antequam veniat nox tenebroſa cooperta mortis caligine in qua peccatores lugebunt in æternùm, pro brevi diſſolutio-

ne,

ne, & vanissima lætitia præsentis vitæ. Sine fili, ut capiam te, & ligem funibus charitatis meæ, qui pro te ligatus fui & intima conversione cordis propera ad svavissimam familiaritatem meam.

De consideratione præsentationis Christi ante Iudices,

C A P. XXXI.

CAusa mea, fili dilectissime, tanquam hominis impij causa iudicata est, & (quod est mirabile) Iudex æquissimus omnium creaturarum ab iniquis iudicibus reprobatus est. Merebaris tu non solum seuere iudicari, sed in æternum damnari, propter turpissimas abominationes tuas, quibus prævaricatus es immaculatam legem meam: & tamen, copiosissima misericordia, ego pro te coram Iudicibus præsentatus, accusatus, & reprehensus fui. Ex quo apparere potest duritia tua, qui vivis, quasi nihil morte dignum egeris, & expectaris de die in diem, si forte pœnitentiam agas, neque venit tibi in mentem, quod pro salute tua corã Iudicibus civitatis meæ Ierusalem passus sum. Ego certè sum Altissimi Dei filius, cui non est rapina,

sed

ſed natura, eſſe æqualem Deo: & tamen quaſi blaſphemus reputatus, & accuſatus ſum, quia me Dei filium eſſe prædicavi. Ego ſum ipſa Dei ſapientia, quæ cum Patre meo, omnia compoſui, & ordinavi in numero, pondere. & menſura: & tamen indutus veſte alba, quaſi ſtultus irriſus fui, ut te ad Dei ſapientiam, quam perdideras, revocarem. Ego ſum ipſe candor & innocentia divina: & tamen, quaſi publicus peccator, indigniſſime tractatus ſum. Quid ergo dicit tibi conſcientia propria fili, quando legis hæc, quæ mitiſſimè toleravi pro æterna ſalute tua? Nunquid ferre potes magnitudinem bonitatis, & miſericordiæ meæ, ſine compunctione, & lachrymis innumerabilibus? Quid ſenſiſſes, ſi per urbē regiā me trahi vidiſſes & audiſſes falſas accuſationes, & latrones illos conſtanter poſtulantes me, ad affligendam pretioſam valdê animam meā? Quid feciſſes; ſi vidiſſes ictus, & alapas & ſputa quibus facies filij Dei deformata eſt, ut ad infimam abiectionem deſcenderet, & ſanaret ſuperbiam tuam? O fili Adæ, quomodo reſiſtis fortiſſimæ

gratiæ

gratiæ, & virtuti meæ? Mirabile videtur, quomodo ad recordationem historiæ huius fidelissimæ, non resolvitur glacies tua, & fluunt aquæ expressæ sensu immensæ contritionis! Vtinam imprimeretur tibi, fili, imago mitissimi, & modestissimi filij Dei stantis coram Iudicibus iniquis, ut commoverentur viscera tua! Certè Pilatus, vir mundo serviens, non potuit sibi persvadere veras esse imputationes illas inimicorũ meorum: & institit valde, ut eriperet me de faucibus luporum, qui astabant, ut devorarent me. Et mirum est, quod vir incredulus convictus innocentiæ meæ testimonio publicè dixerit, se nullam in me causam mortis invenire: & tu credens me esse verum Deum, in quem culpa cadere non potest, multiplicando peccata iterum crucifigis me, profectò, fili, quantum in te est, iterum me crucifigis, & quasi denuò coram iudicibus incredulis me præsentas, ut moriar: & tamen ego omnia hæc patienter fero, expectans conversionem tuam, & dignam pœnitentiam, qua eripiaris à rigore iudicij mei. Revertere ergo, fili charis-

chariſſime ad amicum tuum de averſione, & malitia tua, quæ te trahit ad interitum: & ego liberabo te in extremo judicio, in quo diſceptabo cum accuſatoribus, irriſoribus, & crucifixoribus meis. Feſtina, ut eripiaris ab ira ventura, & reparare cura ruinas animæ tuæ in agone mortis poſitæ, antequam fiat inſanabilis fractura tua. Ego invito te, dum tempus eſt miſerendi: curre velociter ad thronũ gratiæ meæ, ut facilitate parcendi delecteris, & vivas inter dilectos Amicos meos in medio Ieruſalem ſponſæ meæ.

De conſideratione flagellationis Chriſti.

CAP. XXXII.

NImis graviter, & multipliciter peccâſti, fili, & ego egi auſteram pœnitentiam pro te. Ego ſic vixi inter homines, ut quamvis haberem crudeliſſimos inimicos, & calumniatores, nemo tamen potuerit arguere me de peccato: & tamen quaſi malefactor vita indignus diriſſimè flagellatus fui. Caro illa innocens, è puriſſimo ſanguine, dulciſſimæ Genitricis meæ, Spiritus Sancti virtute formata, conſumpta fuit diris verberibus

bus eorum qui oderunt me, qui sine misericordia quæsierunt perdere pretiosissimam vitam meam. Vtinam, fili, conciperes, dum peccare cogitas, figuram Filij Dei ligati ad columnam, verecundi, & tacentis, & infinita mansvetudine tolerantis ict9 flagellantium, qui multiplicati sunt, velut arena quæ iacet in littore maris! Vtinam appenderentur in statera peccata filiorum Adæ, & calamitas quā sine culpa pertulit nudus, & expositus furori inimicorū meorum! quasi arena maris hæc gravior appareret. O quàm iustè damnaberis, si toto corde non fueris conversus ad me! Tot testes habebis accusantes conscientiam tuām, quot flagellorum ictus afflixerunt animā meam. Propter quod interim dum dies est, age pœnitentiam fili, neque perseveres, multiplicare delicta super capillos capitis tui. Ne pugnes contra Redemptorem tuum ligatum & flagellatum propter te: nam crudelitas hæc indigna est homine Christiano, qualem gratis te feci. Intuere exemplar tuum, ut discas compungi, & ad compassionem tantæ calamitatis cō-
moue-

moveri. Cogita quid dixiſſet tibi conſcientia propria, ſi affuiſſes in eo loco, ubi caſtigatio mea fuit. Certè acutiſſimo ſtimulo punxiſſet te intuentem carnem meam laceratam, & conſumptam, & ſanguinem meum fluentem, donec carnifices mei fatigati, licet non ſaturati, quieſcerent. Nunc verò quamvis paſſio mea iam tranſierit, expedit tibi, fili, illam quaſi præſentem cogitare, ut imprimatur viſceribus tuis, & quieſcas ab iniquitate, quam operaris. Profectò crudeles miniſtri iudicis iniuſti timentis, & honorantis Cæſarem magis quam Deum, exercuerunt furorem, quaſi canes rabidi, quos fames in rabiem impuliſſet. Non movit illos Agnus Dei, qui coram ſe tondentibus illum, obmutuit, & non aperuit os ſuum. Non pepercerunt filio Dei proſtrato. cùm tamen feræ ſoleant proſtratis parcere: ſed poſtquam fatigati ſunt, me exhauſtum, & horribili deformatione laniatum reliquerunt. Quid eſt hoc? Vſquequò peccator curret erecto collo adverſus patientiam unigeniti filij Dei? Quomodò lapides non clamant, & omnis creatura

non postulat ferventissimis vocibus vindictam ingratitudinis, qua cor peccatoris obduratum est? Considera, fili, rem istam omni mundi pondere graviorem, ut resipiscas, & intima conversione satisfacias mihi, antequam impleatur numerus dierum, quibus permitto te vivere super terram. Certè sancti mei, qui contemplati sunt amarissima spectacula passionis meæ, quamvis non reprehenderet illos cor ipsorum de gravibus delictis, memores tamen flagellationis meæ, corpora sua lacerare ferreis flagellis consveverunt: & tamen tu, qui peccata commisisti super numerum stellarum, non solùm non castigas corpus tuum, & in servitutem redigis, sed contra legem meam nutris, & foves illud, diligens carnem tuam, plusquàm me. Revertere ergo fili, ad cor, & vide quid agas: attende, & considera opera mitissimi Redemptoris tui, qui factus est opprobrium hominum, & postrema abiectio plebis. Dirumpe vincula peccatorum, accede ad me alligatum columnæ, non ut ligeris ad supplicium, sed ut absolvaris ad immensum refrige-

rium

rium, quòd invenies in desiderata valde conversione tua.

De consideratione coronationis Christi.

C A P. XXXIII.

COR tuum, fili, in dies singulos magis frigescit, & obduratur, quia non recordaris improperia, & tormenta mea. Fugis occasiones patiendi aliquid propter peccata tua, & sequeris toto corde vana desideria honoris, & commoditatis, ut sis inimicus crucis meæ. Ego certè non sic feci, quando operatus sum salutem tuam in medio terræ: Sed quæsivi occasiones, quibus iniurias, & dolores ferrem propter te. Quod facile videbis, si velis considerare spectaculum coronationis meæ. Talis quippe corona, quæ sic cruciaret, & inhonoraret, non est audita in historijs regum terrenorū, sed inventa à crudelibus inimicis meis, & accepta ab infinita mansuetudine mea. Si scires, fili, quam horribilem pœnam passus fuerim, cum spinæ illæ penetrarent caput digito Dei compositum, & ad servanda Dei secreta destinatum; non esses adeò ferus, ut compas-

ſione non manſueſceres. Quod ſi cum dolore acutiſſimo coniungas irriſiones, & improperia Regis per iocum coronati; iudicabis, me deſcendiſſe ad abyſſos pœnarum, & opprobriorum, ita ut amplius non poſſem deſcendere. Puteus hic altus eſt. Vtinam, fili, cogitares aliquando cauſam meam, quæ directa ad converſionem, & æternam ſalutem tuam! Rogo te, quid cauſæ habuerunt latrones illi, ut me circumdatum doloribus mortis irriderent? Nunquam opera, quæ ego feci, tam vilia fuerunt, ut oporteret inſultare mihi, quaſi ridiculo Regi Iudæorum? Quare viliſſimi peccatores tam dire contempſerunt Dei filium, qui opera mirabilia paulò ante fecerat ſtupentibus turbis? profectò, fili, ſi rectè conſideres, invenies dolores, & irriſiones non benè reſpondere mirabilibus operibus meis, ſed graviſſimis peccatis, & abominationibus tuis. Et tamen ego egi pœnitentiam pro te, ut inebriaretur amaritudine anima mea, cuius paſſione anima tua liberaretur à morte Quomodo ergo non recordaris mei, ſed pro tam inæſtimabili miſericor-
dia

dia redemptionis tuæ, reddis mihi iniurias, & prævaricationes legis meæ, quibus (quantum in te est) iterum, atque iterum me spinis coronas, & laceras caput meum? Quomodo adeò cæcus es, ut non videas manifestissimam damnationem tuam, dum talia facis adversùs eum, qui pro te talia passus est? Quando incipies aspicere lumen fortissimæ veritatis non ambulans ultra in tenebris cum illis, qui diligunt vanitatem, & quærunt vanissimum mendacium? Satis irrisisti me: satis insultâsti mihi, fili: muta iam consilium, & convertere ad me, vt deleatur macula ingratitudinis, & emunderis à lepra corruptionis tuæ. Dic intra te: Altissimi Dei filius, quasi esset infamis peccator, ab hominibus vita indignis horrendâ coronâ cruciatus, & illusus fuit, pro me indignissima eius creatura: quomodo ergo potero sine evidenti damnatione illum offendere, & ad iram provocare? Numquid non credo eum esse infinitam Maiestatem, magnitudinem, & altitudinem? Credo certè illum esse *Dominum* rerum omnium, ad cuius nutum columnæ cæli contremi-

tremiſcunt: quomodo igitur ad tantam calamitatem, & opprobrium hominum humiliavit ſe? Hæc cogita, fili, & ſentire cura, vt liqueſcat anima tua in adulterio peccati deprehenſa, & balneo lachrymarum laveris à ſordibus delictorum, quibus inquinatus es. Diſſolve iam colligationes iniquitatis, quibus adſtrictus es: recede à falſis prophetis, qui ſeducunt te: quære iudicium, & iuſtitiam: & opportuna pœnitentia ſalva dilectam animam tuam. Certa bonum certamen, quod tibi proponit fides, & curre poſt me, ut apprehendas vitam æternam, & pro corona ſpinea, quæ infixa eſt capiti meo, coronabo te diademate pretioſiſſimo in ſancta civitate mea.

De conſideratione oſtenſionis Chriſti ad populum.

CAP. XXXIV.

MIſericordia mea, fili, ſuperexaltat iudicium tuum, quia cauſa tuæ dānationis ad proportionem miſerationū mearum, quibus copiosè redemi te. Si verò velis æſtimare magnitudinem miſeri-

ſericordiæ; pondera magnitudinem, & multitudinem dolorum, quibus acquiſivi populum meum, cum poſſem ſine tã horribilibus tormentis redimere illum. Certè ſpectaculum, quod Pilatus propoſuit populo furioſo dicens; Ecce homo, docebit te, quid ego paſſus fuerim: nam ſi tale fuit, ut crederet ille incredulus, ſe poſſe ſatisfacere crudeliſſimis inimicis poſtulantibus mortem meam, debeſres tu, qui credis, quis ſim ego, ſatisfaceere tibi, viſo afflicto Rege tuo, & non multiplicare peccata, quibus torqueas illum. A ſæculo non eſt viſum, neque auditum tale ſpectaculum, tam plenum doloribus, & illuſionibus: & tamen tu, qui credis maieſtatem Dei latentem ſub improperijs illis non compungeris, neque conſideras quid fecerint ſcelera tua. Vſquequo patiar te, fili aliene, qui confiteris ore Deum, factis autem negas? Vſquequò multiplicabo inſpirationes, & pulſabo portas cordis tui, nec aperies mihi cupienti requieſcere in thalamo animæ tuæ? Nunquid poſſibile eſt, quod recorderis mei coram populo ſtantis, & cum Barraba comparati, & non

non fleas peccata tua, donec deficiant lachrymæ? O fili Adæ, quam durus, & insensatus es! Non poterat mundus peiùs sentire de Salvatore suo, quam hominem seditiosum, latronem & homicidam anteponendo illi. Quomodo Deus obtexit caligine filiam Sion, plebem scilicet suam, vt propter multas eius prævaricationes in tantùm excæcaretur, ut anteponeret abominabilem peccatorem altissimi Dei filio! Mirabile est, fili quod mundus putaret expedire sibi me de terra tollere, & hominem sceleratissimum vivere: per hoc enim apparet, quod iudicio mundi peccatum anteponitur innocentiæ meæ. Si autem hoc prodigium mirabile est, vide, & attentè considera, te quotidie hoc iudicium mundi sequi, cum anteponas mihi res vilissimas, & turpissimas, pro quibus peccas: revertere ad cor, ne fortè cum hoc mundo damneris. Neque durum tibi videatur, fili, relinquere delectationes, & commoditates tuas, quæ inebriant te, propter observantiam mãdatorum meorum, sine qua non intratur ad vitam: melius enim & utilius tibi

tibi eſt, modico tempore contriſtari ad pœnitentiam cum ſpe æternorum gaudiorum, quam hoc ipſo brevi tempore cum filijs ſæculi vanè lætari ſine ſpe futuræ hereditatis, quam teſtamento novo diſpoſui chariſſimis electis meis. Incipe ergo fili, compungi & animari ad quærendam ſalutem tuam, quaſi tibi diceretur nunc: Ecce homo. Intuere me à planta pedis, uſque ad verticem capitis vulneratum, & expoſitum miſericordiæ, vel iræ tuæ: & animadverte crudele reſponſum populi ingrati clamantis, Crucifige, Crucifige: Facta eſt certe mihi hæreditas mea, quaſi leo in ſylva: deditque contra me vocem ſuam. Dic ergo fili, quid ſenſiſſes, ſi audiſſes vocem illam, quæ penetravit viſcera mea, à cuius ſonitu cæli & terra obſtupuerunt? Profectò quamvis peccator eſſes, credens tamen innocentiam meam, & tu quoque commotus fuiſſes admirans feritatem civitatis meæ. Si ergo ego innocens iudicio quoque tuo poſtulor ad mortem, & tu ſcis me mori pro te, quomodo audes peccare? & proinde præbere occaſionem, vt moriar, & cru-

cifigar? Væ cordi duro, quod non movetur ad misericordiam dum tractatur causa mortis filij Dei! non inveniet misericordiam, dum ego venero iudicare terram. Accipe igitur, fili, consilium meum credens Deo, Redemptori, & custodi tuo, & peccata tua, intima compunctione dele. Depone sordes, & mores Adæ veteris, quos didicisti sequens legem membrorum, quibus inimicus est purissimus spiritus Dei: & Purgato corde, adhære fortissimè, castæ, & immaculatæ legi spiritus mei: egoque remunerabor dulcissimis solatijs brevem exercitationem mortalis vitæ tuæ.

De consideratione Christi baiulantis crucem.

CAP. XXXV.

EMisti tibi, charissime fili, quinque iuga boum, quæ dorsum tuum semper ad terram incurvant, ut ad cælum, ubi sunt thesauri mei, respirare non possis: & ego misertus tui elegi ita redimere te ut ferrem pondera tua. propter hoc postquam ingrati cives Ierusalem fortissimis clamoribus postulaverunt mortē me-

meam, & consensit Pilatus furori eorū, imposita fuit crux valde gravis humeris meis, ut portarem omnia delicta tua in corpore meo super lignum. Considera ergo, quomodo exivit Altissimi Dei filius baiulans sibi crucem, spectaculo tristissimo, quo ferrea corda moverentur. O quàm iustè flere deberes cum filiabus Ierusalem sequens vestigia mea, quando exivi, ut immolarer pro te, extra portam, quasi essem indignus habitatione dilectæ civitatis meæ. Iam verbera consumpserant carnem meam, & sanguis infiniti pretij rigaverat terram sterilem quæ spinas & tribulos germinaverat. Iam vires deficere cœperant præ magnitudine dolorum. Et tamen onus grave gravatum est super me, ut satiaretur crudelitas inimicorum meorum abutentium infinita mansuetudine mea. Durus es, fili, qui protervè repugnas misericordijs meis; tamen si velles ut decet meditari iter filij Dei ascendentis in mortem ut moreretur pro te; viscera tua commoverentur, ut aliquando desineres peccare, & sequereris me. Magna esset felicitas tua, si de-

ſideria carnis, quibus vacas, mutarentur in deſideria ferendi meum vitale lignū Crucis, uſque ad mortem viſionis, ubi viſa ſunt mirabilia valde prodigia Dei. Beati, qui portant iugum meum effecti ſocij paſſionum mearum; nam fient cōſortes reſurrectionis meæ. Beati, qui nō horrent ſed amant iter montis illius, ubi Dei filius cum iniquis reputatus eſt, quia ex ignominia illa elevabuntur ad gloriam. Non te frangat, fili, imago triſtis Salvatoris tui portantis lignum; non cadas animo conſiderans crura trementia, & conſumptam vitam meam; hæc enim eſt via ligni vitæ, quam non invenerunt ſapientes, & prudentes mercatores terræ, ſed illi pauci electi mei, qui contempſerunt leges Medorum, atque Perſarum, & magnificentiam regis Babylonis, ut acquirerent vera ſolatia & veras divitias terræ viventium. Hi ſunt qui orantes in abſcondito multis deſiderijs, & ſuſpirijs comitantur & lamentantur me; & videntur ſibi audire ſtrepitum, & clamores militum feſtinantium ad mortem meam Tu verò, fili, ſequeris conſilia eorum, qui relicto me fuge-

fugerunt, & quod peius est, non fugis solo metu, sed odio passionis, & mortis illius, qua mundus vivit, & sine qua omnes homines morerentur. Propter quod hortor te, revertaris ad viam, de qua errâsti sicut ovis, quæ miserabiliter perijt, ne fortè incidas in fauces lupi illius, qui semper insidiatur gregi meo. Resipisce iam ab errore tuo, fili, considerans me ducem viæ, quæ ducit ad vitam: & surge fortiter a somno, in quo iaces: grandis enim tibi restat via. Vide mitem Dei filium circumdatum à canibus cupientibus absorbere sanguinem eius, & ascendentem ad locum sacrificij vespertini, quo Altissimus Pater eius placatus est. Fuge discordias hominum discrepantium à rectissima voluntate Dei & ascende ad visionem pacis, in locum ubi apparuit arcus fœderis positus inter cælum & terram. Quid ergo moraris fili? Quid times ascensum, habens me comitem peregrinationis tuæ, & fidelissimum adiutorem, si fortè deficiat virtus tua? Ascendamus simul, commoriamur in monte sancto, quem amãtissimè respicit clementissimus Pater

meus

meus. Sacrificemus holocausta medullata plena dulcissimæ dilectionis, ut mors perdat amaritudinem, & rigorem suum. Hæc meditare, fili, & esto fidelis, ut fias particeps redemptionis meæ, & liberatus durissima servitute peccati, quo gravaris, respires ad privilegia filiorum Dei, quorum nomina vivent in sæculum sæculi. Dirumpe vincula tuorũ delictorum, quæ non finunt te ascendere mecum in montem Calvariæ; ut fruaris svavissimo fructu sangvinis, quem fudi pro salute tua. Tempus nimis breve est, & transeunt dies multi sine fructu, immò cum gravi detrimento tuo, quamdiu tardas converti ad pretiosissimam amicitiam meam. Curre ergo velociter, & intima pœnitentia cordis cõtriti compensa damnum præteritorũ annorum, ut bene tibi sit in novissimo die. Si sequutus fueris me portantem pondꝰ peccatorum tuorum, ego recipiam te in numerum fidelium amicorum, qui permanserunt mecum in tentationibus meis; quibus datum est, ut post laborem viæ, epulentur mecum in amplissimo regno meo.

De consideratione crucifixionis Christi.

CAP. XXXVI.

POstquam crudeles inimici mei cupientes eradere me de terra viventiũ, pervenerunt ad montem, ubi Agnus Dei sacrificandus erat, pro salute quoque illorum, qui eum in ligno confixerunt, dici non potest, quam dire cruciaverint me, si fortè furor adversus me excitatus requiesceret. Oporteret fili, te purgatos oculos cordis habere, ut considerares, quæ in monte illo facta sunt. Ego quasi agnus qui portatur ad victimam, tacitus & mansvetus tradidi me ipsum in manus carnificum, ut in lecto illo, quem mihi peccando parâsti, reclinarẽt corpus meum, non ad somnum capiendum, qui fugiebat præ angustia mortis ab oculis meis, sed ad acerbissimos dolores, qui pertransierunt animam meam. Non pepercerunt prostrato, sed violentis manibus torserunt carnem, & ossa mea, ut præparatæ Cruci, tremendo supplicio, aptarent corpus, quod spiritus sanctus formaverat ad operandam redemptionem tuam. Ibi contumeliæ & dolores mortis, quasi fluctus maris ceciderunt

runt super me, dum feroces ministri si-
ne sensu misericordiæ clavis confixe-
runt manus, quæ paulò ante miracula
fecerant, & pedes, qui per viam redem-
ptionis ambulaverant: & terribilibus
oculis aspexerunt me. Penetravit hor-
ror, & tremor mortis medullas meas,
& tormenta innumerabilia, qualia ne-
mo hominum pertulit, illata sunt ner-
vis, & ossibus meis. Ego verò retrorsum
non abii, sed corpus meum dedi percu-
tientibus & recubui in lecto illo, quem
paraverunt peccatores, ut tu copiosè re-
demptus sineres me reclinari in thala-
mo cordis tui Verum ex hoc apparet
te duriorem esse lapidibus, quod cum
scias veritatem hanc, quæ iam toti
mundo manifestata est, non magis mo-
veris ad compunctionem, quam si men-
dacia essent, quæ dirigente Spiritu san-
cto scripserunt Evangelistæ mei. Quid
est hoc, fili prodige, qui abijsti in regi-
onem longinquam longissimè à gratia,
& amicitia mea? Nunquid resistere po-
tes fortitudini veritatis meæ? Quomodo
dum credis misterium crucis, è qua pe-
pendit filius Dei curris tam velociter
per

per latam viam, quæ ducit ad interitum? Leva oculos cordis tui, & intuere, quomodo exaltatur filius hominis à terra, ut fortissimis catenis amoris, & gratitudinis, omnia trahat ad seipsum. Accipe corpus illud pro te in altum elevatum, cuius aspectu, perturbantur insensibiles etiam creaturæ, & fac, ne sis durior petris, quæ scinduntur, ac si reprehenderint insensibile cor tuum. Mitesce iam peccator fili Adæ, dum rumpuntur fontes abyssi magnæ, & fluit sangvis meus, quasi aqua magni maris. Recordare quid tunc acciderit; stupente mundo, & ferre non valente mortem creatoris sui, ut movearis ad sensum compunctionis, & ad abluenda peccata tua in tanta copia pretiosissimi sangvinis filij Dei. Sol obscuratus est, monumenta aperta sunt, & velum templi scissum est ad spectaculum illud: tu solus, fili, videris nolle moveri, neque considerare quomodò moritur iustus. Cesset ergo singularis duritia, & stultitia hæc, quia peior videris, quam multi, qui cum essent increduli, senserunt in morte mea virtutem Dei, neque defuit, qui

qui diceret: Verè hic homo iustus erat. Tu autem qui credis me, non solum iustum, sed iustificatorem hominum esse, & mori pro iniustis, deberes commoveri ad detestandam iniustitiam, qua crucifigis me, & reddendam mihi confessionem laudis, quæ debetur innocentiæ filij Dei. Et quidem quamvis omnia alia mysteria passionis meæ non emollirent lapideum cor tuum, hoc tamen ultimū prodigiū Salvatoris tui pendentis inter latrones, & inter dolores mortis audientis insultationes amarissimas, deberet convertere te, & mutare è gravissimo peccatore in virum castum, & sanctum, ut satisfaceres amori meo. Res enim hæc talis est, qualem mundus nunquam vidit, aut sensit, & abominabile peccatum est, nolle eam Christiano sensu cogitare. Quis enim audivit talia, qualia Dei filius in hora suprema pro te passus est? Quis unquam præter me, crucifixus fuit modo tam horribili, & circumdatus est à tot inimicis, qui insultarent morienti agitantes caput contra illum, ut implerent felle animam eius An non vides, fili, hæc prodigia, quæ

visa

visa sunt in monte holocausti mei, ubi defuit mihi misericordia hominum, & Pater quoque meus propter scelus populi sui percussit me? Considera me non habuisse adiutorium hominum, & caruisse omni solatio, vt per me consequereris misericordiam magnā deletis iniquitatibus tuis, & proiectis in profundum maris: & convertere ad me, quem invenies, expansis brachijs, expectantē reconciliationem tuam. Quod si neque tormenta mea movent animam tuam protervè repugnantem infinitæ bonitati meæ; movearis saltem dulcissimis verbis, quibus oravi pro crucifigentibus me, ut benè uterentur sangvine, quem fundebant. Moveat te mansvetudo mea, quæ domuit orbē non ferro, sed ligno; & affer morienti, atque sitienti, non vinū felle mixtum, sed poculum lachrymarū currentium præ magnitudine compunctionis, quæ nascitur ex consideratione morientis amici tui. Festina, fili, & adhæreat imago mortis meæ visceribus tuis: ut intima conversione mihi crucifixo configuratus, speres beatissimum cōsortium resurrectionis meæ.

De consideratione Resurrectionis Christi.
CAP. XXXVII.

PEccata tua, fili, diviserunt inter te, & me, qui sum auctor pacis, & nunquam desero amicos meos, nisi ipsi malo consilio derelinquant me. Facta ergo divisione hac, horres valde consortium Crucis, & Passionis meæ, quia sensus tui, quasi parvuli ratione uti nescientes, ducti sunt in captivitatem ante faciem tribulantis: & idcircò quasi captivi tenentur in compedibus occasionum, & deliciarum mundi, duramque timent disciplinam. Et hæc est ratio, propter quam perseveras in statu damnationis timens converti ad participationem dolorum meorum. Si ergo tam durum tibi videtur sequi me patientem & abluentem sangvine meo delicta tua, cogita saltem statum resurrectionis, & immortalitatis meæ, quæ omnes labores extenuat, & corroborat animam ad currendam viam vitæ. Momentaneum, & leve tibi videbitur quicquid patieris in brevi cursu præsentis vitæ, si cum æterno gloriæ pondere comparetur.

tur. Considera me primogenitum mortuorum cum triumpho mortis & inferni resurgentem, & vide corpus illud, quòd paulò antè tolleravit acerbissimos dolores, glorificatum, & decoratum svavissima pulchritudine, & purissimo splendore, cuius comparatione omnis decor corporum mortaliũ est deformitas quædam abominabilis. Si daretur tibi, fili, in transitu semel intueri candorem illum, & dulcissimam gratiam corporis pro te antea crucifixi, traheveris efficacissimè ad me, saltem propter immensam consolationem, quam perciperes aspectu meo. Tanta est enim gratia, & amabilitas cuiuslibet corporis resurgentis ad imaginem meam, ut sit inæstimabilis consolatio, & delectatio illud semel aspicere. Cùm ergo status resurrectionis meæ, plenus infinito decore, & ineffabili svavitate sit communis omnibus, qui me imitantur, & felici morte mecum requiescunt, æquum erit, fili, ut saltem quærens quæ tua sunt, servias mihi, & toto corde convertaris ad me, qui possum corpus tuum corruptibile, quod vehementer amas, glori-

ficare,

ficare, & immenſis ac innumerabilibus delectationibus implere. Conſidera rem hanc mirabilem, & ſupra omnes mundi theſauros deſiderabilem, & aſpiciens retributionem futuram rumpe vincula peccatorum, quibus ligatus es, & labora, cum illis, qui ſeminant in lachrymis, ut in exultatione metant. Pretioſior enim eſt firma ſpes mecū reſurgenti ad campos æterno virore ridentes, ubi guſtantur ſolatia Dei, quam totius mundi voluptas, etiamſi per annos innumerabiles duraret. Amabilior eſt civitas Jeruſalem, quæ ſurſum eſt, affluens delitijs Dei, & innixa ſuper dilectum ſuum, quàm totius mundi honores, & principatus, quos ambitio humana requirit. Dic mihi, fili Adæ, nunquid extingves lucem fidei meæ, quâ illuminavi animā tuam? Nunquid non credis magnam eſſe domum Domini, ingentem locum poſſeſſionis eius? Certè tu credis minima, non ſolum animæ, ſed etiam unius glorificati corporis bona maiora eſſe, quam omnia regna, & imperia hominum cum omnibus honoribus, opibus, & voluptatibus ſuis. Quomodo ergo

tam

tãm infideliter vivis quasi desperaveris pervenire ad inæstimabilem requiem meam? Nonne sanius consilium esset, proiectis idolis peccatorum, quæ adoras, totis visceribus converti ad me Deum, Redemptorem, & adiutorem tuum, & pugnare contra reges Amorrhæos, ut de terra Aegypti ascenderes ad terram excelsam promissionis meæ, lacte & melle manantem? Vide, fili, quid agis: erras enim nimis graviter malè eligens brevia solatia mundi, & anteponens vitam pauperem sempiternæ vitæ meæ. Aperi oculos cordis, quos clausisti, ne videres formosissimam lucem meam, quæ corda casta delectat: recordare terræ viventium, cuius campi repleti sunt ubertate. Certè non est contemnenda tanta pulchritudo, ut non immeritò pro illa pugnare debeas. Cogita quid sentiès, si servieris mihi remuneratori tuo, quando victa morte, resurges, & in hoc ipso corpore, quod gravat, & affligit animam tuam, percipies talem mercedem, qualem oculus non vidit, nec aures audivit. neque in cor hominis ascendit. Quando scilicet configuratus

mihi

mihi Regi tuo, splendebis sicut Sol, & dulcissima gratia decoraberis inter filios Sion inclytos, & amictos auro primo. Quid ergo tardas reverti ad me: Quid times fili? Averte iam oculos tuos, ne videant vanissimam mundi transeuntis vanitatem, & eleva illos ad regionem vivorum: ut spe tantæ amœnitatis Paradisi mei, movearis ad quærendam pacem, & amicitiam meam. Curre velociter, & ascende & collige svavissimos fructus eius.

Iesus Christus Rex Pacificus supernæ Ierusalem homini peccatori salutem.

Epistola hæc nihil aliud est, quàm exhortatio peccatoris, ad agendam pœnitentiam.

CAP. XXXVIII.

1. COnsiderans aversionem tuam, fili charissime, pro quo advena fui in terra aliena, quam dedi filijs hominum, qui dereliquerunt me, & cupiens

redu-

reducere te de via Assyriorum ubi bibis aquam turbidam, ad viram dulcissimæ Ierusalem, ut potem te aqua pura Iordanis & afferam tibi in æstu mundi cæleste refrigerium, mitto tibi multiplices inspirationes, quas scribo in tabula cordis tui digito svavissimi spiritus mei. Tu enim scis, testimonium perhibente tibi conscientia tua, quam sæpè pulsem ostium domus tuæ, & illuminem te errantem in tenebris, & umbra mortis, ut motus magnitudine bonitatis, & misericordiæ meæ, evigiles de somno profundissimo peccati, in quo iaces, & cōvertaris ad agendam pœnitentiam, & requirendam pretiosissimam amicitiam meam. Non cessavi diebus multis monere, & secretis instructionibus erudire te ut considerares horrendum periculū, in quo vivis transiturus de hac vita ad flammam, nisi solvas vincula colli tui, & revertaris ad libertatem filiorum Dei, quorum nomina scripta sunt in libro vitæ. Tempus breve est: & ego veniam citò positurus tecum rationem, ut recipias mercedem, si pœnitentiam egeris, vel tradaris tortoribus, si repugnaveris

 salu-

saluberrimis consiliis mejs. Svadeo ego tibi, fili, dum tempus est, operari bonũ, & copiosis lachrymis abstergere maculas animæ tuæ : ut appareas in conspectu meo candidus, quasi greges ovium tonsarum, quæ ascenderunt de lavacro, & sterilis non est in eis.

2 Vt verò benedictiones Patris mei descendant super te, quasi super verticē Ioseph, & aspergaris rore cœli, & in pingvedine terræ viventium sit portio tua, considera, fili dulcissime, qui recessisti à me, quis sim ego, ut cognoscas magnitudinem peccati, & quasi fel draconum exhorreas illud. Ego sum ipsamet altitudo, & maiestas infinita, cui genua flectunt omnes creaturæ, & ad cuius aspectum Seraphim velant facies suas. Ex quo ponderare poteris magnitudinem offensæ, quæ crescit ad proportionem meam. Si enim offensio Principū terræ tanta reputatur, ut nosti, eo quod Principes sint, quid tibi videtur sentiendum de sublimissima maiestate mea ? Certè quamvis cæcus sis, quia repulisti lumen cæli, negare tamen non potes grande malum, quod commisisti,

quan-

quando dereliquisti me, præsertim cùm sine æstimatione magnitudinis meæ peccaveris, factus abominabilis, & inutilis homo, & bibens quasi aquam iniquitatem. Propter quod animadvertens errorem tuum, fili mi, deberes prosternere te ante thronum gratiæ meæ, & profundissimis gemitibus quærere mitissimam faciem meam: ut libereris à grandi malo inimicitiæ Regis, qui magnificatus est, super omnes reges universæ terræ.

3. Et quidem contemplatio divinæ maiestatis, quam offendisti, charissime fili, deberet resolvere glaciem cordis tui, ut fleres, & pœnitentiam ageres delictorum tuorum, quibus provocâsti me, quamvis nullis beneficijs te affecissem. Intolerabilis enim deformitas est displicere infinitæ bonitati, & sapientiæ meæ, licet nihil boni cum creaturis cōmunicarem. Iam verò, cùm beneficia mea, quibus ornavi te, sint adeò magna, & innumerabilia immensè crescit turpitudo tua, fili, dum resistis misericordijs meis. Feræ crudeles mansuescunt beneficijs, ut passim vides, exemplis ursorum, & leonum, qui quasi ca-

nes domestici sequuntur magistros suos, & tu induraris contra me, & pro nihilo ducis admirabilia beneficia mea: Ego sine meritis tuis iustificavi te, & signavi signo Christianæ militiæ meæ. Ego præservavi te ab innumerabilibus malis culpæ, & pœnæ, quæ incurrisses, nisi secretissima misericordia protexissem te. Ego eripui te à flamma æterna, in qua, nunc arderes non expectans vel unam guttam aquæ, qua refrigeraretur lingua tua, nisi cor meum commotum fuisset super infinita calamitate filij mei. Ego pavi te svavissimo pastu corporis mei in Eucharistiæ Sacramento, & potavi te flumine vivo sanguinis mei, ut fieres consanguineus meus. Quid ergò ultra debui facere tibi, fili, & non feci? Quid fecit unquam mater amantissima erga unigenitū infantulum suum, quod ego non fecerim abundantius erga te, quem dilexi, quamvis tu oderis me? Quòd si beneficia præterita parva tibi videntur, ego adijciam maiora, vt si tu velis, reconcilier tibi amore novo, & deducam te inter iustos meos per vias rectas ad uberrima pascua gratiæ meæ.

4. O fili Adæ si scires quid ego præparaverim electis meis, quibus disposui novum & æternum testamentum meũ, quàm fortiter doleres vicem tuam, & quæreres reparare ruinas delictorum tuorum! O Israel quam magna est domus Domini, & ingens locus possessionis eius? Omnia mundi regna, omnes divitiæ, & thesauri Principum, omnes delitiæ filiorum hominum calamitas extrema est, si cum requie sempiterna unius electi comparentur. Cùm ergo tu, fili charissime, prævaricando legem meam, non sis possessurus nisi partem aliquam minimam bonorum mun di celeriter transeuntis, quomodo non consideras quanta dementia sit spem æternæ consolationis amittere? nonne melius & utilius tibi est, spe futuri regni lætari, & parcè uti bonis momentaneis huius sæculi, quàm perverso consilio solatia præsentia vix gustare, & perpetua luce carere? Certè ratio hæc implevit claustra monachis, & deserta anachoretis. Hæc est viva, & efficax doctrina fortissimæ veritatis meæ, quæ (nisi esses durior lapidibus) moveret te ad pœniten-

nitentiam profundissimis suspirijs, & lachrymis redundantem. Desine ergo, fili, servire peccato, quod tibi clausit ostia vitæ, & inclina cor tuum ad faciendas iustificationes immaculatæ legis meæ, propter inæstimabilem, & super aurum desiderabilem retributionem meam.

5. Quòd si retributio infinitæ svavitatis plena, & fluminis impetus, qui lætificat civitatem Dei, non movet duritiam tuam. Fili dilectissime; considera saltem magnitudinem, & horrorẽ pœnarum, quas incurris. Et si enim durior ferro sis, timebis flammam æternam, cuius reatu tenetur corpus istud, quod tu amas, plusquàm animam tuam. Quomodo enim ferre poteris, fili mi, tormentum ignis, & vermem, quo in perpetuum rodentur viscera tua; si nunc ferre non potes ieiunium unius diei, aut incommodum lectum unius noctis? Nunquid adeó cæcus es, ut non videas, stultã electionem esse, impinguare corpus paucis diebus, ut comburatur sine fine? Ergo saltem terrore tormentorũ convertere ad me, & salvã brevi pœnitentia

tentia animam tuam, ne descendas in lacum profundum expers fructus redēptionis meæ. Nollem enim exercere gladium iustitiæ adversus te charissimū filium meum.

6. Si autem futura mala, quæ non vides, parùm afficiunt te nimis amantem apparentia bona, quæ videntur, cōsidera præsentia damna, quæ peccando succedunt, & disce quærere & diligere me. Nonne vides, dum peccas, te fieri inimicum meum, & conscientiam tuā inquietam, & turbulentam esse, amissa pace, & serenitate Dei, succedente servitute peccati, & deformatione horribili animæ tuæ: Paulò antè erat speciosissima, & svavissima sponsa mea, cuius gratia, & dulcissima pulchritudo adhærebat visceribus meis; & in hora, qua commisit peccatum, facta est abominabilis, & horribilis supra omnem mundi deformitatem. Propter quod mirum est, te, fili mi, nolle considerare mutationem hanc, quàm qui bene ponderat, fugit peccatū, sicut mortē, & infernū.

7. Sed si mutatio hæc non movet durum cor tuum, fili charissime; con-

templare mutationem contrariam de peccato ad gratiam, & amicitiam meam, & trahat te tua saltem voluptas. Si enim bené consideres, anima tua quæ peccavit, quamdiu non convertitur ad me, est imago dæmonis, quem imitata est, & horrenda turpitudine nigrescit. Si autem tu velis cooperari gratiæ meæ, suspirio vno, renovabitur, & super nivem dealbabitur, fietque pulcherrima, & iucundissima supra omnem corporũ gratiam, & amabilitatem, placebitque tenerrimo cordi meo. Vestietur purpura & bysso & ad Regis Pacifici thalamũ ineffabili cum decore admittetur.

8. Verùm si non renovatio hæc, quatenus ad delitias meas pertinet, non movet animam tuam; moveat saltem intima consolatio, quæ de vera pœnitentia, cum spe vitæ æternæ procedit. Spes enim fundabitur, & exhilarabit te, fili, cum intima penetratione lætitiæ quam æterna vita sperata producit. Et in ista ipsa vita mortali gustabis, & videbis, quam svavis sim ego, per experientiam internorum gaudiorum, quæ ex novitate vitæ nascuntur. Expertis cre-

de,

de, fili, pretiosior est consolatio mea præsens, quàm totius mundi lætitia, quicquid dicant filij huius sæculi, qui longè recesserunt à disciplina filij Dei. Neque audias, consilia hominum qui horrent pœnitentiam, quasi vitæ inimicam: nesciunt enim quid dicant, & iudicant quod ignorant. Audi potius me, fili, & vide, & inclina aurem cordis tui: & instillabo tibi dulcissima verba salutis, quam requiro.

9. Neque durum tibi videatur agere pœnitentiam pro salute, & vita æterna tua cum sis peccator, siquidem ego egi pœnitentiam durissimam pro te cùm sim ipsa innocentia, & candor lucis æternæ Immo ex hoc ipso, quod ego sum exemplar ostensum tibi in mōte Ecclesiæ sponsæ meæ, debet tibi societas iucundissima videri, mecum laborare, & tollere svave iugum meum super te. Operemur, simul, amice chatissime, & vivamus simul strictissima unione Spiritus mei. Ego adiuvabo, & consolabor te, sicut dilectissimum filium meum. & extenuabo laborem pœnitentiæ adiunctis viribus meis; quas tibi secre-

secreto suggeram, ne deficias in via. Et profecto felicior eris adiutorio meo, etiam si sedeas in cilicio, & cinere, quã si absque societate mea imperium totius mundi possideres,

10. Non te frangat, fili, asperitas pœnitentiæ depicta, quam horrent sensus tui assveti delectationibus humanis. Ego lactabo te in secreto cubiculo cordis tui, ut dulcescant tibi pœnæ, quas suscipies, pro abluendis sordibus peccatorum: & videbis quantæ & quàm ineffabilis consolationis plena sit vera pœnitentia, & quam turpiter errent filij huius seculi infamantes eam, & malè loquentes de infinita bonitate, & misericordia mea quasi ego crudeliter tractem peccatores, qui convertuntur ad me. Recordare, filij prodigi post innumerabilia peccata redeuntis ad domum meam, & interroga illum, an passus fuerit desolationem, aut ego loquutus fuerim ei verbum asperum, quando cœpit suspirare, & pulsare viscera mea. Ego certè, si legisti mollitos sermones Evangelij mei, conversabar in terra cum publicanis, & peccatoribus adeò famili-

liari-

liariter, & misericorditer, ut propter hoc reprehenderer à mundi Sapientibus & prudentibus, ex quo iudicare poteris, quàm falsum sit, me nimis severum esse ergà eos. qui iam non sunt publicani, & peccatores, sed incipiunt sequi me.

11. Propter hoc, hortor te, ne cadas animo, aut credas intollerabilem esse viam vitæ ad quam sine pœnitentia redire non potes: sed crede fidelissimo Magistro, & Redemptori tuo. Rumpe fasciculos delictorum, quibus gravaris, & quære refrigerium. Incipe benè uti remedijs Sacramentorum, quæ sunt quasi canales, per quos fluit pretiosissimus sanguis meus. Recede à carnalibus amicis, & quære unicam & dulcissimam amicitiam meam. Claude ostium domus tuæ, & gemitibus multis ora Patrem meum, ut reformet & efficiat te similem unigenito filio suo. Quære & invenies, pulsa, & aperietur tibi, pete confidènter & accipies. Non enim tã brevis est misericordia mea quam tua, quæ est sicut nubes matutina, & quasi ros manè pertransiens, qui exorto sole siccatur. Ego sum fons, misericordiæ inex-

inexhauribilis, & glorificor miserendo. A sæculo non est auditum quod contemnerem miseriam inopum, & gemitum pauperum quærentium incomparabiles divitias meas.

12. Certissimè ergo scias, fili, si convertaris ad me, te habiturum in me uno, omne bonum & omne solatium. Ego ero tibi pater, & mater, frater, & soror, & fidelissimus amicus, paratus ad instruendum, adiuvandum, solandũ, & defendendum te, Propter quod deberes constanter aggredi viam vitæ, non timens prælia inimicorum tuorũ, cùm ego tecum futurus sim. Ego enim vici mundum, & fies particeps victoriæ meæ, dummodò velis mecum esse, neque unquam recedere à conspectu meo. Dirumpe ergo vincula tua, fili charissime, & sacrifica mihi sacrificium laudis, quod ego libenter odorabor in expectata valdè reconciliatione tua. Da mihi dexteram amicitiæ, quam reqviro, siquidem ego prior dilexi te. Desine vagari post vestigia appetituum tuorum, & intimo sensu compunctionis, & amoris, quære ubi cubem, & requiescã,

in meridie; & para mihi thalamum in centro cordis tui, ubi fiet calor meridianus amoris mei. Convertere ad me, fili dilectissime, & ego convertar ad te ut liberem te de servitute durissima, & elevem ad statum filiorum Dei, inter quos frueris formosissima luce mea.

SOLILOQVIA.

De infelicitate præsentis vitæ.

CAP. I.

NImis infelix est vita præsens filiorũ Adæ, quos peccatum expulit cum patre suo à paradiso voluptatis, quem plantavit dulcissimus Deus, ut ibi homo, si vellet feliciter viveret! Quid faciam infelix homo operãtor terræ spinas, & tribulos germinantis? Quò me vertam exul tam procul habitans à charissima patria mea? Contemplor præsentem vitam plenam miseriæ, & tenebrarum, quæ inferno contigua esse videtur; & tædet animam meam vitæ

meæ tædio quodam penè intolerabili. Ego transeo per locum horroris, & vastæ solitudinis, ubi non est charitatis habitatio: & idcirco timor, & tremor venerunt super me; & contexerunt me tenebræ. Certè nox est vita hæc, in qua non valeo intueri lucem candidissimam, quam perdidit insipiens Adam pater meus. Væ mihi, quem operuit caligo culpæ? Quia cum difficultate, & anxietate multa ambulo ad lumen fidei, quæ quasi lucerna lucet in caliginoso loco, donec dies illucescat, & lucifer, qui nescit occasum, oriatur in corde meo. O terra sterilis, & vallis lachrymarum, è qua suspiro ad montem Dei, montem scilicet pinguem, cuiùs pinguedine repleatur anima mea. Vtinam, clementissime Deus, adeò displiceant mihi vincula culparum & pœnarum, quibus hæc vita nimis ligatur, ut quasi peregrinus non satis fidens habitatoribus terræ, & expoliari timens, transeam celeriter per ignem, & aquā in optatissimum cæli refrigerium! Non enim expedit mihi multum immorari in terra inimicorum; neque fas est dum

ascen-

ascendere curo ad excelsam terram æternæ promissionis, inire fœdus cum regibus Amorrhæis, qui oderunt regionē vivorum, & insidiantur saluti meæ. Quæ communicatio luci ad tenebras, aut quæ pars mihi inter filios Agar qui exquirunt prudentiam, quæ de terra est? Quid mihi cum mercatoribus Madianitis, & cum Tyro, atque Sidone, ubi pro modico fragmento panis venduntur iura primogenitorum civium suauissimæ Ierusalem, ubi vellem recondere thesauros meos? Nonne sanius consilium est, fugere commercia negotiatorū, qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis, & quærere firmam stationem littoris, ubi non timentur fluctus maris? Profecto vita hæc, continua quædam procella est, cuius undæ nunc ascendunt usque ad abyssos; quibus alternationibus anima mea tabescit. Timores, iræ, tristitiæ, discordiæ, ambitiones, cupiditates innumerabiles, cum aliis perturbationibus absque numero, quid aliud sunt, quam mare magnum, & spatiosum manibus, ubi sunt reptilia, quorū

non

non eſt numerus? Expedit ergo mihi odiſſe vitam hanc, quæ creat mihi tot pericula horribilia, & quærere vitam meliorem ubi non ſit pereundi formido. Propter hoc ô fili Dei Altiſſimi futuram civitatem inquiram, & ſuſpirabo ad ſolidiorem terram, ad manſuetorum nempe & humilium hæreditatem; ut tu ſis tota portio mea, dulciſſime Deus cordis mei.

De felicitate vitæ æternæ.

CAP. II.

O Vita vitaliſſima, quæ nunquam deficies, quando requieſcam in te? Quando veniet immutatio mea, ut aſcendam de deſerto delitijs affluens, & introducar in campos æterno virore virentes, & fruar aura ſuaviſſima quæ perſat amœniſſimos hortos Dei. O lux beatiſſima, quæ exhilaras ciuitatem primogenitorum, qui induti ſtolis albis incedunt per plateam ex auro mundo, ſimilem cryſtallo, quando fruar te? O regio vivorum, ubi non erit amplius neque luctus, neque clamor, neque ullus dolor, quando videbo te? Verè vita

ista qua, vivo inter exules filios Hevæ, mors est: non enim adest candor ille purissimus, libertas illa pretiosissima, & dulcissima societas Ierusalem, quæ sursum est: cuius gratia desiderabilis est super aurum, & lapidem pretiosum multum, & dulcior super mel, & favū. Ibi purgatis oculis cordis videtur elegantissima forma Dei, cuius aspectu corda casta dilatantur, & inflammantur æternis ardoribus, qui non extinguentur in sæcula. Ibi requiescit cor infiniti boni cupidissimum, & potatur torrente voluptatis Dei, qui regnabit in æternum, & ultra. Væ mihi, qui longè absum ab optatissima requie mea, qua multi ante me fruuntur, qui ascenderunt sicut hinnuli cervorum in montē Bethel, ut satiarentur ab ubertate domus Dei! Usquequò carebo hæreditate grandium qui manducant labores manuum suarum, & infinita cum exultatione comedunt pinguia medullata? Utinam dirumperetur velum quo absconditur portio mea in terra viventium, & hac ipsa hora qua scribo mœstitia plenus, vocarer ad cœnam candidissimi

Agni

Agni Dei, cuius pastu dilatarentur viscera mea! Verè vita hæc præsens, umbra mortis est: & expedit mihi, suspirare in atria Domini omnibus diebus vitæ meæ. Beatus vir cui lachymæ sunt panes die, ac nocte, dum dicit ei cor suum quotidie, ubi est Deus tuus? benè enim est, ut præsentis vitæ tædio, & futuræ felicitatis desiderio currant *lachrymæ* usque in finem. *Veniat*, oro te, dulcissime DEVS, finis ille, ad quem creasti me; ut in amplexu tuo vivam sine timore culparum, & dolorum, quo sollicitor, & sollicitabor, donec in lumine tuo videam formosissimam lucem tuam, & amplissimam mercedem meã. O merces magna nimis, pro qua laboraverunt omnia corda nobilia fortissimorum militum, qui de bello pacem, quæ superat omnem sensum, acceperunt! Quis mihi det consortium tam inæstimabilis consolationis, ut ascendens de terra deserta, & inaquosa, mergar in abysso voluptatis Dei? Ego laborabo clamans donec aperiatur mihi via ligni vitæ, quã requirit anima mea.

De periculo amittendi Deum.

CAP. III.

O Summum, & amabilissimum bonum, Deus meus, & invictissima fortitudo mea; in quantò periculo versor perdendi te! Advena ego sum in terra aliena, per quam ambulo, & multi latrones insidiantur mihi habenti thesaurum in vasis fictilibus, quē porto ad civitatem Ierusalem, quæ est dulcissima patria mea. Væ mihi, quia occurrunt mihi occasiones innumerabiles, quibus sollicitor ad relinquendam amicitiam tuam optatissime Deus cordis mei! Labores, tentationes, distractiones, & multa incitamenta peccandi vexant me, ut cum difficultate conservem pretiosissimam gratiam tuam, & facilè capiar laqueis delectationum, quas generat mundi figura. Quid ergo faciam, vigilantissime custos hominum, cupiens sic transire per bona temporalia, ut non amittam æterna? Sed iam in schola mansuetorum, & humilium, cum quibus est conversatio tua, docuisti me, ut tollerem svave iugum tuum, & discerem esse mitis, & humilis cord ad-

exemplar incarnati filij Dei. Hæc est eruditio tua, Magister, qui habes verba vitæ. Hæc est sapientia parvulorum, qui, cùm sint Parvuli in oculis suis, crescunt ad mensuram plenitudinis tuæ, & protegente te eripiuntur, sicut passeres, à laqueo venantium, & custodiuntur quasi pupilla oculi tui. Interim ergo dum timor perdendi te sollicitat animam meam, memor ero scholæ tuæ, ô Fili Dei Altissimi, & vivere curabo sub umbra alarum tuarum, & dicam: Erue à framea inimici Deus animam meam, & de manu canis vnicam vitam meam. Salva me, ô fortissime, de ore leonis, & à carnibus unicornium quærentium perdere salutem meam. Et quia in me ipso sentio aliam legem repugnantem legi mentis meæ, obsecro te, ô potentissime, libera pauperculam creaturam tuam à seipsa, ne pereat in periculoso valde prælio passionum suarum, quæ quasi tigres famelicæ currunt ad illicitas prædas suas. Si audieris Domine orationem servi tui, in qua prosternitur tibi adorans infinitam Maiestatem tuam, sacrificabo tibi ardentia igne tuo visce-

viscera mea, & cantabo in æternum super mel dulcissimas misericordias tuas.

De æstimatione gratiæ Dei.

CAP. IV.

SI linguis hominum loquar & Angelorum, ô fili Dei vivi, & sapientia æterni Patris tui, non potero dignè æstimare magnitudinem, altitudinem & decorem gratiæ tuæ. O Domine, si dignaretur infinita bonitas tua erudire me ignorantem, ut cognoscerem divitias eius, & amarem formam illam quæ est participatio formæ Dei! Domine ex ijs, quæ docuisti me, balbutiens dicā, quæ utcumque conferant ad æternam laudem tuam. Quid est Domine, quale bonum est divina gratia tua, nisi candidissima vestis, & corona dulcissimæ pulchritudinis, qua ornatur anima iusti sponsa tua? Est ornamentum pretiosissimum, quo induitur filia Regis, cuius omnis gloria est ab intus, quamvis (ut decet Reginam) sit circumamicta varietatibus. O quam inæstimabilis decor, qui si videretur omnia corda la-

pidea

pidea peccatorum emolliret! O quàm ineffabilis ſvavitas, qua delectatur cor Altiſſimi Filij Dei! Omnia mundi imperia, omnes divitiæ, omnis hominum gloria, ſapientia, & fortitudo, nihil eſt, ſi cum divina gratia tua comparetur. Ego ſcio Domine, me non poſſe dignè loqui de tam ineffabili bono: & propterea deſidero illuminari à te, ut ſaltem intelligam excellentiſſimam dignitatē eius quantum mihi ſatis eſt ad quærendam, & amandam totis viſceribus gratiam tuam. Meliùs enim mihi eſt amare ſpeciem eius, quam de illa abundanter, vel eleganter loqui. Qua in re vellem, mitiſſime Redemptor, diſſimilis eſſe hominibus; qui quærunt gratiam regum terræ ſuper aurum, & lapides pretioſos. Certiſſimè enim ſcio, gratiā illam non eſſe multo pretio dignam, cùm in Principibus illis non ſit ſalus. Gratia verò tua, Rex pacifice, infiniti pretij eſt cùm in te ſit ſalus, & æterna vita mea, pro qua quilibet bonus negotiator dabit omnem ſubſtantiam domus ſuæ, & quaſi nihil deſpiciet eam. Revela, Domine, oculos meos, & conſiderabo

bo mirabilia magna, quæ sunt in leg gratiæ tuæ: & anteponam amabilissimam formam eius omnibus amoribus terræ: vigilaboque & laborabo pro cõsortio illius omnibus diebus vitæ meæ. Vtinam imprimeretur cordi meo æstimatio iusta gratiæ tuæ, Domine, ut nihil cogitarem, loquerer vel operarer, nisi quod requirit dulcissima lex amoris tui,

De imitatione Christi.

CAP, V.

O Candor lucis æternæ, Iesu Christe Rex, & præceptor vitæ meæ, quot magistri prurientes auribus discurrunt per scholas hominum, quærentes docere alios, cum ipsi ignorent te, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei! Quomodò audent dicere alijs iustioribus se: Imitamini nos. Ego certè non sequar istos præceptores, qui perdunt animas suas, & alienant à te infelices imitatores suos. In consilium eorum non veniat anima mea, ne fortè surda fiat ad secretas voces, & inspirati-

ones

ones tuas. Tu Domine revelâsti mihi verba Patris tui dicentis: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite. Cùm ergo auctoritas divina maior sit, quàm totius mundi sapientia, ego me ipsum prosterno ante te legislatorem, & exemplar vitæ, & eligo potiùs imitari te, quàm filios Adæ patris mei. Tu enim fecisti me ad imaginem, & similitudinem tuam: & veritas tua exigit à me, ut fidelissima imitatione sequar te ducem viæ quæ ducit ad vitam. Sed quando incipiet nimis dura voluntas mea serio velle, quod intellectus meus illuminatus fide tua dictat esse faciendum? Vsquequo morabor, & differam de die in diem imitari te innocentissimum Agnum Dei? Nunquid timenda. & non magis amanda est mansvetudo tua, qua redemisti me? Ego certè confitebor tibi. fortissime Victor mundi in Ecclesia magna tua, expedire mihi imitari humilitatem tuam, qua domuisti orbem ligno Crucis tuæ, Ita sentio testimonium perhibente conscientia mea; & idcirco, precor te, fac ambulem per viam

quam

quàm oſtendiſti mihi, quando in terris viſus, & cum hominibus converſatus es. Serva me, Rex Ieruſalem; ab hoſtibus meis & tuis, qui ſub veſte manſuetudinis tuæ ſunt lupi rapaces, & quærunt perdere dilectam animam meam. Profiteer me nolle alium Regem niſi te, qui dulciſſimæ charitatis legibus regis fideliſſimos ſervos tuos.

De contemptu mundi.

C C P. VI.

BEatus vir, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum. Huic certè mundus crucifixus eſt, & ipſe mundo, quem grandi ſenſu tuo contemnit. Cuius contemptus cauſa eſt, ut exiſtimo, quia iuſtitiæ tuæ, Domine, ſunt rectæ & lætificantes corda, & præceptum tuum lucidum; illumina ergo me, ô lux formoſiſſima, cuius comparatione non lucent aſtra matutina, ut videam mundi vanitatem, & figuram citò tranſeuntem, & contemnam illam. Vtinam, ô Veritas fortiſſima; quæ vincis omnia, benè caperem ſenſum tuum, ut deſpice-

rem mendacia filiorum Adæ, qui à te auditum avertunt! Vtinam penetraret cor meum vox dicentis: Omnis caro fœnum, & cecidit flos, quia ventus Domini in sufflavit in eo! Hæc est sapientia sapientum, & fortitudo fortiũ, Domine, ut Christiano sensu tuo, & altissima fide tua, spernant visibilia bona honorum, divitiarum, & delitiarum, propter meliorem, & manentem substantiam, quæ legitimis certatoribus conservatur in cælis. O substantia domus Dei, quàm contemptibilia sunt patrimonia mortalium, comparata cum pretio tuo! Profectò sapienter fecerunt pauci illi amatores tui, qui noluerunt habere hæreditatem in terra morientiũ, ut hæreditate possiderent te! Et ego desiderans esse è numero paucorum, despicio omnia desiderabilia mundi, ita ut si honores, voluptates, & divitiæ affluant, nolim cor apponere. Transibo ergo, quasi peregrinus futuram civitatem inquirens, & destitutus solatio in præsenti sæculo, festinabo ad dulcissimam patriam meam. Imitabor fortes pugnatores, qui noluerunt suscipere apparen-

parentem mundi redemptionem, ut meliorem invenirent resurrectionem currentes ad refrigerium suum. Fac, o sapientia Dei Altissimi, ut contemptus mundi imprimatur visceribus meis. Fac, ut abominer fructus terræ, ut ascendam in palmam, & colligam melle dulciores fructus eius.

De exemplis contemptorum mundi.

CAP. VII.

Delectasti me Domine in factura tua & in operibus manuum tuarū meditabor: in illis in quam operibus novæ creaturæ tuæ, quam creasti in operibus bonis, ut sequens te mitissimū præceptorem suum perseveranter ambularet in illis. Multa fecisti Domine mirabilia nimis, in quibus lucet altissima Sapientia tua: sed illa videntur dulciora, & amabiliora, quæ operatus es in cordibus sexaginta fortium Israel, qui fuerunt ex fortissimis servis tuis contēptoribus mundi, quos mors, & infernus timuerunt. Ex hoc numero fuit Alexius fidelissimus amicus tuus, qui despi-

ciens Romanam nobilitatem cum divitijs, & voluptatibus nova mundum arte deludens, transivit per viam vitæ tacitus, & incognitus hominibus, sed benè cognitus tibi, qui probas renes, & corda: & sic inuentus est mirabiliter scriptus in libro vitæ tuæ. Ad hunc etiam numerum pertinet Paulinus charissimus amicus tuus, qui vendidit se, ut redimeret proximum suum; sicut tu, Domine misericordissime, tradidisti te, ut salvum faceres populum acquisitionis tuæ. Propterea Paulinus, quamvis occultavit se, ut calcaret gloriam mundi, revelatus est à te, qui superbos humilias, & pauperculos à terra suscitas. Huius numeri fuit Martinus Turonensis, qui totis visceribus dilexit te, & contra leges mundi, scidit chlamidem suam, ut tegeret te qui in persona pauperum mendicare soles, quamvis sis dives super omnes reges universæ terræ. Et ideò sic placuit tibi contemptus mũdi in Martino servo tuo, ut diceres: Martinus hac me veste contexit. In numero isto, Domine, possem numerare multa millia servorum tuorum; qui

exem-

exemplo tuo reliquerunt omnia, & in ſpiritu humilitatis famulati ſunt tibi, nihil curantes quid mundus ſentiret! Propter quod ſenſerunt illi virtutem & miſericordiam tuam magnam, quam ego quoque ſentire vellem. Fiat ergo, manſvetiſſime Domine, miſericordia tua ſuper me ſervum tuum, ut fiam de numero illorum, qui mundũ vicerunt, & abſconderunt theſauros ſuos in cælo, feſtinantes ad ampliſſimam mercedem ſuam. Et ſacrificabo tibi primogenitum amorem in ara cordis mei, quod inflammetur, oro, igne puriſſimi Spiritus tui.

De reformatione hominis.

CAP, VIII.

INter alia verba vitæ, quæ prædicaſti, Domine, filijs Adæ ignorantibus viã tuam, dixiſti neceſſe eſſe, ut renaſcatur in te, qui de Adam infeliciter natus eſt. Et quidem, Altiſſime fili Dei, ego, dono tuo, regeneratus fui aquis tuis, quæ in baptiſmo abluerunt originalem culpam meam. Sed poſt grandem mi-

ſericordiam tuam infixus ſum in interitu peccati, quod feci, & pro nihilo perdidi divitias tuas. Ex quo facies animæ meæ, quæ erat nive candidior denigrata eſt ſuper carbones deſolatorios, & ſenſus mei, ſine fræno iuſtitiæ tuæ, militant contra me. O clementiſſime Redemptor, quomodo deformata eſt anima mea, quam formaſti ad imaginẽ tuam? A planta pedis, uſque ad verticem capitis non eſt in me ſanitas, & vulnera mea multiplicata ſunt ſuper capillos capitis mei. Propter quòd, cùm in te ſolo ſit ſalus mea, oro te mitiſſime ut reformes hanc fragiliſſimam creaturam, & configures illam perfectiſſimæ, & amabiliſſimæ formæ tuæ. Adorna Rex Sion, thalamum animæ meæ ſponſæ tuæ, ut nihil admittat, quod non ſit honeſtum, & decorum, ut placeat cordi tuo. Refice, Rex Salomon, ferculum tuum; fac columnas argenteas virtutum, & reclinatorium aureum charitatis, ut requieſcat ibi Maieſtas tua. Quòd ſi hæc ſtructura eget aſcenſu purpureo, bonum mihi eſſet ſanguine fuſo tantas divitias comparare. Vtinam to-

tus in te muter, O Vnigenite Fili Dei, ut non solum reformetur corpus humilitatis meæ configuratum corpori claritatis tuæ, in regeneratione, cùm veneris iudicare terram; sed nunc, antequã veniat dies magna, & amara valde, cor meum reformetur ad exemplar cordis tui. O exemplar! quis mihi det, ut quasi columba felle carens volem ad te, & habitem in foraminibus petræ, & in solitaria caverna maceriæ? ibi contemplabor exemplar meum, & ablata vetustate veteris Adam, accipiam novam, & pulcherrimam formam tuam: qua ego, qui mortuus fui, fiam in animam viventem de purissimo, & vitalissimo spiritu tuo.

De reformatione sensuum exteriorum.

CAP. IX.

EXterni sensus mei, ô divina libertas mea, abducti sunt in captivitatem, & multipliciter erraverunt ex utero matris suæ, O Domine benignissime, quomodò facti sunt in desolationem! Intravit mors per fenestras: & per portas, quæ sine custodia patent, ingressæ sunt gen-

gentes in sanctuarium tuum, de quibus præceperas ne intrarent in Ecclesiam tuam. Verè sensus mei, quasi equi sine fræno cucurrerunt ad solatia sua. Nunc verò, ô custos Israël, & fidelissima tutela mea, claude portas huius creaturæ, quam fecisti tibi, sicut clausisti ostium arcæ Noe in diluvio aquarum multarũ, ut salvaretur semen electum in ea. Certe ego novi per experientiam, me indigere custodia tua, O amantissime fili Dei; qui omnia scis, & potes, & servas amicos tuos in abscondito faciei tuæ. Vigilabo ergo super gregem meum, nõ quasi ego possim præservare à corruptione sensus assuetos delitijs suis, sed confidens in te custode meo, qui potes subitò honestare pauperem, & delere omnes abominationes eius. Quis enim potest facere mundum hominem de immundo conceptum semine, nisi tu, qui solus es? Tu es, Domine, iustificatio, redemptio, & puritas mea, quæ obsecro, adhæreat visceribus meis: ut sensus mei fræno timoris tui retrahantur ab excessibus, quibus maculaverunt animam meam, quæ debuisset esse immacu-

maculata

maculata sponsa tua. Satis inquinata est, Domine: sed nunc abluatur aqua Iordanis vivi fluminis tui, ut restituatur caro eius, sicut caro pueri parvuli existentis in innocentia sua. O innocētia quàm pretiosa es! Non adæquabitur tibi topazius de Aethiopia, nec tecum tinctura mundissima componetur. Sed iam qui perdidit te, innocens esse non potest. Tu verò Innocentiæ fons Iesu Christe fili Dei Altissimi, potes hominem peccatorem super nivem dealbare, & ita conformare tibi, ut peccatorum sordes, accepta ab illis occasione iustitiæ, ei cooperentur in bonum, sicut frequenter facis in ijs, qui secundum propositum dulcissimæ gratiæ tuæ vocati sunt Sancti. Vtinam & sors hæc mihi contingat, ut eductus de lacu miseriæ, & de luto fæcis, laver, & munder ad formam puritatis tuæ; ut fiam dignus consortio electorum tuorum, & fruar svavissima præsentia tua.

De mortificatione Passionum.

CAP. X.

INfelix nimis homo sum portans corpus,

pus, quod corrumpitur, & aggravat animam. Væ mihi! quis me liberabit de corpore mortis huius? Patior bella innumerabilia, quibus pars inferior oppugnat portionem superiorem meam, destinatam cognitioni, & amori Altissimi Dei mei. Ascendo ad terram promissionis, ubi est requies, & hæreditas mea; & passiones indomitæ, quasi bestiæ fame incitatæ, importunis prælijs, vexant me. Hæc est servitus filiorum Adæ, ut in seipsis ferant domesticos inimicos suos, qui rebellaverunt contra te Rex Pacifice, qui facis utrumque unum. Tua est, fortissime Domine, victoria tã crudelium inimicorum, à quibus nemo liberatus est nisi per potentissimam gratiam tuam. Beati pugnatores illi, quibus est auxilium abs te! ascensiones enim in suo corde disponunt, facientes quasi gradus scalæ, quæ pertingit ad cælum, de mortificatis passionibus, quas calcant, ascendentes super ipsas, sicut tu Domine Victor mortis ascendisti super occasum. Ego verò vir claudus ex utero matris meæ, non valeo prosternere hostes meos, qui nascuntur ex me,

nisi robores fragilissimam creaturam armis fidei, & insuperabilis charitatis tuæ. O charitas omnipotens! O armatura Filij Dei, cui flectitur omne genu! Certè expedit mihi, O divina virtus, & fortitudo mea, armari te, ut non timeam á timore nocturno passionum excæcantis oculos mentis meæ, ne videat purissimam lucem veritatis, quæ syncera corda confirmat. Ego clamabo vim patiẽns, & implorabo Deum adiutorẽ meum: si fortè imperet ventis, & mari, fiatque tranquillitas magna, & pax optatissima filiorum eius. Si ortus mihi fuerit Sol de Cœlo, sicut desiderat anima mea, omnes bestiæ quæ exierãt ad prædam congregabuntur, & collocabuntur in cubilibus suis. Et ego dulcissime Deus, cantabo manè misericordiam tuam, & celebrabo tota die invictissimam veritatem tuam, Scio enim, Domine, quia pax hæc. quæ de passionum victoria procedit, est fomentum amoris tui, quo ardent corda quærentium te. & requirentivm formosissimã faciem tuam. Et propterea non satiantur hymnis, & canticis misericordiæ

tuarum, quarum non est numerus: & cupiunt multiplicare laudes operum mirabilium tuorum, super numerum arenæ maris. Hæc sit pars mea precor te, Deus meus & misericordia mea; ut de victoria ista, quam postulo, cantem vocibus, & ignitis affectibus in generationem, opus novum fortissimæ dexteræ tuæ,

De reformatione imaginationis.

CAP. XI.

MVlta mala patior, Clementissime Domine ab inconstantia imaginationis meæ, quæ discurrit per innumerabilia loca, & format innumerabiles imagines, quas ego nollem. Quid faciam dissipatus, & divisus à te, cuius imaginem formare non valeo? Iusta punitio est hæc, Domine, ut qui dereliquit te propter figuram mundi, patiatur mille tormenta imaginationum importunarum, neque possit figere in formosa valde humanitate tua oculos cordis, quod cōmisit adulterium. Ego verò semper sperabo: quia licet omnia excelsa tua, & fluctus tui super me lon-

go tempore transierunt : tu tamen mitis, & suavis es, & post tempestatem magni maris afferes tranquillitatem servo tuo. O tranquillitas diu desiderata, & multis laboribus quæsita, quando venies, ut procella mea mütetur in auram, & sileant tumentes fluctus eius, Certè serenitas hæc pretiosa est valde, quā reges multi cupierunt. Vtinā recederēt iā á creatura tua, O fili Dei vivi, omnia spectacula deformia, & imprimeretur ei sola forma tua stabilis! & constans, & à nullis importunis imaginib9 impedita! Ego cantarē tibi cāticū redēptionis novæ totis viribus, & visceribus sicut cātare solent, qui navigant mare turbatū, quando erepti à periculo vitæ, deducuntur in portum voluntatis eorum. Recordor, potentissime Domine, quando increpuisti mare Rubrum, & exsiccatum est, & deduxisti populum tuum per medium abyssi, sicut per desertum : atque ita spero in dulcissima bonitate tua, quod congregabis sicut in utre aquas maris, & pones in thesauris abyssos. Et ego confitebor tibi in vasis cantici, & psallam tibi in cithara ani-

mæ meæ à te ordinatæ, atque compositæ, paratus non tacere laudes tuas, & misericordias antiquas tuas in æternũ.

De reformatione intellectus.

CAP. XII.

O Veritas, & sapientia Dei mei, cujus pastu solo potest saturari cupidissimus sciendi intellectus meus, quale tormentum est hoc, quo crucior discurrens per diversas doctrinas, & artes hominum, & non valens requiem invenire! Si numerem multitudinem stellarum, & arenam, quæ jacet in littore maris, & cognoscam innumerabiles proprietates creaturarum, non satiabor, quia cupio omnia scire. Atque ita labor inquietus est ante me, qui non cessabit, donec intrem in sanctuarium Dei, & intelligam omnia, quæ desidero, in novissimo spectaculo tuo. O spectaculum formosissimum æternæ veritatis, & bonitatis Dei! Profectò benè est, nihil velle scire nisi te, Iesu Christe Crucifixe, ut sublata curiositate sciendi multa parum necessaria, amem te fortius, & ve-

lato

lato intellectu velo fidei tuæ, curram ad montem visionis, ubi videtur serenissima facies tua. Consilium hoc placet mihi Domine, quia sanum & sanctum, & svave est, velle scire & nosse te, qui es omnis sapientia, salus, & consolatio mea. Propter quod, ego delibero non vagari amplius per Academias filiorum hominum, in quibus etsi multi proficiant, multi tamen fatigantur inquisitione veritatis, quam non inveniunt. Vacabo ergo tibi, Veritas Dei, & considerabo mirabilia opera tua, neque putabo me aliquid scire, inter homines, nisi teo in quo sunt omnes thesauri sapientiæ, Dei. Atque utinam ignorem omnia alia præter te Domine, ut reformetur intellectus meus contemplatione solius bonitatis, & veritatis tuæ, qua chori Angelorum pascuntur, & ineffabilibus consolationibus exultant. Melius est enim mihi, non solùm in futuro, sed etiam in hoc sæculo, scire te solum, quàm cognoscere omnia alia extra te. Aperi ergo mihi, Domine, sensum, ut intelligam te, quemadmodum solent te cognoscere charissimi amici tui; ut il-

luminer ſplendoribus Sanctorum viatorum, interim dum ponis tenebras latibulum tuum. Et memorabor iuſtitiæ tuæ ſolius offerens tibi hoſtiam laudis, & iubilationis, pro univerſis mirabilibus operum tuorum, ſuper quæ omnia aſcendit copioſiſſima miſericordia tua.

De reformatione voluntatis.

CAP. XIII.

SCio, Domine, quid primùm requirat à me bonitas tua, in principio legis tuæ immaculatæ, & convertentis animas. Iubes enim, O ſvaviſſime legislator, ut diligam te ex toto corde meo, ex omnibus viribus meis, & ex tota fortitudine mea. Iuſtus es Domine, & rectum iudicium tuum. Si enim tu es prima, & infinita bonitas, & pulchritudo, iuſtum eſt, ut reddam tibi primogenitum affectum cordis mei. Sed væ mihi! Quia ſollicitor valde innumerabilibus amoribus, qui dilacerant animam meam. Omnia deſiderabilia filiorum Adæ patris mei militant contra me, & paulò minùs, furantur improvidum

cor

cor meum. Si expellam amorem unũ propter te Domine, nesciens, per quam portam introierit, invenio intra me amorem alium fortiorem illo : & multiplicatur pugna, & sollicitudo mea, sicut guttæ pluviæ cadentis in terram. Hæc est servitus mea nimis dura; qua crucior usque in finem : neque suppetit remedium nisi in te solo, Deus cordis mei, qui potes convertere ad solum decorem tuum lacerata viscera mea suspirantia tibi. Quis mihi det, ut nihil velim nisi te, salus, & libertas mea, ut dirumpantur vincula colli portantis multa iuga non hominum, sed iumentorũ? Si digneris, Domine, respicere hanc creaturam tuam positam in tormentis, & trahere me post te, ut curram saltẽ in odorem unguentorum tuorum, cum adolescentulis; quæ dilexerunt te; ego sacrificabo tibi viscera mea, & surgent, quasi virgula fumi ignita suspiria ex altari cordis mei. O fortissime, & potentissime, vince me charitate tua, & reforma voluntatem istam vagantem per creaturas, ut feratur pondere dilectionis ad speciosissimam faciem tuam Si

audi-

audieris votum meum fidelissime Domine, ero servus tuus empritius, & signatus signo libertatis tuæ, & non admittet ultra voluntas mea extraneos amores, quibus divertatur ab unico refrigerio suo. Faciamus pactum mutuæ dilectionis, ô Rex pacifice, quæ permaneat in æternum, ita ut per pluviam voluntariam, quam segregasti hæreditati tuæ, fœcundetur anima mea, quæ patet sicut terra sine aqua tibi. Respice, obsecro, votum meum sicut respexisti munus Abel servi tui, & mitte ignem de cœlo in viscera mea; quæ fiant sicut lampades ignis, atque flammarum, ita ut aquæ multæ non possint extinguere charitatem, nec flumina obruant illam. Hæc sit pars mea, & præda mea, oro te, fili Dei, ut reformatus ad exemplar amoris tui, totus inflammer æterno, ac dulcissimo incendio tuo.

De studio virtutum.

CAP. XIV.

HOmo quasi flos egreditur, paululum virescit, & statim conteritur: ex quo patet, quod nunquam in eodem statu

tu permanet. Et tamen in hac inconstantia & brevitate vitæ omnia tentat, & peregrinatur, & navigat sine fine: studij verò virtutum non recordatur, & evanescit in quandam dementiam incredibilem. Cæcus est, neque requirit lumen: claudus est neque mentem applicat ad sanandos, & dirigendos pedes suos in viam pretiosissimæ pacis filiorum Dei. Miror stultitiam hanc, qua tenentur filij Adam prævaricatores ab utero matris suæ. O quam turpis error est quærere disciplinas hominum, quorum nomina scribuntur in terra, & negligere sapientiam Sanctorum, quorum nomina scripta sunt in cœlo! Beatus vir, qui humilitatem, mansuetudinem, obedientiam, & cæteras virtutes Christianas quærit sicut aurum, ut corona pulchritudinis ornetur caput eius. Hic est sapientior sapientibus, & fortior fortibus, cuius nomen vivet in æternum. Non est inter mortales gloria ulla, quæ cum anima virtutibus decorata comparari possit. O quàm deliciosus est virtutum paradisus quem plantat Iesus Christus in anima sponsæ suæ,

ut delectetur in ea ! O amœnitas hortorum Dei, cuius delitiæ sunt cum filijs hominum ! Verè flores isti spirant odorem suavissimum ad Austrum; & fragrantia Dei delectat casta corda suspirantia in statum immortalitatis, ubi apparebit dulcissimus decor virtutum, quibus filia Sion coronatur. Certè si homines, qui adorant idola mundi, viderent semel choros virtutum ordinatos, & assimilatos perfectissimæ formæ filij Dei, citò converterentur ab erroribus suis, & studiosissimè quærerent decorem virtutum. Sed væ mihi ! neque enim ego satis cognovi quàm sint amabilia hæc lumina animæ, quæ præparatur ad nuptias Agni Dei. Vtinam saperem, & intelligerem; quanta, & quàm inæstimabilis sit honestas, & pulchritudo animæ, quæ quasi filia Regis est circumdata vestitu deaurato ! Tu potes, Altissime Deus; instruere me, & imprimere visceribus meis sensum divitiarum interiorum, quibus adornas sponsam tuam. Imprime ergo, Domine misericordissime, sensum istum, & fac ut vigilem diebus, atque noctibus

in ſtudio cæleſtium virtutum tuarum, & trahar decore domus tuæ. Et lætabor ego valdè ſuper abundantiam dulcedinis tuæ ſicut qui ſuperatis hoſtibus ſuis, invenit ſpolia multa. Eroque fideliſſimus præco miſericordiarum ; cantaboque mirabiles victorias tuas.

De ſtudio contemplationis.

CAP. XV.

BEati ſunt, Rex pacifice, ſervi tui, qui aſſiſtunt faciei tuæ, & remoti à ſtrepitu negotiorum mundi contemplantur mirabilia tua. O quam iucundum, quàm ſuave, & quàm deſiderabile otium illud, in quo, ſilentibus paſſionibus, & imaginationibus, filia Sion, dulciſſima ſponſa tua requieſcit in amplexu tuo ! Ibi fit conſors nominis, & ſuavitatis tuæ decora valde Sulamitis, quæ unione caſtiſſima dormit in ſinu tuo. Væ mihi, qui tetendi in campeſtribus tabernaculum meum, & audeo loqui de vertice montis Sinai, quem operuit nebula, & caligo Sole ſplendidior ! Longiſſimè abſum à conſórtio tuo, Domine Altiſſime,

sime, qui posuisti tenebras latibulum tuum. Ego non crevi ad mensurā grā. dium, qui vescuntur voluptuosè in lautissima mensa tua. Ego laboro valde in tabernaculis Iacob Luctatoris tui; & suspiro ad portas Sion, quas magis dilexisti : si fortè post luctam dones mihi benedictionem de rore cæli, cuius stillicidia concupivit anima mea. Opto enim Domine, vacare tibi, qui es summum bonum, gaudium, & corona mea, in silentio curarum, & creaturarum, quæ nimis importunè sollicitant cor servi tui. Ego verò dirigo orationem meam, ad te, Domine, quasi sacrificium vespertinum, expectans tempus beneplaciti, & serenissimæ faciei tuæ. Portio enim hæc non est audita in Chanaan, neque visa est in Theman : atque ideò non possum illam emere á mercatoribus terræ. Privilegium nobilium est, qui non laborant in Aegypto, ubi in hortorum morem aquæ Nili per fossas ducuntur irriguæ : sed elevatis oculis in cælos tuos, opera digitorum tuorum, expectans pluviam voluntariam, quæ descendit ex consilio æternæ voluntatis, & ex dulce-

dine

dine infinitæ bonitatis tuæ. Hæc sit, oro, pars mea, sit potus, & esca mea, & pingue nutrimentum cordis mei.

De studio solitudinis.

CAP. XVI.

ILli sunt servi tui fideles, atque prudentes, Domine, qui aut semper, aut certis temporibus, fugiunt de medio Babylonis, ubi sunt strepitus, & rumores innumerabiles, ad solitudinem: ubi onagrorum more liberi, & soluti à vinculis occasionum, & perturbationum, ingrediuntur ad pascua tua, & delectātur odore agri pleni tui. Benè est illis, quando fugiunt societatem peccatorum, & negotiatorum mundi, ne fortè inquinentur; Felices sunt dum quærunt in tranquillitate solitudinis suavissimam societatem & conversationem tuam. Certè licet deserta sint sterilia filijs huius sæculi, qui mollibus vestiuntur, & habitant in domibus regum; filijs tamen tuis loca solitaria fœcundissima sunt, quia scinduntur eis aquæ in deserto, & torrentes dulcedinis in solitudine.

Tu

Tu enim fidelissime Domine, visitas amicos tuos, qui respuunt hominum commercia, & solatia propter te: & venit super capita illorum secreta misericordia tua, sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion. Hæc est sors eorum, qui terga vertunt mundo, quorū anima concupiscit, & deficit in atria Domini. Non sollicitat illos ambitio, aut avaritia filiorum Adæ: quia omnia desiderabilia mundi vendiderunt propter te Domine, qui es totus honor, & hæreditas illorum. Et quidem ego invideo illis sortem hanc: non quia vellim eos privari hæreditate pretiosissima sed quia vellem & ego admitti cum filijs Levi ad eam possidendam omnibus diebus vitæ meæ. Propter quod expedit mihi, Rex Pacifice, non multum negotiari cùm Assyrijs, & Sabæis, sed per campos floribus tuis vestitos quærere te, qui lactas animam sponsam tuam, ducens eam ad solitudinem, & loquens ad cor eius. Recordor ego Domine, servorum tuorum, quos quasi patres honorat Ecclesia tua, qui tenebantur intimo desiderio solitudinis, ubi gustave-

rant

rant te. & multiplicaverant, fine testibus, inæstimabiles divitias suas. Placet mihi valde consilium hoc, quod prædicavit verbis & exemplis casta generatio quærentium Deum, quærentiũ formosissimam faciem Dei Iacob. Atque ideò precor te, fili Dei Altissimi, tangas digito spiritus tui viscera mea, ut suspirent ad te gemitibus inenarrabilibus: & præmagnitudine desiderij inveniendi te fugiant de Vr Chaldæorum, ad pacem, & serenitatem tuam, Pro misericordia ista grandi, supplicabo tibi ad altare tuum, in muneribus dilectionis, & in holocausto pinguissimo, quod instituit amor tuus. Odorare, precor, suaue sacrificium novi testamenti, quod hæreditate acquisierunt charissimi filij, & amici tui.

De Vigilia Cordis.

C A P. XVII.

BEnè intellexit legem dulcissimæ charitatis tuæ, ô Vnigenite fili Dei sponsa tua, quando dixit: Ego dormio, & cor meum vigilat. Qui enim possi-

det te, per divinam gratiam, & æternā misericordiam tuam, habet cor sollicitum, ne forte perdat te, & obscurentur oculi eius præ magnitudine tristitiæ. Credo autem, Domine, sollicitudinem istam valde placere tibi: nam & fidelissimus Apostolus tuus vivens sub umbra alarum tuarum, inter opera perfectissimæ iustitiæ timebat, & vigilabat castigans corpus suum, ne forte reprobus fieret Sed & omnes amici tui, Domine, vigilant super custodia cordis, quia peregrinantur per terram inimicorum, qui crudelissimo latrocinio expoliare solent incautos viatores. Ex quo fit, ut mihi necesse sit à somno exurgere, & super custodiā meā vigilare, quamdiu superest halitus in me, & spiritus Dei in naribus meis. Verè, Domine, filij Adam laborant lethargo mortali, & egent adiutorio tuo, ut excitentur: propter quod fac, Domine, ut anima mea nunquam obdormiat in morte, sed pungatur stimulo charitatis tuæ, quæ non sinat illam in terra requiescere. Si enim in terra requiem invenire non possit, suspirabit te: uretur æstu per

diem, & gelu per noctem, & recedet somnus ab oculis meis. Vtinam sollicitudo hæc semper excitaret cor meum, ut semper ferretur ad te, & multiplicaret sine fine vigilias suas! Si enim tu, Pastor, amantissime, custodisti vigilias noctis super gregem tuum pernoctans in oratione Dei; iustum erit, ut ego non graver somno, dum agitur de causa æternæ salutis, & interminabilis cõsolationis meæ. Vigilabo ergo factus sicut passer solitarius in tecto domus meæ, fugiens consortia peccatorum, & ex loco sublimi explorans fures, qui per tenebras noctis, quærunt subvertere sensus meos. Non dabo somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, donec inveniam, & teneam te, & fruar optatissima præda mea. Hoc est consilium dignum secreta eruditione tua, ô sapientia Dei, quæ fide tua illuminasti me, ut in vigilia charitatis, quæram sine requie temporali æternam requiem, & beatissimam pacem tuam.

De victoria hostium animæ.

C A P. XVIII.

OMnes qui de bello pacem tuam inquirunt, Domine, lætantur quando vincunt obstinatos inimicos suos: lætissima enim victoria est, quando per fortissimam virtutem dexteræ tuæ, vir iustus prosternit mortem, & Infernum, & omne quod in corpore mortali adversatur æternæ legi tuæ. Quando scilicet accedit homo ad cor altum, & exaltaris in illo per multiplices triumphos miserationum tuarum, quibus glorificaris inter mirabilia opera tua. Tunc expanditur cor sine superbia elevatum, & insultat inimicis suis, sentiens adiutricem dexteram tuam, quæ contribulavit capita draconum in aquis. Tunc salit sicut cervus claudus, & aperitur lingua mutorum ad cantandas victorias tuas. Beatus vir, qui suffert tentationẽ & luctatur cum hostibus suis; quia licet seminet in lachrymis, in exultatione tamen metet; & lætabitur pro diebus, in quibus eum humiliasti, & pro annis, quibus vidit mala, Et exaltabitur sicut unicornis robur eius, & senectus eius non erit sterilis, sed in misericordia uberi super omnem ubertatem

orbis terræ. O senectus non fragilis, sed matura; non infirma, sed tuta sub protectione fortissimi filij Dei! Hæc est ætas mentis non annorum numero cōputata, sed victorijs multis provecta, & canis sensib. dealbata. Tu scis Domine, quam gloriosus sit status fortium, quibus incæperunt hostes cedere, & quibus cæpit pax tua succedere. Orta est in animabus eorum iustitia, & abundantia pacis, quæ superat omnem sensum: & non solum in futuro sæculo, sed adhuc in hac vita dominabuntur cum Pacifico Rege suo à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum. Coram illis procident Aethiopes, & inimici eorū terrā lingent. Quis mihi det, ut de prælijs, quæ quotidie mihi constituunt hostes mei surgam ad statum excelsum victoriæ tuæ, ô summe, & potentissime triumphator, qui confregisti capita draconis, & dedisti eum escam populis Aethiopum? Ego laborabo pro victoria ista, armatus galea salutis, tectus lorica iustitiæ, & accinctus gladio spiritus tui. Doce, obsecro te, ô fortissime, doce manus meas ad

prælium, & ſingulos digitos ad bellum, cuius finis ſit optatiſſima, & glorioſiſſima victoria tua.

De ingreſſu animæ victricis in cælum.

C A P. XIX.

IMpoſſibile eſt, Domine, hominē mortalem explicare ineffabilem triumphū animæ victricis ingredientis in æternā requiem beatiſſimi regni tui. Quomodo ergo potero ego unus è plebe tua exponere, aut intelligere arcana verba, quæ non licet homini loqui? Sed loquar, & reſpirabo paululum corpore quidem abſens, ſed corde præſens in platea dulciſſimæ Ieruſalem, civitatis tuæ. O lux candidiſſima, & mare ſpatioſum infinitæ ſuavitatis, quomodo anima laboribus terræ fatigata, & ſitibunda ſtatim ac ingreditur in deſideratam valde requiem, & gaudium Domini ſui, mergitur in te, & ſatiatur abundantiſſimo torrente voluptatis tuæ! Statim ac ſeparatur à corpore mortali, & longo carcere ſuo, velociſſimo volatu fertur ad te ſummum bonum, & refrigerium

ſuum; & niſi debito pœnarum Purga-
torij teneatur, celerior quam aquila vo-
lat, & penetrat cœlos tuos tota formo-
ſa & ſuavis quaſi columba deargentata,
cuius poſteriora lucent in pallore auri.
Ad eius autem ingreſſum exultat tota
civitas tua, quæ ſurſum eſt: & innume-
rabilibus laudibus cantat redemptionē
conciuis ſuæ provenientem ex antiqua,
& fideliſſima miſericordia tua. O miſe-
ricordia magna, & mirabilis valde ni-
mis! O beatiſſima conſummatio labo-
rum, qui coronantur requie ſempiterna
& vita immortaliſſima! O ſi daretur
mihi ſervo tuo, Rex Pacifice, è loco a-
liquo ſecreto, quem oculi carnei non
viderent, intueri ſponſam tuam, animā
Iuſti ingredientem, & ſolenniſſima pro-
ceſſione deductam ad thronum tuum!
Credo certè, Domine, tantam eſſe læti-
tiam tuam, & ſponſæ tuæ, & totius Ie-
ruſalem triumphantis, in hora illa, ut
videantur cæli terraque liqueſcere, præ
magnitudine dulcedinis tuæ. O vita
iucundiſſima, quomodo corda illa con-
nexa vinculo vitaliſſimi ſpiritus tui; mu-
tuo iunguntur, & adhærent ſibi, ad ce-

lebranda fine fine inæstimabilia gaudia sua! Vtinam vocer ego ad consortium tantæ solemnitatis; Domine, ut dilatentur viscera mea, & mergantur in flumine vivo purissimæ aquæ, quam sitivi! vexat enim me nimis ardens febris in terra deserta, & inaquosa, plena laboribus, & anxietatibus absq; numero. Da mihi bibere, Domine, ex aqua limpidissima fontis tui, ut non sitiam in æternum: & multiplicabo laudes tuas, super numerum stellarum suspirans incessanter ad felicissimam civitatem tuam.

De ascensu electorum in cœlum post iudicium.

CAP. XX.

SÆpè recordor, fili Dei Altissimi, Ecclesiæ tuæ magnæ ascensuræ in cælū, ubi percipiet regnum, quod ab origine mundi præparavit ei Clementissimus Pater tuus Recordor gloriosissimi triumphi, quando exhibebis sponsam tuam, non habentem maculam, neque rugam Patri tuo: qui regnabit in æternum & ultra,

ultra. Et videor mihi videre exercitus victorum candidatos, & configuratos tibi, Rex Pacifice, ascendentes de mundo, quem vicerunt, & de morte, quam calcarunt festinantes per aerem, & penetrantes cælos tuos, cum tanta maiestate, & tam inæstimabili gloria ut fortissimè trahatur post illos anima mea. O suprema victoria, & intima cordium lætitia, quis poterit dicendo assequi te? O quam pulchra tabernacula Iacob, quā speciosa tentoria Israel, quasi valles nemorosæ, & quasi amœnissimus paradisus, quem plantavit Dominus! Qualis erit, dulcissime Deus cordis mei, ascensus ille, quando absoluto iudicio, quod dedit tibi Pater, quia filius hominis es, incipient elevari sursum castra tua formosissimis corporibus splendentia super Solem, & suavissimo decore celebrantia æternas misericordias tuas? Beati servi tui, Domine, in quibus absorbebitur quod mortale est à vitalissima vita tua! Quis mihi det, amantissime custos hominum, ut ascendam ad populum accinctum tuum, qui accingetur non iam ultra ad prælium, sed ad pacem Regis

sui

fui duraturam fine fine? Quàm fortis, quam suavis, & lætus ascendet populus acquisitionis tuæ, Domine, ad atria Ierusalem primogenitæ civitatis tuæ! O gens sancta, regale sacerdotium, pars electissima, & funiculus hæreditatis filij Dei, qui regnavit à ligno! Memoria memor ero tui, ó dulcissima Sion, & tabescet in me anima mea. Quis enim non capiatur pulchritudine tua, ô filia Principis, quæ ascendes de cubilibus leonum, ad campos delitiarum Dei, vestita candore purissimo, & ornata serenissimo vultu sponsi tui, qui lucebit in te? O quàm feliciter remuneratur labor viatorum, quos fatigavit egestas! Iam non erit amplius luctus, aut clamor dolentium, & suspirantiū e fluminibus Babylonis ad charissimam patriam, & tranquillissimam mansionem suam. Sed abstersis lachrymis ab oculis electorum formosa valde manu tua, implebis corda illa, Domine, castissimis delectationibus, quas servasti in abscōdito pulcherrimæ faciei tuæ. Dux ascendentium eris, O fortissime, prosperéque procedes, & regnabis specie tua

super

ctissimum populum tuum, qui
ibi antiquas misericordias to-
s, & visceribus absque fine.
o erunt post ascensum pedes
tuorum in atrijs speciosissi-
em, quæ nunc ædificatur ut
ius participatio pretiosior,
bilior est, quàm universi mũ-
, & honores, & consolatio-
n Adæ, quamvis durarent in
Propter quod anima mea
elegantissimam formam spon-
Rex Salomon, cuius vultum de-
at universa terra. Oro ergo te, dul-
ime fili Dei, cuius miserationum
n est pondus, aut numerus, ut post
ores, quibus vexor in terra aliena,
endam tecum, & cum beatissimo
pulo tuo, ad excelsã, & solidissimã
erram viventium, ubi requiescam
in arctissimo complexu dex-
teræ tuæ.

Laus D. N. Iesu Christo & Beatiss. Virg. Mariæ.

Errata ſic corrige:

Litera philuram, quota ſit in ordine indicat: numerus paginam Philuræ. *c. columnam* priorem vel anteriorem, *col. 2.* aliam paginæ poſteriorem columnam denotat.

IN Dedicatione libri Affulſerit. *lege* affulſerit. A *pag.* 9. *c.* 1. Verbi DEI. *lege*. Veri DEI. *Ibidem*. non Deum. *l.* nec Deum. B 5. *c.* 1. Cbriſtum. *l.* Chriſtum. B 8. *c.* 1. Mors redemit. *adde* abſolutè redemit. B 9. *col.* 2. Hypoſtacius. *l.* Hypoſtaticis B 11. *col.* 2. Stenifeldius *l.* Sfencfeldius. C 2. *col.* 1. crndendum. *l.* credendum. C 8. *col.* 2. Genebrandus *l.* Genebrardus. C 10. *col.* 2. arcanuum. *l.* arcanum. D 3. *col.* 2. Sacramentariorum *lege* Sacramentarios. D 10. *col.* 2. Joſuæ. *l.* Joſue. E 3. *col.* 2. ille denominationes. *l.* illæ

Ibidem dimodio. *l.* dimidio. *Ibidem* dimedium. *l.* dimidium. E 4. Christi propria. *adde*, negent. E 10. *col.* 1. Consilia est præcepta. *l.* & præcepta. F 1. *col.* 1. Calvinus docet. *l.* docens. F 4. *col.* 1. Sacri cænæ *l.* Sacræ Cænæ. F 8. *col.* 1. posse invocare *l.* invocari. G 2. *col.* 2. corpura *l.* corpora. *Ibidem* contruserint. *l.* detruserint. G 3. Gehasii. *col.* 2. *l.* Gehusii. *Ibid.* DD. Ordines. *l.* Ordinum. G 4. *col.* 2. primæ hæresiarchæ. *l.* primi. G 8. *col.* 1. Zniglius. *l.* Zuinglius. G 10. *col.* 1. gemine vitis. *l.* genimine. H 6. *col.* 1. mrnifestè. *l.* manifestè. H 9. *col.* 2. omnis eandem. *l.* omnes. H 10. *col.* 2. fidem proare. *l.* probare. I 11. *col.* 1. sequimi. *l.* sequimini. K 6. *col.* 1. imipossibile. *l.* impossibile. *Ibidem* odeò *l.* odio. K 8. *col.* 2. Mahomate. *l.* Mahomete. K 9. *col.* 2. jejuni loco *l.* jejunii. K 10. *col.* 1. Scurrilita. *l.* Scurrilitate. *Ibid.* *col.* 2. eflavit. *l.* efflavit. K 11.

col. 1.

col. 1. Bocius. *l.* Bozius. K 12. *col.* 1. pa-
reant. *l.* pereant. *Ibid.* Simiis. *l.* Simi-
lis. L 11. *col.* 2. fuiſer. *l.* fuisſet. L 12.
hæreſim Macedonianam anno 151.
lege anno 360. M 1. *col.* 2. Pontifice,
l. Pontifici. M 3. *col.* 2. durata *l.* dura-
tura. M 5. *col.* 1. Artorytæ *l.* Artoty-
ritæ. M 6. *col.* 1. Graphæus. *l.* Gna-
phæus. *Ibidem col.* 2. Afingani. *l.* A-
thingani. M 7. *col.* 1. Bongomili. *l.*
Bogomili. M 10. *col.* 1. cæcidit. *l.* ceci-
dit. N 10. infantas *l.* infantes. O 4.
col. 2. Uldaricus. *l.* Udalricus. O 5.
col. 2. cum quædam. *l.* quendam.
O 7. *col.* 1. Athanarico. *l.* Athalarico.
O 10. *col.* 1. Geneve *l.* Genevæ. O 12.
col. 1. Felix II. *l.* S. Felix II. P 1. *col.* 2.
Dorius *l.* Donus. P 5. *col.* 2. Qartò. *l.*
Quartò. P 8. *col.* 2. nunc ex. *dele*, Ex
P 10. *col.* 2. Irenæus anno 16. *l.* 160.
P 11. *col.* 1. Athanaſiſts. *l.* Athanaſius.
Ibid. col. 2. Pauliuus *l.* Paulinus. Q. 2.
col. 2. Catholicæ Romanam *l.* Catho-
licam

licam Romanam. Q 6. *col.* 1. ſteſta- ment. *l.* Teſtament. *Ibid.* Pontificum. *l.* Pontificem. R *col.* 1. concillii *l.* concilii. S 3. *col.* 1. infirmiorum. *l.* infirmorum. S 4. *col.* 1. ſalubiter. *l.* ſalubriter. S 5. *col.* 2. juventutio *l.* ju- vencio. T. 3. *col.* 1. fundemento. *l.* fun- damento. T 6. *col.* 1. Africaniæ *l.* A- fricanæ. V 5. *col.* 2. Apoſtolurum. *l.* A- poſtolorum. V 6. *col.* 1. concedit. *l.* concedi. *Ibidem* Laterrnenſi. *l.* La- teranenſi. X 2. *col.* 1. amoveve. *l.* amo- vere. *Ibid.* llbello. *l.* libello.

Ex lib[illegible]

[illegible]

6 zan

70

Cum

W Strzesle y garniec
chusthka na szyie wart
Ktory ste garniec [illegible]
Stiadn. [illegible]
nie y Baker [illegible]

Cuma

C C

Cuma

Cuma

Menesdero